NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 15 גראָשען

היינט 10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 15 | Łódź, Poniedziałek, 18 stycznia 1937 | אדרעס: לאָדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 1.06 | לאָדז, מאָנטאָג פ׳ בשלח ו׳ שבט תרצ״ז | 15-טער יאהרגאנג

דייטשלאַנד איז מקנא יודען

צוליב דעם וואס זיי „בעקומען" קאָלאָניעס אין פראַנקרייך

פרייד פון דער אנטיסעמיטישער פרעסע. — יודען דאַרפען זיך נישט מאַכען קיין אילוזיעס. — מיר ווילען נישט פאָהרען אין מדבריות

דער טומעל צוליב דער ערקלערונג פון פראַנצויזישען קאָלאָניען-מיניסטער

די ידיעה פון יט״א, אז די פראַנצויזישע רעגירונג האָט בעשלאָסען צו עפענען איהרע קאָלאָניעס (מאַדאַגאַסקאַר, גוויאַנאַ די העברידען-אינזלען) פאַר א יודישער אימיגראַציע, האָט ארויסגערופען א פערשטענדליכע פעראינטערעסירונג. ווי דאָס פראַנצויזישע קאָלאָניען - מיניסטעריום ערקלערט, קאָן דאָ דערווייל קיין רייד נישט זיין וועגען א מאַסען-אימיגראַציע. מען דאַרף האָבען גרויסע קאַפּיטאַלען צו צוגרייטען די קאָלאָניזאַציע - מעגליכקייטען. — דער ווייל איז שוין היינט די אנטיסעמיטישע צייטונג „אַר פּעדצע" ערשינען מיט א שרייענדיגען קאָפּ, **אַז איהר פּראָיעקט אַוועקצושיקען די פּוילישע יודען ווערט מעגליך.**

ווי מען מעלדעט, וועלען זיך מיט דעם פּראָיעקט פון דער פראַנצויזישער רעגירונג צו בעזעצען א גרויסע צאָהל יודען אין איהרע קאָלאָניעס, בעשעפטיגען א רייהע יודישע געזעלשאַפטען, וועלכע וועלען צוזאַמען שאַפען א קאָמיטעט אויף אויסצופאָרשען און רעגולירען די מעגליכקייטען.

אינטערעסאַנט איז, אז אזוי דאָס „דייטשע נאַכריכטען-ביוראָ" האָט דורך דער ראַדיאָסטאַנציע קעניגסוואוסטערהויזען שבת 2 ביטאָג איבערגעגעבען די דאָזיגע ידיעה, נעמליך: אז דאָס איז א „אנאָנימער טריגע פון דער יודישער מלוכה" און אַז די יודישע באַנקירען", וועלכע האָבען איצט פערדרעהט פראַנקרייך א קאָפּ און „גאַרען אויס" ביי פראַנקרייך איהרע קאָלאָניעס. דאָס „דייטשע נאַכריכטען ביוראָ" האָט זיך דערביי בעקלאָגט, אז דייטשלאַנד, וואָס בעט זיך רחמים, מען זאָל איהר געבען קאָלאָניעס, בעקומט זיי נישט, ראַטענגען די יודען האָבען גלייך „בעקומען".

מען מאַר זיך נישט מאַכען קיין גרויסע האָפנונגען וועגען די הבטחות. וואָס עס האָט געמאַכט דער פראַנצויזישער קאָלאָניען-מיניסטער בנוגע עפּעס א טייל פראַנצויזישע קאָלאָניעס פאַר יודישער אימיגראַציע. דער קאָלאָניען - מיניסטער האָט אליין אנגעוויזען, אז עס קען נישט זיין קיין רייד וועגען א מאַסען-אימיגראַציע. אָבער נאָכדעם, ווי עס זענען שוין אנגערופען געוואָרען די נעמען פון די קאָלאָניעס, איז א גרויסער ספק צו וועלכע ס׳איז פון די ערנסטע יודישע אָרגאַניזאַציעס וועט צוטרעטען אָרגאַניזירען אַן עמיגראַציע אין ווייטע לענדער, וואו די לעבענס-בעדינגונגען פאַר אַן אייראָפּעער זענען אומגעהויער שווערע.

פראַנקרייך האָט פיל קאָלאָניעס און מאַנדאַט לענדער. א טייל פון זיי וואָלט געווען זעהר פּאַסיג פאַר א יודישער קאָלאָניזאַציע, ווי למשל, סיריען, וואָס געפינט זיך אין שכנות פון ארץ ישראל. עס וואָלטען זיך זיכער געפונען טויזענדער יודישע חלוצים און קאַפּיטאַליסטען, וואָס וואָלטען עמיגרירט קיין סיריען פונקט ווי קיין ארץ-ישראל. זיי וואָלטען אויפגעבלועט דאָס לאַנד און אריינגעבראַכט אהין א עשירות.

פאַר א יודישער איינוואַנדערונג וואָלט געווען פּאַסיג עווענטועל אויך פראַנצויזיש - מאַראָקאָ, וואו עס זענען פאַרהאַן הײַנט אייראָפּעאישע ישובים און וואו יודען וואָלטען געקענט בעקומען אַרבייט אין די פערשידענע צווייגען פון דער ווירטשאַפט און ספּעציעל אַנטוויקלען דעם האַנדעל און די אינדוס-טריע.

וועגען די דאָזיגע לענדער דערמאָנט אָבער נישט מיט קיין וואָרט דער פראַנצויזישער קאָלאָניען - מיניסטער און פאַר יודישע אימיגראַנטען ווערען גע-עפענט לענדער, אין וועלכע אייראָפּעער ווילען צו-מייסט נישט עמיגרירען, ווייל זיי קאָנען נישט פער-טראָגען די דאָרטיגע לעבענס - בעדינגונגען.

עס קען נישט זיין קיין רייד וועגען **א יודישער קאָלאָניזאַציע אין די ווייטע מדבריות** און יודישע אָרגאַניזאַציעס וועלען נישט אָנעקנעמען אַזעלכע פאָרשלאגן זייער מעלד אויף צו בעזעצען יו-דען אין לענדער, וואוהין מען פערשיקט שווער בע-שטראָפטע פערברעכער.

מיטען די פראַנצויזישע רעגירונג א טובה צו-טון די יודען, דאַן זאָל זי עפענען די גרעניצען פון סיריען און זאָל זי ווירקען אויך אויף דעם בעפריי-רעטען ענגלאַנד פריינטער צו עפענען די טויערן פון ארץ-ישראל און עבר-הירדן.

די פּוילישע אנטיסעמיטישע צייטונגען האָבען איינגענומען די ידיעה פון פראַנצויזישען קאָלאָניען-מיניסטער ווי א ווילדע מציאה. „א. בע. צע" גיט א קאָפּ איבער דער ידיעה: „אונזער פּראָיעקט ווערט פערווירקליכט". „דזיענניק נאַר.": „חלוואַי וואָס פריהער — ענדליך געפונען א לאַנד פאַר יודען!"...

לאָנדאָן, 17 (יט״א טעל.)

די יודישע טעלעגראַפען - אגענטור דערוויסט זיך, אז די יודישע **אָרגאַניזאַציעס „עמ-קאָל" און „פריילאַנד" האָבען בעקו-מען איינלאַדונגען אויף א קאָנפערענץ צום פראַנצויזישען קאָלאָניען - מיניס-טער,** וואו ס׳וועלען אויסגעערעט ווערען די פראַ-גען וועגען דער מעגליכער יודישע קאָלאָניזאַציע און די פראַנצויזישע קאָלאָניעס

געהרינג אין רוים

זיין ציל איז אפּצורייסען ענגלאַנד פון פראַנקרייך

פריסישער פּרעמיער זאָל קומען קיין פּוילען

פּאַריז, 17 (ספּ. טעל.)

די גאַנצע פראַנצויזישע פּרעסע פאָלגט נאָך מיט דער גרעסטער אויפמערקזאַמקייט, די פּאָליטישע געשפּרעכען אין רוים צווישען גענעראַל געהרינג און מוסאָליני.

די צייטונגען ווייזען אָן, אז אין דער ערשטער רייהע געהט דייטשלאַנד דערין, אָפּצורייסען ענגלאַנד פון פראַנקרייך כדי פּאָלשטענדיג צו איזאָלירען פראַנק-רייך, מיניסטער געהרינג זאָל אויך האָבען ברייטע פולמאַכטען פון היטלער׳ן צו שליסען מיט איטאַליען א מיליטערישען בונד.

גלייך נאָך געהרינג׳ס וויזיט אין רוים, פאָהרט אָב דער איטאַליענישער אויסערן מיניסטער גראַף טשאַנאָ קיין לאָנדאָן, וואו ער וועט פּרובען צו ציהען ענגלאַנד צו דעם דייטש-איטאַליענישען בונד.

געהרינג ווידער, פאָהרט אָב פון רוים אין דער הויפּט-שטאָט פון טערקיי, און ווי מען גיט איבער פון גוט אינפאָרמירטע קרייזען וועט געהרינג פון אַנגאָראַ קומען אויף א וויזיט קיין פּוילען.

רוים, 17 (ספּ. טעל.)

געהרינג איז היינט אויפגענומען געוואָרען דורכן איטאַליענישען קעניג

אנטיסעמיטישע אונרוהען אין בוקאָווינע

באָמבעס אויף יודישע הייזער

בוקאַרעשט 17 (יט״א טעל.)

אין פערשידענע ערטער פון בוקאָווינע זענען פאָרגעקומען אנטיסעמיטישע עקסצעסען. אין שטע-טעל אלבערי, קרייז מוטשאַווא, האָבען קוזיסטען געוואָרפען מעהרער באָמבעס אויף יודישע הייזער. דער מאַטעריעלער היזק איז א בעדייטענדער, קיין מענשען-קרבנות זענען נישטאָ. אין קרייז ראַדאוויץ זענען אין צוויי שטעטלעך, בראַדינאַ און טראַקאַ, דעמאָלירט געוואָרען עטליכע יודישע הייזער, און די איינוואוינער זענען צושלאָגען געוואָרען. אין איינעם פון די דערפער פון דער געגענד האָבען די קוזיסטען געשיקט די דאָרטיגע יודישע איינ-וואוינער דראָהונגס-בריף מיט דער אויפפאָדערונג, תיכף צו פערלאָזען דאָס דאָרף. די פּרעסע שטעלט פעסט, אז די אנטיסעמיטישע עקסצעסען אין בוקאָ-ווינע זענען דאָס ווערק פון צוגעגרייטע פון דער פרעמדי קוזיסטען. די אָרטיגע רומענישע בעפעלקע-רונג האָט אליין אויך אויסצושטעהען צרות פון די קוזיסטישע טעראָריסטען.

500 יודישע פאַמיליעס פון פּוילען

וועלען זיך היינטיגעס יאהר קענען בעזעצען אין בירא-בידזשאַן

וואַרשאַ, 17 (טעלעפ.)

פון זיכערע קוואַלען טיילט מען מיט, אז שוין אין 6 וואָכען ארום זאָל מיט דער ערלויבניש פון דער רעגירונג א צענטראַלע יודישע אינסטיטוציע אין וואַרשאַ רעגיסטרירען א געוויסע צאָהל יודישע אַרבייטער-פאַמיליעס אויף אוועקצופאָהרען קיין בירא-בידזשאַן. מען רעכענט, אז די צאָהל וועט זיין היי-יאָהר לערך 500. דאָס געלט אויף הוצאות און בע-זעצען זיך גיט דער יודישער קאָמיטעט אין אמע-ריקא. ווען דאָס רעגיסטראַציע-ביוראָ וועט זיין גרייט, וועלען מיר מודיע זיין. פון ניו-יאָרק מעלדעט מען, אז די ערלויבניש איז אויף 1000 פאַמיליעס, נאָר צוליב געלד-מאַנגעל וועלען ווערען רעגיסטרירט דערווייל נאָר 500 פאַמיליעס.

מאַריאַן העשעלעס העמאַר האָט זיך געשמדט

לעמבערג, 17 (טעלעפאָניש)

די לעמבערגער יודישע קהלה האָט בעקומען א מיטטיילונג פון וואַרשאַווער רעגירונגס-קאָמיסאַר אויסצושטרייכען פון יודישען קאַטאַסטער דעם שרייבער פון קאַבאַרעטען-לידער מאַריאַן העשעלעס העמאַר, וועלכער האָט זיך מיט א צייט צוריק געשמדט אין וואַרשאַ, ווי מ׳גיט איבער איז די סיבה פון שמד די חתונה מיט דער קאַבאַרעטען-רטיסטקע מאַדזעלעווסקאַ.

היינט וועט בעשלאָסען ווערען

די פראַגע וועגען ניקור פון די הינטערשטע פלייש-חלקים

וואַרשאַ, 17 (טעל.)

היינט מאָנטאָג קומט פאָר אין וואַרשאַ א צוזאַ-מענפאָהר פון דער „אגודת הרבנים" פון גאַנץ פּוי-לען, כדי צו בעטראַכטען די פראַגע פון טרייבערען דעם הינטער-טייל פון דער בהמה און בכלל די גאַנצע אָרגאַניזירונג פון „כשר פלייש". נישט קוקענדיג דערויף וואָס דער צוזאַמענפאָהר בעשטעהט נאָר פון רבנים פון דער עקזעקוטיווע („עזר הפועל"), וועט לען אָבער אויך קומען פיל הונדערטער רבנים פון דער פּראָווינץ, ווייל אין די קליינע און גרעסערע שטעט איז איינפאַך א כאָאָס צוליב דעם כשר פלייש. עס איז אויך דערמיט פערבונדען די פראַגע פון שוח-טים, פון די קהלות.

וועגען דער פראַגע פון טרייבערען דעם הינטער-טייל אין וואַרשאַ איז נאָך אלץ נישט געקומען צו קיין הסכם, כאָטש מען האָט שוין פאָרגעזאָגט, אז מאָנטאָג וועט זיך עס אָנהויבען. מען וואַרט אויף דעם בעשלוס פון צוזאַמענפאָהר פון דער אגודת הרבנים.

„געסטאַפּאָ" האָט אויפגעלעזט

דעם יודישן יוגענד-בונד אין דייטשלאַנד

בערלין, 17 (פּ"א טעלעגראַפיש) די „געסטאַפּאָ" האָט היינט אויסגעגעבן א פאַראָרדנונג אויפצולעזן דעם יודישן יוגענד-פאַרבאַנד, וועלכער צעהלט 25 טויזנט מיטגלידער. דער פאַרבאַנד האָט זיך פאַרנומען נאָר מיט קולטור- און ספּאָרט-אַרבייט.

טויזנטער גריפּע קראַנקע אין פּוילען

די פרעסט האַלטן ווייטער אָן

וואַרשע, 17 (טעלעפ.)

די פרעסט האַלטן ווייטער אָן. היינט אין דער פריה איז ביי דער ווייסעל געווען 15 גראַד פראָסט, שפּעטער 12. אין שטאָט איז אין די פריהמאָרגען-שעה'ן געווען 10 גראַד פראָסט.

די גריפּע-עפּידעמיע אין וואַרשע האַלט ווייטער אָן. ווי מען בערעכנט זענען היינט צו טאָג קראַנק אויף גריפּע צעהנדליגער טויזנטער וואַרשאָווער איינוואוינער. די דאָקטוירים פון די קראַנקען-קאַסעס האָבן נישט קיין מינוט רוה און לויפן פון איין פּאַציענט ביז צום אַנדערען.

נוער עס וויל זיך פאַרהיטען פאַר דער גריפּע מוז געדענקען: קודם כל אין פּרינציפּ, אַז עס איז וויכטיג זיך אָנצוטוהן וואַרעם.

צוליב דער גריפּע עפּידעמיע אין וואַרשע האָבן געמוזט אָבגעלעגט ווערען פיל געריכטס-פּראָצעסן. די די סיבה דערפון איז, וואָס פיל ריכטער און עדות זענען קראַנק.

די שטאַרקע פרעסט האַלטן אָן אויך אויף דער פּראָווינץ. די טייכען ניעמען. פּריפּעט און די ווילע זענען שוין פאַרפרוירען.

אין די קאַרפּאַטען דערגרייכט דער פראָסט ביז 30 גראַד.

* * *

פון לאָנדאָן מעלדעט מען, אַז אין די לעצטע צוויי וואָכען זענען אין ענגלאַנד געווען 1800 טויט-פאַללען פון גריפּע.

מאָרד און זעלבסטמאָרד אין וואַרשע

וואַרשע, 17 (טעלעפאָניש)

אויף שווענטאָ-יאַנסקאַ 7 האָט זיך היינט 12 ביינאַכט אָפּגעשפּילט א שוידערליכע טראַגעדיע. דער גזוו. נעהמיעס לעאָן מיכאַלסקי האָט בעת א סכסוך דערשאָסען זיין שכן דעם זשאַנדאַרמעריע וואַכמייסטער טאַרצאָוס פּעריס און דערנאָך זיך אַליין, ביידע זענען טויט.

ערמאָרדעט א יודישן סוחר אין דובנאָ

פון דובנאָ מעלדעט מען, אַז נישט ווייט פון דער שטאָט איז ערמאָרדעט געוואָרען דער יודישער סוחר פישעל צוקערמאַן. עס ווערט געפיהרט אַן אויספאָרשונג און עס איז אַרעסטירט געוואָרען דער פויער מאַנדער, אויף וועמען עס איז געפאַלען א חשד

32 יודישע לוויות

זענען געבטן פאַרגעקומען אין וואַרשא

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש)

היינט זענען אין וואַרשא פאַרגעקומען 32 יודישע לוויות, דאָס איז אַן אומגעוועהנליך גרויסע צאָהל, ווייל געוועהנליך קומען פאָר פון 15 ביז 20 לוויות.

רעכט אויף פּרנסה און פעראָרדינסט

סעסיע פון צ. ק. פון די קליינהענדלער-פעראיינען אין פּוילען

וואַרשאַ, 17 (טעלעפ.)

היינט 12 בייטאָג האָט זיך אָנגעהויבן די צווייטע סעסיע פון צ.ק. פון די קליינהענדלער-אָרגאַניזאַציעס אין פּוילען, א חוץ די צ. ק. מיטגלידער זענען צו דער סעסיע געקומען א גאַנצע רייה אַקטיווע קליינהענדלער-טוער. פון לאָדז זעען אָנגעקומען געוועזענע פּ.ג. וואַלמאַן און פּרנס כאַרי.

אויף דער טאָג-אָרדנונג האָבן זיך געפינען פאָלגענדע וויכטיגע פראַגען, לאַגע פון די יודישע קליינהענדלער, קרעדיט, באָיקאָט, פּראַגע פון קאָנצעסיאָנירטע בראַנזשעס, קריטישע לאַגע פון די הויזירער, נישט עהרליכע קאָנקורענץ, בעציהונג צו די הילפס-קאָמיטעטן פון די אויסלענדישע געלדער, ענדערונג פון פּאַטענטען סיסטעם, וועגען צונויפרופען א קאָנגרעס פאַר רעכט אויף פּרנסה און פערדינסט.

די סעסיע האָט געעפנט פּרעזעס הבר מיט א קורצען איבערבליק מכח דער לאַגע פון די יודישע קליינהענדלער, באָיקאָט א. אַ. וו.

אַדוו. זונדעלעוויטש האָט געהאַלטן א גרויסן רעפעראַט וועגן דער אַלגעמיינער פּאָליטישער לאַגע אין לאַנד, וועגן דער יודישער ליניע-פּאָליטיק. ער האָט אָנגעוויזן פאַרוואָס די קליינהענדלער-פאַרשטעהער זענען אַרויסגעטרעטן פון יודישען ווירטשאַפטליכען ראָט און אויף די עוולות פאַר די קליינהענדלער ביים פאַרטיילען די הילפס-געלדער. די דיסקוסיע האָט זיך פאַרצויגען ביז שפּעט ביינאַכט, צווישען אַנדערע זעינען אָנגענומען געוואָרען פאָלגענדע בעשלוסען: שאַפען א צענטראַלע פון געמיינזאַמען סחורות-איינקויף, אַדורכפיהרען אַן אַקציע פאַר ביליגען קרעדיט פאַר די קליינהענדלער פון מלוה'ש און זעלבסטפאַרוואַלטונגס-קוועלען, שיקען א דעלעגאַציע צו די מלוכה-פאַקטאָרען וועגען באָיקאָט און עקסטערמינאַציע-פּאָליטיק, אַרויסגעבען אַן אויפרוף צום כלל קליינהענדלער, אין וועלכען ס'זאָל אָנגעפאָדערט ווערען צום אויסדויער, נישט פאַרלאָזען די וואוין-אָרטער. נישט לאָזען זיך בעהערשען פון קיין פּאַניק און קאַמף געגען דער געצוואונגענער עמיגראַציע און עוואַקואַציע-שטימונגען.

צוזאַמענפאָהר פון דער פויערים-פּאַרטיי

האָט אָנגענומען א רייהע פּאָליטישע רעזאָלוציעס

וואַרשאַ, 17 (טעל.)

אין דער „רעסורסאַ אָביוואַטעלסקאַ" האָט זיך נעכטען געעפנט דער צוזאַמענפאָהר פון דער פויערים-פּאַרטיי (סטראָניצטוואָ לודאָווע) דעם צוזאַמענפאָהר צו וועלכען ס'זיינען געקומען 383 דעלעגאַטען און 240 געסט, האָט געעפנט סט. טהוגוט, ער האָט געהאַלטן א גרויסע פּאָליטישע רעדע, אין וועלכער ער איז אַרויסגעטרעטן געגען גע'ויסע שטרעמונגען, בעזונדערס געגען ענדעקעס און ענדעקיזם.

דער דעלעגאַט סלוש פון נאָוואָשעלצק (וועלכער האָט בשעתו איבערגעגעבן דעם מאַרשאַל רידז-שמיגלי די פויערים-פאָדערונגען) האָט איבערגעגעבן די פּאַרטיי-פאָהן דעם פּרעזי-יום און דאַן געהאַלטן א גרויסע רעדע, אין וועלכער ער האָט געזאָגט, אַז די פויערים זענען גרייט צו פאַרטיידיגען דאָס פאָטערלאַנד ווען דאָס וועט נויטיג זיין, די פויערים פאַרלאַנגען אָבער רעכט פאַר'ן פויערים-פאָלק. די פויערים ווילען נישט געהען מיט די פאַשיסטען און אויך נישט מיט די קאָמוניסטען, די פאָטערלאַנד, ס'וועלען פאַרלאַנגט דעמאָקראַטישע פויערים זענען נישט קיין קאָמוניסטען, דאָס איז איינער פון די ענדעקישע ליגענס, דער צוזאַמענפאָהר האָט זיך פאַרצויגען ביז שפּעט ביינאַכט.

אין די אָנגענומענע רעזאָלוציעס ווערט געזאָגט, אַז די פויערים זענען גרייט צו פאַרטיידיגען דאָס וואַהלען בעגנעדיגונג פאַר פּאָליטישע עמיגראַנטען, אג-אַר-רעפאָרם און גרויסע עפנטליכע אַרבייטען, די צוזאַמענאַרבייט פון די פויערים איז נאָר מעגליך מיט דעמאָקראַטישע ריכטונגען, וועלכע שטעהען אויפ'ן יסוד פון פּוילישער אומאָפּהענגיקייט.

אין קריניץ קומען פאָר פּאָליטישע שמועסן

דאָרט זענען אָנגעקומען פּולס, קאָץ און וויצע-מאַרשאַלעק מיעדזשינסקי

וואַרשאַ, 17 (טעלעפ.)

אין היינטיגער „א. בע צע" געפינען מיר די פאָלגענדע נאָטיץ:

„שבת אין דער פריה זענען אָנגעקומען קיין זאַקאָפּאַנע פולק. אַדאַם קאָץ און וויצע סיים-מאַרשאַלעק מיעדזשינסקי. די דאָזיגע וויזיט האָט אַרויסגערופען א פאַרשטענדליכען אינטערעס אין די פּאָליטישע קרייזען. עס געהען אַרום קלאַנגען, אַז אין צואַמענהאַנג דערמיט, וואָס עס זענען שוין פעסטגעשטעלט געוואָרען די פּרטים פון דער אָרגאַניזאַציע פון נייעם פּאָליטישען לאַגער, דאַרף מען ערוואַרטען, דאָס די ענטגילטיגע אַקצעפּטאַציע פון די פּראָיעקטען וועט פאָרקומען אין קריניץ.

אויב די דאָזיגע קלאַנגען וועלטען זיך אַרויסגעוויזען אַלס ריכטיגע וועלט די דעקלאַראַציע פון נייעם לאַגע פּערעפענטליכט געוואָרען אין די נאַהענטסטע טעג".

Dr. med.
HALTRECHT
ספּעציעל-אַרצט פאַר הויט-געשלעכטס קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
האָט זיך איבערגעצויגען פון פּעטריקאָווער 10 אויף
161 פּיעטריקאָווער 161
טעל. 245-21
נעהמט אָן פון 8 ביז 2 בייטאָג און פון 7 ביז 9 אָוו. זונטאָג און חגאות פון 9 ביז 1 בייטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצאַ-פּרייזען

Doktór Z.
HENRYKOWSKI
ספּעציעל-אַרצט פאַר מענער - שוואַכע ווענערישע און הויט-קראַנקהייטען
טראַוגוטאַ 9. טעל. 262-98
נעהמט אָן פון 8—1 און פון 4—9 אָוונד.
זונטאָג פון 9 פריה ביז 11 בייטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען

אַכטונג! אַכטונג!
די נרעסטע סענסאַציע אין לאָדז!
גרויסער פּאַלעסטינישער פילם
1936 אין יאָהר ארץ-ישראל
תל-אביב, חיפה, הר כרמל, נאַזאַרעט, נהלל
און פאַרשידענע העררליכע געגענדען פון ארץ-ישראל.
יעדען! בעזוכט אונז מאַסענווייז.
2 מאַניושקאַ 2 FOTOPLASTIKON
רוג פּיעטריקאָווער.
איינטריט 25 גר. פאַר שול-קינדער 15 גר.
אָפען פון 8 פריה ביז 11 ביינאַכט.

געדענקט, כּלל
שטשעשליווי
א גרויסער אויסוואַהל פון
אָריגינעלע בּיליגער און
טאַמאַשאָווער סחורות
אויף אַנציגער און פּאַלטענס
פון די בעסטע קוואַליטעטען
אויף פאַרשידענע רעשטען
סומע אין איבערציהום איך
R.Szczęśliwy
לאָדז, 5 נאַוואָמיעסקאַ 5
טעל. 156-09.
געדענקט פּראַנט II שטאָק.

פליישער און וואורשטענמאַכער-צעך אין לאָדז,
צינעל-גאַס 28.
בעקאַנטמאַכונג.
דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט אַלע לאָדזער קצבים קאָנצעסיאָנערען, אַז לויט דער בעשטימונג פון דער וואָיעוואָדישער מאַכט, איז דער מאַקסימאַלער פּרייז אויף כשר פליש פעסטגעשטעלט געוואָרען אויף
1.80 זל. א קילאָ
יעדער קצב מוז האָבן א צעטעל אויסגעשטעלט אויף דעם פאַקטישען פּרייז צו וויפיל ער פאַרקויפט פליש ווי אויך צעטלען מיט פּרייזען אויפ'ן פליש.
גלייכצייטיג וואָרענען מיר, אַז לויט'ן געזעץ איז נישט דערלאָזבאַר צו פאַרקויפן גאַנצע פאָרטלען פליש און פאַר עובר זיין אויפ'ן געזעץ דראָהט א חוץ א געלד-שטראָף אויך צוזונעהמען די קאַנצעסיע.
די פערוואַלטונג.

וויכטיג פאַר אַלע!
טיטען-שמיקעטען, סאַס-ביכער, בריוו-שטיקעטען, טריקאָ-עטיקעטען, שמירות באַנדעראָל עטיקעטען, און כחימאַריונען, גריפּגווינגען, יאַנקערטען, יעלנוגיען, מעפּאַראַנדומס, חתונה-קאַרטען, צעטעל, עטיקעטען,
מיט די מאָדערנסטע שריפטן
די שנעל-דרוקעריי
בראַמבערג
לאָדז, צעגעלניאַנאַ 8 טעל. 255-09

מעכאַנישע שלאָסעריי
י. רעדער
11. ליסטאָפּאַד 11.
(רוג זאַכאָדניאַ)

אוירען, נאָז און האַלז און לונגען-קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. RAKOWSKI
פּיעטריקאָווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועקס אָפּעראַציע א. אז. וו. ווי אויך אַמבולאַטאָרישע פון 9-2 און פון 4-8 אָוונט
ביי דער קליניק איז טעטיג
א רענטגען-קאַבינעט
פאַר דורכלייכטונגען און עלעקטראָטעראַפּיע

Dr. med. LEON FAMILIER
אינערליכע און קינדער - קראַנקהייטען
6. שער פלעץ 37 בענעדיקטאַ
נעהמט אָן פון 5—7 נאַכמ.

Dr. B.Hurwicz
Choroby skórne i weneryczne
Piotrkowska 10
telefon 26-553.
נעמט אָן פון 8—11און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג און יום-טוב — פון 8 ביז 1 בייטאָג

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
ספּעציאַליסט
פאַר אקושעריע און פרויען קראַנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפט
11. שער טעלעפאָן 246-19
נעמט אָן פון 8—9 פריה און פון

ד"ר העללער
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער - שוואַכע
8 טראַוגוטאַ 8. טעל. 179-89
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט
זונטאָג פון 10—2 מיטאָג.
פאַר פרויען — א ספּעציעלער וואַרטע-זאַל
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פּרייזען

Dr. med.
P. Braun
ספּעצ. פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט - קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
צעגעלניאַנע 4. טעל. 100-57
נעמט אָן פון 8—2 מיטאָג און פון 4—9 אָוו.
ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען.

Dr.
Wajnberg
ספּעציאַליסט פאַר לונגען, האַרץ און טובערקולאָז קראַנקהייטען
145 פּיעטריקאָווער
טעל. 126-02
נעמט אָן פון 9—10 פריה 3—5 8—9 אָוו.

Doktór
Klinger
ספּעציאַליסט
פאַר ווענערישע, הויט, האָאַר און סעקסואַל-קראַנקהייט
Andzrzeja 2, tel. 132-28
נעמט אָן פון 9—11 פאַרמ. און פון 4—8 אָוו

גוטע לאגע פון רעגירונגס־מיליטער

אויפשטענדיגע פערלוירען יעדע האפנונג איינצונעהמען מאדריד

פאריז, 17 (ספ. טעל.)

אין דער זעלבער צייט ווען דער פראנצויזישער פארלאמענט האט איינשטימיג אנגענומען א בעשלוס וואס פערווערט צו ווערבירען פרייוויליגע פאר שפאניען, האט איטאליען ווידער ארויסגעשיקט קיין שפאניען א גרעסערע אפטיילונג מיליטער.

די רייטער אגענטור טיילט מיט, אז אין משך פון דער לעצטער וואך זענען קיין קאדיקס אנגעקומען אן אומבאשטימטע צאהל איטאליענישע זעלנער און קריגס־מאטעריאל צו הילף דעם גענעראל פראנקא.

פאריז, 17 (ספ. טעל.)

די קריגס־קארעספאנדענטען טיילען מיט וועגן ווייטערדיגע נצחונות פון רעגירונגס־מיליטער ביי מאדריד.

די לאגע פון די אויפשטענדער ביי מאדריד איז איצט זעהר א שווערע. נאך דער לעצטער הארבנעפאר לענער אפענסיווע, וואס האט די אויפשטענדיגע גורם געווען ריזיגע היזקות האבען די אויפשטענדיגע שוין אינגאנצען פערלוירען יעדע האפנונג צו עראבערן מאדריד.

נעכטען אין די נאכמיטאג־שעה'ן האבען די אויפשטענדיגע בעוויזען די פרובען צו פערנעהמען די ניי עראבערטע פאזיציעס פון רעגירונגס־מיליטער ביי קאסא דעל קאמפא. מיט דער אטאק האט פערזענליך אנגעפיהרט דער אויפשטענדער גענעראל ווארעלא.

די שלאכט איז געווען זעהר א פערביטערטע, וחען די אויפשטענדער זענען שוין געווען זיכער אין זייער נצחון האט דער אנפיהרער גענעראל ווארעלא בעקומען א קויל אין זייט.

די רייהען פון די אויפשטענדיגע האבען זיך אנגעהויבען איינברעכען און זיי האבען אנגעהויבען זיך צוריקציהען. דאס רעגירונגס־מיליטער האט נישט נאר איינגעהאלטען זייערע פאזיציעס, נאר אויך פערנומען נאך א ניי־געלונגענעם קאנטער־אטאק די פאזיציעס פון ישוטא.

אין מאדריד גופא האט די בעפעלקערונג אויפגענומען די ידיעות וועגען די נצחונות פון רעגירונגס־מיליטער מיט שמחה.

אלע קאפעען, קינאס און טעאטערן זענען צוריק געעפענט געווארען און דאס לעבען אין מאדריד האט צוריק אנגעהויבען גיין נארמאל.

לאנדאן, 17 (ספ. טעל.)

8 פארשטעהער פון פריינד־אוניאן זענען דעם 16 ד. ח. ארויסגעפאהרען קיין שפאניען אויף א וואך צייט, כדי דורכצופיהרען פארשונגען וועגען דעם זשורנאל פון בירגער־קריג און די לאגע פון דעם ארבייטער־קלאס.

וואלענציא, 17 (ספ. טעל.)

די רעגירונג מעלדעט, אז אין פערלויף פון חודש דעצעמבער זענען אראפגעשאסען געווארען 25 אעראפלאנען פון די אויפשטענדיגע. די רעגירונג האט פערלוירען 5 אעראפלאנען.

ברוסעל, 17 (ספ. טעל.)

די קאטאלאנישע רעגירונג האט געקויפט אין בעלגיען 1000 מאשין־געוועהרען פאר 8 מיליאן פראנק.

ווען וועט זיין א מלחמה...

בערלין, 17 (ספ. טעל.)

אין א געשפרעך האט מוסאליני ערקלערט דעם קארעספאנדענט פון „פעלקישען בעאבאכטער", אז איטאליען האט נישט קיין שום טעריטאריאלע פרעטענזיעס אין שפאניען, נאר אויב דארט וועט געשאפען ווערען א סאוויעטישע רעפובליק איז פאראן די געפאהר פון מלחמה.

פערהאלטען סאוויעטישע שיפען

מאסקווא, 17 (ספ. טעל.)

„טאס" אגענטור מעלדעט, אז צווישען דעם 7 און 14 יאנואר זענען צ' רייהע סאוויעטישע שיפען פערהאלטען געווארען אין גיבראלטאר דורך אויפשטענדיגע שיפען. די סאוויעטישע שיפען זענען אפגעפיהרט געווארען קיין צעאוטא, דארט מען זיי רעווידירט און פריי געלאזט.

סאוויעטישער ענטפער אויף דער ענגלישער נאטע.

מאסקווא, 17 (ספ. טעל.)

דער אויסערן־קאמיסאריאט האט היינט איבערגעגעבען דעם אינהאלט פון סאוויעטישען ענטפער אויף דער ענגלישער נאטע וועגען פערווערען ארויסצופאהרען פרייוויליגע קיין שפאניען.

אין פרינציפ זענען די סאוויעטען מסכים אויפ'ן ענגלישען פארשלאג בתנאי אז ס'זאל איינגעשטעלט ווערען א גענויע קאנטראל. אז קיין שום מלוכה זאל נישט קענען אינטערווענירען אין שפאנישען בירגער־קריג. די סאוויעטען קאנען אבער נישט איינזעהן, אז די פערפליכטונג זאל זיין אנ'איניציאטיווע און א רייה מלוכות זאלען שטיצען די אויפשטענדיגע.

גענ. פראנקא איז „זיכער"

פאריז, 17 (ספ. טעל.)

דער קארעספאנדענט פון דער האוואס־אגענטור האט געהאט א געשפרעך מיט גענ. פראנקא, אין וועלכער דער לעצטער האט אפגעלייקענט די ידיעות, אז דייטש מיליטער געפינט זיך אין מאראקא.

פראנקא האט נישט געלייקנט, אז א געוויסע צאהל פרעמדע פרייוויליגע קעמפען ביי איהם אין דער ארמעע. ס'האנדעלט זיך אבער וועגען דערשטי־קען דעם קאמוניזם, אזוי ווי דייטשלאנד און איטאליען האבען דאס געטון ביי זיך.

צום סוף האט פראנקא „פערזיכערט", אז מאדריד וועט פריהער אדער שפעטער דורך איהם גענומען ווערען.

Wyjaśnienie

Towarzystwa Ubezpieczeń „EUROPA"

W niektórych pismach stołecznych pojawiły się wzm.anki ze wzbudzającemi sensacją nagłówkami o rzekomem wykryciu nadużyć w Towarzystwie Ubezpieczeń „Europa" i o aresztowaniu w związku z tem od 8 do 10 osób. — W imię prawdy stwierdzamy. że dotychczas żadnych nadużyć w T-wie „Europa" nie wykryto i nikogo nie aresztowano. Towarzystwo „Europa" pozostaje tak jak i inne zakłady ubezpieczeń pod stałym i ścisłym nadzorem Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń, co uniemożliwia nadużycia. Należności ubezpieczonych w Towarzystwie „Europa" mają całkowite pokrycie w nieruchomościach, kapitałach hipotecznych i papierach procentowych Towarzystwa, zdeponowanych w Banku Polskim. Akcja Władzy, która ograniczyła się zresztą tylko do zrobienia rewizji, musiała być wszczęta, o ile Władza otrzymała doniesienie. Doniesienie mogło być zrobione przez wydalonych przez Zarząd Towarzystwa pracowników. T-wo nadal wypłaca kapitały pośmiertne i dożyciowe, wykupy i pożyczki oraz inkasuje skłddki.

Likwidatorzy Towarzystwa Ubezpieczeń
„EUROPA" Spółki Akcyjnej

וועגען א בשותפותדיגען פראנט אין ענגלאנד

צווישען סאציאליסטען, קאמוניסטען און אונאפהענגיגע ארבייטס־פארטיי

לאנדאן, 17 (סב. טעל.)

דער דעלעגאט פון דער סאציאליסטישער ליגע האט אפגעהאלטען א בעראטונג מיט די פארשטעהער פון דער קאמוניסטישער פארטיי און אונאפהענגיגער לייבאר־פארטיי וועגען שאפען א בשותפותדיגען פראנט. די דיסקוסיע איז געווען א לייבענשאפטליכע. קיין בעשלוסען זענען נישט אנגענומען געווארען.

כינעזישע רויטע ארמעע איינמארשירט קיין סיאן־פו

פעקין, 17 (סב. טעל.)

די ראדיא־סטאציע אין סיאן־פו מעלדעט, אז דעם 15 ד. ח. האבען איינמארשירט קיין סיאן־פו 5000 זעלנער פון דער רויטער ארמעע. אין דער שטאט געפינט זיך איצט די הויפט־קווארטיר פון דער רויטער ארמעע.

קיין ארעסטען זענען נישט געווען

ווארשא, 17 (טעלעפאניש)

די פוילישע טעלעגראפען־אגענטור טיילט מיט, אז די ידיעות, וועלכע האבען זיך בעוויזען אין דער פרעסע וועגען די כלומרשטע ארעסטען אין צוזאמענהאנג מיט דער אויספארשונג אין דער פערזיכערונגס־געזעלשאפט „איירעפא", שטימען נישט מיט דער ווירקליכקייט, ווייל קיין שום ארעסטען זענען נישט געמאכט געווארען און קיין רעוויזיעס זענען נישט אדורכגעפיהרט געווארען.

ארמעע פון פעלקער־בונד זאל אריינגעזעצט ווערען אין שפאניען

אויב ס'זאל אדורכגעפיהרט ווערען שלום צווישען דער בעפעלקערונג

לאנדאן, 17 (סב. טעל.)

אין די ענגלישע דיפלאמאטישע קרייזען איז ענטשטאנען א פלאן, אז כדי צו מאכען א סוף צו די קאמפען אין שפאניען, זאל געשאפען ווערען א נייטראלע אינטערנאציאנאלע ארמעע פון פעלקער־בונד, וועלכע זאל בעזעצען שפאניען און זאל דורכפיהרען א פלעביסציט און זעהן דורכפיהרען דעם שלום צווישען דער בעפעלקערונג. די ענגלישע פאליטיקער האלטען, אז דער פעלקער־בונד האט דאס רעכט דערצו, ווייל די סיטואציע אין שפאניען בעדראהט דעם וועלט־שלום. אין פאל ווען דער פלאן זאל דורכגעפיהרט ווערען וועט שפאניען בעזעצט ווערען דורך מאנשאפטען פון האלאנד, שווייץ, בעלגיען, שוועדען אונטער דער אויפזיכט פון א מיליטערישען נציב־נאטאר.

נ. צ. א. איבער דער רעדע פון מין. בעק וועגען יודישער עמיגראציע

ווארשע, (יט"א) יט"א האט בעקומען פאלגענדען קאמוניקאט:

אין צוזאמענהאנג מיט דער רעדע וואס דער אויסערן מיניסטער בעק האט געהאלטען אין דער בודזשעט קאמיסיע פון סיים האט די נ. צ. א. ארויס געגעבען אנ'ערקלערונג, וואס איז אויך מיטגעטיילט געווארען די מאסגעבענדע פאקטארען פון דער פוילישער רעגירונג. אין דער ערקלערונג ווערט געזאגט:

מיר שטעלען פעסט מיט דער טיפסטער בעפרידיגונג, אז דער אויסערן מיניסטער בעק האט טיף און ערנסט בעהאנדעלט די טראגישע ווירקליכקייט פון עמיגראציאנס פראבלעם אין זיין פולען אומפאנג. אויך פאר דער ניי ציוניסטישער ארגאניזאציע האנדעלט עס זיך נישט אין א צופעליגער ערשיינונג, וואס קען אויסגעניצט ווערען מיט בייוויליגע כוונות פון געוויסע מענשען, נאר אין א קאמפליצירטען נאציאנאל עקאנאמישען און בעפעלקערונגס פאליטישען פראבלעם, וואס קען ביי דער פולער אנערקענונג פון דער פאליטישער גלייכבערעכטיגונג פונם פוילישען יודענטום — געלעזט ווערען הויפטזעכליך אויפען וועג פון א גרויסער עמיגראציע, וואס זאל זיך ענטוויקלען מיט דער הילף און אונטערשטיצונג פון דער מלוכה.

גראד דערפאר ווייל מיר בעגריסען אמאוויפריכטיגסטען די אויספיהרונגען פון דעם אויסערן מיניסטער קענען מיר נישט פערבייגעהן נישט בעטאנענדיג אפען, אז די דורך ה' בעק געבראכטע אויפפאסונג, לויט וועלכע מען דארף זוכען די עיקר אויפגאבע פאר דער לעזונג פון דער יודען פראגע אין פוילען נישט אין א"י, נאר הויפטזעכליך אין אויסזוכען נייע טעריטאריעס פאר דער יודישער עמיגראציע שטעהען אין פולען געגענזאץ צו די רעאליטעטען פון יודישען לעבען און צו די געפיהלען און וואונשען פון יודישען פאלק. ה' דר. מינצבערג וועלכער גע הערט נישט צו קיין שום ציוניסטישער פארטיי, האט בעת דער קאמיסיע זיצונג אונצווייד־ייטיג פעסטגעשטעלט, אז דאס יודישע פאלק, אהן אונטערשיד פון פארטיי, זעהט די בעפרייאונג פון זיין עמיגראציע דורשט נאר אין א"י. דאס איז די אלגעמיינע מיינונג פון גאנצען נאציאנאלען יודענטום. די אויפנאהמס־פעהיגקייט פון א"י עפע'ט נאך אינוועסטיציאנס־מעגליכקייטען פאר מיליאנען יודען. אלע ביז איצטיגע טעריטאריאליסטישע פרואוון האבען זיך אויס־געוויזען אלס באהמלאזע ארויסגעווארפענע אילוזאטארישע איינ־ריכטונגען. און אנדערע לענדער זע־ען זעהר בעגרעניצט און האבען קיין שום צוקונפט נישט.

קעניגליכע קאמיסיע פערענדיגט די ארבייט

סוף וואך פאהרט זי אפ פון ארץ־ישראל

ירושלים, 17 (יט"א טעל.)

די קעניגליכע קאמיסיע אין ארץ־ישראל פערענדיגט שוין די ארבייט. מאנטאג וועלען נאך פאר הערט ווערען עטליכע עדות. אבער און דאן וועט דער הויך־קאמיסאר וואוקאפ, וועלכער איז שוין איינמאל אויסגעהערט געווארען, אפגעבען ערקלערונגען אויף א געשלאסענער זיצונג.

סוף וואך וועט שוין די קאמיסיע אפפאהרען קיין לאנדאן, די פראצעדור אין לאנדאן איז נאך נישט בעקאנט. ס'איז מעגליך, אז די קאמיסיע וועט אין ענגלאנד נאך אויסהערען עטליכע עדות.

Dr. med. H. LUBICZ

ספעצ. פאר חויט ווענערישע קראנקהייטען און מענער־שוואכע

האט זיך איבערגעצויגען פון ציגעל־גאס 7 אויף

69 פילכאווסקיעגא 69

(רוג נארוטאוויטשא) טעל. 141-32

נעהמט אן פון 8—10 פריה, 12—2 און 5—8 אוו.

זונטאג און חגאות פון 9—11 פריה.

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאנא 15 טעל. 149-07

ספעציעל־ארצט פאר מענער־שוואכע־בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג

נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט.

זונטאג פון 9—1 פארמיטאג

פאר אונבעמיטעלטע — לעמשניצע־פרייזען

1 זל. 80 גראשען א קילא פלייש

פעראָרדנונג פון דער לאָדזער וואָיעוואָדשאַפט

נעכטיגע גרויסע פערזאמלונג פון קצבים־צעך

אין צוזאמענהאנג מיט די נייע פעראָרדנונגען און אינסטרוקציעס צום שחיטה־געזעץ איז נעכטען פאָרגעקומען א גרויסע פערזאמלונג פון קצבים־קאָנ־צעסיאָנערען.

אין אנהויב איז ארומגערעדט געוואָרען די פראגע פון הכשרים, וועלכע דער ראבינאט גיט ארויס, ס'איז אָנגעוויזען געוואָרען, אז דער ראבינאט הע־כערט דעם אָפצאָהל אויפ'ן ניקור און גיט ארויס הכשרים אָהן פערשטענדיגונג מיט'ן צעך.

צום גרויסען צוזאמענפאָהר, וועלכע קומט היינט פאָר אין ווארשא וועגען דער ניקור־פראגע איז ארויס געשיקט געוואָרען א דעלעגאציע פון 3 פערזאָן.

וועגען די פרייזען אויף פלייש איז אנגעוויזען געוואָרען, אז לויט א פעראָרדנונג פון דער וואָיע־וואָדשאפט טאָר מען נישט נעהמען פאר פלייש מעהר ווי 1 זל. 80 גר. א קילא. פאר עובר זיין אויף דער חאָזינער פעראָרדנונג דראָהט א גרויסע שטראָף. די קצבים מוזען אליין פאר־ד ארויסשרייבען צעטעלקעס און אויך אויפ'ן פלייש מוז זיך געפינען דער פרייז פון פלייש.

ווייטער איז אַנטגעמאָטען געוואָרען, אז ס'מוז שטרענג אפגעהיטען ווערען די פעראָרדנונג נישט ארויסצופערקויפען קיין גאנצע פירטלען פלייש פון דער יאטקע ווייל אויסער א געלד־שטראָף דראָהט אויך צונעהמען די קאנצעסיע.

די קצבים זענען דאן אויפגעפאָדערט געוואָרען זיך איינצושרייבען אין דער פלייש־בערזע, ווייל היינט מאנטאג איז דער לעצטער טערמין דערצו.

בנוגע דעם לוין פאר די שעכטער - ארבייטער און פוהרמאנעס זענען נישט אנגענומען געוואָרען קיין בעשלוס און די פראגע איז איבערגעגעבען גע־וואָרען צום ערלעדיגען דער פערוואלטונג.

ס'איז אנגענומען געוואָרען אנ'איינשטימיגער בעשלוס צו צאָהלען אומזאָרגשטייער פון יעדער בהמה ביי דער שחיטה און צו גרינדען א אסעקוראציע־קאסע אין פאל ווען א בהמה ווערט קאָנפיסקירט.

ווייטער איז בעשלאָסען געוואָרען, אז די פער־וואלטונג זאל זיך בעמיהען, אז די וועלכע האבען נישט בעקומען, זאלען די בעקומען פון 1 פעברואר, ווייל ביז דעמאלט איז שוין דער קאנטינגענט פער־פו'ט. די וואָרשטמאכער־זעקון וועלען שוין היינט ארויסנעמען די קאנצעסיעס. ביז איצט זענען אין לאָדז ארויסגעגעבען געוואָרען 186 קאנצעסיעס.

Dr. REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 201-93

ספעציאליסט

פאר מענער - שוואכע - בעהאנדלונג

סעקסועלע בעראטונגען פון פסיכאָ - אנאליז

רענטגען־בעשטראהלונגען ביי קרעבסווירקונג.

נעמט אן פון 8—11 און פון 5—8 אוונט

דאס אויסבארגטע רעסארטע

טאג נאך טאג טראגט דאס שפיל דעם זעלבן כאראקטער ביז מיטאג נעמט א ווארט דער מיניסטער און רעפערענט. בכלל איז שווער אונטערצושיידן די ערקלערונג פון מיניסטער פון רעפערענט פון בודזשעט בעריכטערשטאטער. אלס קומט פון איין קוואל און דא און דארטע שטעלן צו מאטעריאל די רעפערענטן נאטשעלניקעס פון די אבטיילונגען, דיירעקטארען פון די דעפארטאמענטן עס קומט נאר פאר א אונטערשייד למוכח דעם מיניסטער. דער רעפערענט בעמיהט זיך אויס דאנקבארקייט צו זיין וואס מעהר פארבלאזן, מיינט אויס אויפרעגענדע טעמאטען לויבט אלס און אלע.

ווען עס נעמט א ווארט דער רעפערענט פאר דעם מיניסטער, בלייבט דעם מיניסטער גארנישט מעהר איבריג ווי הארצליך צו דאנקען פאר אויסנוצען זיין מאטעריאל און — ליכט קריטיקירען זיין רעסארט. און שפעטער נעמען אין דער ריהע נאך א ווארט דער נייער קענער פון בודזשעט נייע ספעציאליסטען פון אלעם.

ביי יעדן בודזשעט נעמען א ווארט די זעלבע רעדנער, די אזוי גערופענע איבעראיינספעקטארען אויפערקאנדוקטארען געניאלע קענער פון די רעסארטען. פערשטעהט זיך אז אויך ווייטער טראגט דאס שפיל א אונשולדיגען כאראקטער. קיינער טרייבט קיינעם נישט אן, קיינער בעליידיגט קיינעם נישט. איבריגענס, ווער וואלט עס געוואגט? שטענדיג קען זיך איבערחזר'ן דער עפיזאד וואס איז שוין אמאל געזאגט געווארען אין יענע רעפוטאטען און וואס בילדעט א טראווסטירונג פון תהילים: פון א סטאראסט ביסטו געקומען און צו א סטאראסטווא וועסטו צוריקגעהן. און דאן וואס? מען דארף טרייבען אפאזיציע פארזיכטיג זיך אומקוקענדיג אויף דער שטויער פערגאנגענהייט און קלאגן זיך אין די קולוארען אויף דער אונטערדריקונג פון פרייען ווארט.

די מיניסטארען טרייסטען אבער זייערע רעפוטאטען און געבען זיי א געוויסע רעקאמפענסאטע פערזיסען דאס ביטער לעבען: דאס נודנע זיצען און מאכען אינטערעסאנט די זיצונגען דורך אויפפיהרונגען.

דעם מנהג האט איינגעפיהרט דער פרעמיער נאך אלס ווייצע קריגס מיניסטער ווייזענדיג אויפן סוף הויף פיטסאס טאנקס, עס האבען געזעהן דעם כבוד אויך די סענאטארען און אויף דער זיצונג האט יעדער מיטגליד פון דער קאמיסיע בעקומען א שטיקעל ראזאווע ברויט וואס עס עסען די זעלנער.

שפעטער האבען אנדערע מיניסטארען איינגעפיהרט אויספלוגען. אין די דאזיגע אימפרעזעס האט זיך גאר נישט בעטייליגט דער פינאנץ מיניסטער זאוואדזקי. און עס איז א שאד: א קליינע דעמאנסטראציע ווי אזוי מען ציהט אין די שטייערען, דאס אריינקומען פון די עקזעקוטארען אין געוועלבער, דאס ארויסטראגען די זאכען, דער פניין און קלאגען עס ווערען געהאלטען די זאכען — וואלט געקענט ארויפנעהמען אויף א פילם. דער סענאטאר הוימאן—יאחנצקי פערזיכערט אפילו, אז אזא דעמאנסטראציע איז פארגעקומען אין פערגאנגענעם יאהר אין סענאט, אז ער וואלט אפילו געקענט צוזאממענשטעלען א קלאנג-פילם אין צוויי טיילען: די אקציע קומט פאר אין ווארשא, די אקציע קומט פאר אין לאדז.

דער וויצע-פרעמיער קוויאטקאווסקי האט אפילו זיך איינגעפיהרט דעמאנסטראציעס, איינלאדענדיג די דעפוטאטען און סענאטארען אויף א אויספלוג, אבער דאס איז געווען פאר דער בודזשעט סעסיע, ווען די רעפוטאטען זענען געווען פערנומען מיט פירערהאפטער ארבייט אין זייערע געביטען, דער אויספלוג האט אנגעטראפען אויף טעכנישע מניעות. זייט דאן ארדענט דאס פינאנץ מיניסטעריום מעהר נישט איין קיין אויספיהרונגען, הגם מען פערזיכערט אז נאכן פערבעסערן זיך די בעציהונגען מיטן פארלאמענט און בעזונדערס מיטן סענאט מארשאל פעטן רעאליזירען די הלוואה, וועט פעסטגעשטעלט ווערען א פולשטענדיגער הסכם, און דער סיים און סענאט וועלען איינגעלאדענט ווערען קיין פאריז אויף א דעמאנסטראציע ווי אזוי מען בעקומט א פראנצויזישע הלוואה. די פארלאמענטארישע גרופע וועט פיהרען דעפוטאט בודזינסקי, וועלכער וועט אלס „עמיגראנט" אויף פראנצויזיש בעגריסען דעם פרעמיער בלום און וועט גלייכצייטיג אויסדריקן פערטרויען אין זיין נאמען און אין נאמען פון דער נארא פראקציע.

אהן פארפיהרונגען וואלט געווען פולשטענדיג געלעבט. די קאמיסיע קען נעמליך נישט בעקומען קיין אימפעט אין משך פון די ערשטע אמטירונגס שעה'ן, פארמיטאג ווינט דער רעפערענט איין צו א נעהענטערן דרימעל און ערשט נאכמיטאג נעהמען א ווארט די פאכמענער. טאג נאך טאג ווארט מען אין קלוב פון די פארלאמענטארישע בעריכט-ערשטאטער אויף דעם נאכמיטאג - ספעקטאקל. צי האט שוין באקאן געטרעטן, צי האט שוין גענומען א ווארט בודזינסקי, צי האט זיך שוין פראדאיזירט שטשעפאנסקי. צו זיי פערשטעהט דאס אריינברענגען א אויפלעבונג אין די סיים - בעראטונגען. זיי האבען גענומען די שווערע ארבייט פון ווילען פוילען אין די טרויעריגע מאמענטען פון ווירטשאפטליכע קריזיס.

מען מוז מודה זיין אז זיי זענען נישט פעראיינזאמט, אז זייערע שטימען זענען נישט ווי ציעלעוויטשעס אנקלאגעס א קול קורא במדבר. ביטע זעהר, אהן אנפיהרונגס צייכען א ; מיט אנפיהרונגסצייכען, די דאזיגע גרופע פערשטעהט צו זאמלען ארום זיך די בעסטע נומערען פון פראגראם. זי פערשטעהט גורם צו זיין צו אנ'ענדערונג אין פראגראם פון דער דיסקוסיע, צוליב סיבות וואס זענען אפהענגיג פון דער דירעקציע.

אזוי ארום האט זיך דאס עמיגראציע פראבלעם געפינען אין בודזשעט פ'ן אויסערן מיניסטעריום און עס איז כמעט פולשטענדיג פערלוירען געווארען אין [illegible] שווי. עס וועט וועגן דעם נישט זיין קיין מחלוקה. דער געוו. פרעמיער קאטשמישאלקאווסקי איז געווען מיניסטער בעק'ס שכנ'ן אין פאדקאווא לעשנא און אלס גוטער שכן האט ער איהם אויסגעבארגט דעם דעפארטאמענט בכדי מעגליך צו מאכען די דיסקוסיע די הערען באקאן און שיארא.

„אוושעם" למשל, געהערט צום האנדעלס מיניסטעריום, און דאך האט מען וועגן דעם געהערט ביים בעטראכטען דעם בודזשעט פון אינערן-מיניסטעריום. דאס געגענזייטיגע אויסבארגען זיך טעמעס דערגרייכט אזוי ווייט, אז ביים בודזשעט פון אינערן מיניסטעריום האט זיך אנטוויקעלט אויף גוט א דיסקוסיע אויף דער טעמע, וואס געהערט צום רעסארט פון פאסט - מיניסטעריום, און נעמליך, וועגן דער פראגע פון פוילישען ראדיא.

עס קומט נאך פאר א אויסמישונג פון די טעמעס, א שנודערונג פון די העלען און רעסארטן, אבער זעלטען ווי אויף א פארלאמענטארישע ערשיינונג, א אויסמישונג פון די בעגריפען פון די מיטגלידער און פערטרעטער אין דער דיסקוסיע. די דעפוטאטען באקאן און בודזינסקי זענען פערטרעטער און זיי טרעטן ארויס אלס שטענדיגע מיטגלידער, געניסען פון א בריטער טאלעראנץ.

אין די נאכמיטאג-שעה'ן האבען די דאזיגע דעפוטאטען געפיהרט טריומפען און משך פון איינציגע טעג. זיי האבען שוין ענטוויקעלט פילאזאפישע טעזען. דעפ. בודזינסקי האט זיך כסדר געהאלטען באנטן, האלטענדיג א רעדע אויף דער טעמע וועגן דער פאלקאמענהייט פון דער נשמה. דאס איז געווען דער אבסטראקטער טייל פון דער רעדע. ענדליך ווי ער האט ערקלערט, איז ער צוגעטרעטן צום קאנקרעטען אוועקשטעלען די פראגע. מען דארף צוטרעטען — האט ער ערקלערט — צום איבערבוי פון דער שטאט. האדף און מענש. דאס איבריגע וועט שוין אליין ווערען גוט. קיינער האט נישט געלאכט, ווען דער פילאזאף פון לאדזשער קרייז האט אין דער קאמיסיע ביים בודזשעט פון אינערן מיניסטעריום אויסגעלעגט אבסטראקטע טעאריעס אין א אינטעליגענטן סאס. ערשט דער פרעמיער סקלאדקאווסקי האט איהם אויפמערקזאם געמאכט אז אזא פילאזאפיע מאכט זיך, — רעדענדיג דעליקאט, — צו א ספעציעלע אנשטאלט. דארט ענטוויקלען פערשידענע געלעהרטע והנגליכע טעאריעס, נישט פעקומענדיג דערפאר קיין גראשן. גיכער טראגט נאך די פאמיליע די קוראציע הוצאות.

דאנערשטאג האט מען אבער ענטוישט די זשורנאליסטען. די זיצונג איז פארגעקומען אהן א יודישען כזמער, אהן פארפויגען, אהן דראסטישע ערקלערונגען, מיט א מעלאנכאלישער אנקלאגע פון דער פוטאט שיארא וועלכער וואלט געוואלט אז אויף די שפאלטען פון „היינט" און פון „גאש פשעגלאנד" זאל זיך בעווייזען זיין יעדן כאטשבי מיט זיין פארטאגראפיע.

עס האט נישט גענומען קיין ווארט אין דער עמיגראציע פראגע דער געוו. גענעראל רעפערענט רעפ. מיעדזשינסקי, וועלכער קאנטראלירט אין די קולוארען די טעטיגקייט פון די בעזונדערע גרופען. ער האט דא נישט געהאט קיין שום אספעקטען, גיכער איז ער לייכט אויסגעבעסערט געווארען אין דער „רעקאמפארציע" פון דער איבערבעפעלקערונג.

נאך דער געוו. פרעמיער האט אויפגעלעבט די זיצונג מיט א וויציגער בעמערקונג, אז ער האט ווידער בדעה איינצופיהרן דעם "זעלבסטפערוואלטונגספאקטאר אין די אומבאזעצטשאלניעס, און צו דעם צוועק האט ער בעשטימט ספעציעלע קאמיסארען געזעלשאפטליכע טוער אין די קראנקען-קאסעס.

ביים בודזשעט פון מיניסטעריום פון עפענטליכען שוץ האט מען אפילו אויסגעמיטען דעם געזונדהייטס דעפארטאמענט וואס ווערט יעדעס יאהר אזוי פיקאנט רעפערירט מיט דעם אומהיימליכען בילד פון שטאנד פון שפיטאל-וועזען אין פוילען, די צאהל שווינדזיכטיגע און ווענעריש-קראנקע. עס האט אמאל רעפערירט דעם דאזיגען בודזשעט דער איצטיגער דעפארטאמענטס דירעקטאר י״פ. דובאסקי. אויף דער טעמע איז פארגעקומען א געוויסע לאנגע דיסקוסיע.

די רעפערענטן האבען געוועהנליך אנגעגעבען די סטאטיסטיק פון די משוגעים אין פוילען, אנגעוויזענדיג אז די צאהל גייסטיג קראנקע וואקסט בעשטימענדיג. הגם מאל האט מען, אויסגעמיטען די דאזיגע טעמע, מען האט שוין נישט געערט וועגן דער צו קליינער צאהל אנשטאלטען פאר גייסטיג קראנקע, מען האט אויך נישט בעריהרט די פראגע פון טויבשטומען און בלינדען אינסטיטוט, וואס געפינט זיך נעבען סיים, זייט ביידזייטיגע האבען געוואלט אהין איבערטראגען דעם פארלאמענט נאכן בעשטימען די וואהל ארדינאציע.

פארוואס האט מען די דאזיגע טעמע נישט בעריהרט? צי האט זי אויסגעזעהן צו דראסטיש, צי האט דא געשמעקט מיט דעם שפריכווערטליכען שנירעל? יעדענפאלס האט די דאנערשטאגדיגע זיצונג ארויסגערופען א ענטוישונג. די טעמע וועגן נערווען איז שוין בעריהרט געווארען דעם טאג דורך דעם פרעמיער. דער פרעמיער האט שוין נעמליך גערעדט פון 13-טען אויפן 14-טען ווי ער האט אליין ערקלערט. ער איז דעריבער אריבער צו דער טאגעארדנונג פון דער פאלגענדער קאמיסיע זיצונג צום בודזשעט פון מיניסטעריום פאר עפענטליכען שוץ.

אזוי האבען זיך אלזא אויסגעמישט די טעמעס אויף דער איצטיגער סעסיע. עס פלאנטערן זיך רעדעס און אפט אונטערן איינפלוס פון א קלאפ אין טיש, צארנדיגע אנשטעלען די וואנסעס, פערשווינדט אויף א טאג דער פאלגענדער קלו פון פראגראם, די איינציגע טעמע פון די בודזינסקיס און לאנגוויילקייט און אגאניזען בערעקט ענטליכע צעהנדליג פלענלעך פון טאג-בוך פון דער סיים-קאמיסיע.

רעגני.

צום קאנפליקט אין מאראקא

דער ערשטער נצחון פון קע ד'ארסעי און די סכנה פון א איבערטריבענעם אפטימיזם

ענדליך האט פאריז אנגעהויבען צו רעדען אין אנ'ערנסטען טאן, וואס קאנטראסטירט מיט דעם טאן ביז איצט.

אביסעל שפעט, אבער נאך נישט צו שפעט.

אפשר וועט דאס ווירקען אויך אויף לאנדאן.

די ענערגישע שפראך פון קע ד'ארסעי האט דאסמאל געווירקט. און די באטעס זענען בעגלייט געווען מיט א וויזיט פון א פראנצויזישער קריגס-שיף אין סעאוטא.

היטלער האט געגעבען שנעלער ווי געוועהנליך די נויטיגע תשובה: דייטשלאנד וועט רעספעקטירען די גאנצקייט פון מאראקא: זי וועט נישט שיקען קיין שום מיליטער קיין סעאוטא, מעליל א. א.

און דער שפאנישער הויך-קאמיסאר אין טעטואן, ה' בייגבעדער, האט ערקלערט דאס זעלבע: קיין שום דייטשע סאלדאטען אין שפאנישען מאראקא. דער פראנצויזישער מיליטער - אטאשע אין טאנזשער האט בעקומען די ערלויבניש די גאנצע צייט צו קאנטראלירען, וואו ער וועט וועלען, די מיליטערישע לאגע אין שפאנישען מאראקא. אנ'ענליכע ערלויבניש זאלען שוין האבען בעקומען אויך איינציגע ענגלישע אפיצירען פון גיבראלטאר.

די תשובות פון בערלין און פון טעטואן זענען בלי-ספק פון א וויכטיגער בעדייטונג. זיי בעווייזען, אז ביי אנ'ענערגישער האנדלונג, קען מען דערגרייכען געוויסע רעזולטאטען. די רעגירונג פון לעאן בלום איז, ווייזט אויס, ענטשלאסען צו האנדלען אין דער דאזיגער ריכטונג און נישט לאזען פערציהען די אונטערהאנדלונגען לויט דער טאקטיק פון היטלער'ן.

עס איז קיין שום ספק נישט געווען, אז אלע פארבערייטונגען זענען געמאכט געווארען מצד דייטשלאנד און די לייט פון פראנקא, אראפצוברענגען אנ'ערנסטע צאהל דייטשע סאלדאטען אין שפאנישען מאראקא, בעזעצען די וויכטיגע אדמיניסטראטיווע פאסטענס דורך היטלער'ס אגענטן און פערנעמען די בעדייטענדסטע אינדוסטריעלע פאזיציעס דורך דייטשע אינזשעניערען.

די שארפע אינטערווענץ פון קע ד'ארסעי האט דערווייל אפגעשטעלט די אויספיהרונג פון דער דאזיגער אפעראציע.

הייסט דאס, אז דער אפטימיזם פון פראנצויזישען אמבאסאדאר אין בערלין, אנדרע פראנסוא-פאנסע, נאך דער ערקלערונג פון היטלער'ן, איז בערעכטיגט?

דער טאן פון דער דייטשער פרעסע שוין נאך דער היטלערישער ערקלערונג בעווייזט, אז אנ'איבערטריבענער אפטימיזם איז אין דעם פאל זעהר שעדליך. אפשר וועלען דערווייל נישט געשיקט ווערען מאסען - גרופען פון דייטשע סאלדאטען. נאר וועט באמת נישט פארקומען א לאנגזאמע, נאר פעסטע אינפילטראציע פון דייטשע אגענטען אומעטום — אין דער אדמיניסטראציע און אין די אינדוסטריען?

די עקאנאמישע עקספלואטאציע אין שפאנישען מאראקא דורך די דייטשען דערגרייכט שוין איצט זעהר ווייטגעהענדע רעזולטאטען, וואס האלטען איז איין אויסברייטען זיך. א חוץ דעם ווערט געפיהרט א סיסטעמאטישע פראפאגאנדע צווישען די אראבער געגען פראנקרייך; און ענדליך, די מיליטערישע אקטיוויטעט פון היטלער'ס לייט האט שוין איצט אנ'ערנסטען פערנעהם, בעזונדערס אויף די אעראדראמען, וואו דער שפאנישער טעכנישער פערסאנאל ווערט פערביטען דורך דייטשען. די דאזיגע אקטיוויטעט אין שפאנישען מאראקא שטעלט מיט זיך פאר א גרויסע דראהונג פאר פראנקרייך, אנ'ערנסטע סכנה. דאס איז בנוגע דעם שפאנישען מאראקא. נאר די לאגע איז נאך ערגער אין שפאניען גופא.

די פרעסע ברענגט איינצעלהייטן פון בעריהמטען בעריכט, וואס היטלער'ס פארשטעהער אין בורגאס האט איצט צוגעשטעלט דעם „פיהרער", 80 טויזענד דייטשע סאלדאטען ווערען רעקאמענדירט צו שיקען פון דייטשלאנד קיין שפאניען און דאס ווי אמשנעלסטען. די אנפיהרונג מיט די מיליטער-אפעראציעס זאל זיך געפינען אין דייטש - איטאליענישע הענד. קאנסאלידירען די פאשיסטישע בעוועגונג אין שפאניען. רעארגאניזירען די אדמיניסטראציע פון שפאנישען מאראקא מיט דער הילף פון דייטשען. שאפען שפאניש - דייטשע געזעלשאפטען פון עקספלואטירען די נאטור-רייכטימער פון מאראקא. דער דייטשער קאפיטאל זאל אין זיי האבען די מעהרהייט אקציעס. אויפהאלטען די דייטשע סאלדאטען אין שפאניען שוין נאך דעם נצחון פון פראנקא.

ווי מען זעהט, איז דאס א פראגראם מיט גרויסע פערספעקטיווען!! דער צוועק איז איינענטליך, צו בעזעצען אויף א לאנגער צייט שפאניען און צו פערכאפען פאקטיש אלע וויכטיגע מיליטערישע, אדמיניסטראטיווע און ווירטשאפטליכע פאזיציעס אין שפאנישען מאראקא.

אמת, נישט אלע מיליטער-פיהרער פון דייטשלאנד זענען מסכים מיט אזא גראנדיעזען איינטערווענץ-פראגראם: די געניטער זעהען איין אלע געפאהרען, קאמפליקאציעס פון אינטערנאציאנאלען כאראקטער, צו וועלכען דאס דייטשע מיליטער איז נאך נישט גרייט. מען האט אבער דא צו טון מיט היטלער'ן, וועלכער האט סוף כל סוף דאס לעצטע ווארט און וועמענס ווילען איז ביז היינט געווען דער איינציגער פאקטאר פון דער דייטשער פאליטיק. ביז איצט האט היטלער'ס ווילען קיין שום ווידערשטאנד נישט געטראפען, און די פאליטיק פון פאריז און בעזונדערס פון לאנדאן האט נישט געקענט בייהעלפען צו צווינגען היטלער'ן צו ענדערן זיין טאקטיק.

דעריבער דארף מען נישט צו ווייט שטויסען דעם אפטימיזם אין קע ד'ארסעי און פונ'ם פראנצויזישען אמבאסאדאר אין בערלין, אין צוזאמענהאנג מיט די ערקלערונגען פון היטלער'ן און פון שפאנישען הויך-קאמיסאר אין טעטואן.

מ. יארבלום

צי וועט היטלער רעזיגנירען פון קאנצלער אמט?

עס ווערען ערווארט גרויסע ענדערונגען אויף די אנפיהרענדע אמטען פון דריטען רייך

אין דער אויסלענדישער פרעסע האט זיך לעצטענס פערשפרייט קלאנגען, אז אין דייטשלאנד זאלען פארקומען גרויסע ענדערונגען אויף די אנפיהרענדע פאסטענס אין לאנד. עס האבען זיך אפילו פערשפרייט קלאנגען, אז היטלער זאל רעזיגנירען פון קאנצלער אמט און דעם דאזיגען אמט זאל איבערנעהמען געהרינג. דער בערלינער קארעספאנדענט פון „ק. פ." שרייבט וועגען דעם פאלגענדעס:

„די עפענטליכע מיינונג פון אייראפע, וואס איז גוט אינפארמירט וועגען דער אלמעכטיגער ראלע, וואס אדאלף היטלער שפילט אין דייטשלאנד פון מאמענט ווען ער האט איבערגענומען די מאכט, און בעזונדערס זייט דעם טויט פון הינדענבורג'ן, איז געווארען איבערראשט פון די קלאנגען וואס זענען לעצטענס אנגעקומען פון בערלין און וואס קינדיגען אן כלומרשט א בעדייטענדע מאדיפיקאציע פון די ביז איצטיגע פונקציעס פון פיהרער.

זאל היטלער טאקע זיך אפזאגען פון זיין ביז-איצטיגער מאכט אנזאמלונג?

אזוי זאגען יעדענפאלס נביאות בעדייטענדע אויסלענדישע צייטונגען, לאנסירענדיג די ווערסיע, אז היטלער וויל בעגרעניצען זיין דירעקטען אנטייל אין דער רעגירונג, איבערלאזענדיג זיך נאר אויסשליסליך די ווערדע פון ראש פון דער מלוכה, דעם קאנצלער-אמט זאל ער איבערגעבען געהרינגען".

לויט דער מיינונג פון קארעספאנדענט, איז די דאזיגע ווערסיע נישט בעגרינדעט און זי שטאמט זיך וואהרשיינליך דערפון, וואס היטלער מיידט אויס בערלין און האט נישט ליב זיך דארט אויפצוהאלטען. גאנצע וואכען געפינט ער זיך אין זאלצבורג. הינטער בערכטעסגאדען, צוליב דער לענגערער אפוועזענהייט פון קאנצלער אין בערלין זענען ענטשטאנען שוועריגקייטען אלס א רעזולטאט פון דער טעכניק פון דער פאליטישער ארבייט. וויכטיגע דעציזיעס קעננען נישט אנגענומען ווערען און די כסדרדיגע רייזעס פון די קורירערן האבען נישט געקענט בעזייטיגען די דאזיגע שוועריגקייטען.

פון דאזיגען פאקט, וואס היטלער וויל נישט וואוינען אין בערלין, האט מען געמאכט דעם אויספיהר, אז פשוט צוליב טעכנישע מאטיוון האט ער בעשלאסען די פונקציעס פון שעף פון דער רעגירונג איבערצוגעבען א צווייטען און פערשטעהט זיך אז אויב דא שוין איבערגעבען אזא וויכטיגען אמט, איז אין דייטשלאנד נישט פאראן קיין מענש וואס זאל זיין מעהר פאסיג דערצו ווי געהרינג, דער מענש פון אהן א צאהל טיטולען און אמטען, ווי פרייסישער פרעמיער, דייטשער לופט - פליה מיניסטער, פארזיצער פון רייכסטאג, דיקטאטאר אויף ארכיבצופיהרען דעם 4-יעהריגען פלאן א.א.וו. א. אז.וו.

אגב האפען זיך אין אויסלאנד פערשפרייט קלאנגען אז געהרינג וואלט זעהר געוואלט היטלער'ן אפילו „צוריקזעצען". אז ער איז פעהיג אויף די פערשידענסטע אינטריגעס און פערשווערונגען. ביי די דייטשע מאסען איז ער שטארק פערהאסט, אבער טראץ די כסדרדיגע אפילו קעגנונגען מצד די דייטשע קוועלען, הערען אבער די קלאנגען וועגן ענדערונגען וואס זאלען אינגיכען פארקומען אין דייטשלאנד נישט אויף און געהרינגס נאמען ווערט דערביי כסדר דערמאהנט.

דער קארעספאנדענט פון „ק. פ." האלט אבער, אז „געהרינג איז אין בערלין שטארק פאפולער. ער פערשטעהט צו שפילען אויף די אינסטינקטען פון דער מאסע. דער דורכשניטליכער בערלינער איז פערליבט אין פערשידענע רעוויעס, האט ליב טאנצן צו עססען און צו טרינקען און איז אייגענטליך זעהר געמיטליך הגם צוליב זיין פרייסישער ערציהונג איז ער רוהיג אויב מיר וועלען זיך דערמאהנען אין די עפענטליכע ארויסטרעטונגען פון געהרינגען, וועט מען בעמערקען אז שטענדיג נעהמט ער אין אכט די אלע שוואכקייטען פון המון. ער האט פערשטאנען ארויסצוקריגען אין זיך צו פעראייניגען דעם גרעסטען

(ווייטער זעה פ״טע זייט)

מ. מ. אוסישקין קריטיקירט די פארטרעטונג פון די יודישע אינטערעסען פאר דער קעניגליכער קאמיסיע

רעפעראט אויף דער קאנפערענץ פון אלגעמיינע ציוניסטען אין תל־אביב

תל־אביב (יט"א) אויף א קאנפערענץ פון פערבאנד פון די אלגעמיינע ציוניסטען (מרחבע ב') אין א"י האט דער פרעזידענט פון ציוניסטישען אקציאנס קאמיטעט און פון יודישען נאציאנאל פאנד מ.מ. אוסישקין, געבראכט צום אויסדרוק זיין מיינונג וועגען דעם אופן ווי די יודישע אינטערעסען זענען פארטרעטען געווארען פאר דער קעניגליכער קאמיסיע.

די פריוואטע עפענטליכקייט — האט אוסישקין ערקלערט — האט זיך בלויז פון די ציטונגען וועגען דעם, וואס קומט פאר אויף די זיצונגען פון דער קאמיסיע זי ווייסט אבער נישט, וואס עס גע־שעהט הינטער די קוליסען אין וועט פ. י. וועט ס'איז שוין נעווען בעשטימט, אז די קעניגליכע קאמיסיע וועט קומען קיין א"י, האט די עקזעקוטיווע אנגע־הויבען צוגריכטען מאטעריאל. דאמאלס האט ער, או סישקין, אויסגעדריקט ספקות, צי עס איז צוועקמע סיג צו מאכען אזעלכע הכנות איידער מען ווייסט וואס מען וויל זאגען. ווען די עדות קומען פאר די קאמיסיע מיט א בעשטימטער אנגעזאגט, איז דער נאציאנער מאטעריאל ווערטלאז. אוסישקין האט אויך געהאט בעוואראנישען וועגען דער אויפטרעטונג פון געווי־סע פעראנטליכקייטען פאר דער קאמיסיע.

איך האב — זאגט הער אוסישקין — אויפגע־שטעלט פאלגענדע פרינציפען:

א) מיר מוזען פאר דער קאמיסיע קומען נישט אלס בעשולדיגטע, נאר פעריקערט אלס אנקלאגער, און העראויף מוז צוגעשניטען ווערען דער גאנצער מאטעריאל.

ב) מיר מוזען ענגלאנד קלאר און אפען זאגען: אין משך פון 18 יאהר האט מען געגעבען אונז דורכ־געפירט 4 פאגראמען. ווי מען זאל דעם מאנדאט נישט אינטערפרעטירען, האט זיך ענגלאנד קודם כל מת־חייב געווען צו שיצן אונזער לעבן און אייגנטום. דאס האט אבער ענגלאנד נישט געטון, ענטוועדער חער־פאר, וואס די אדמיניסטראציע איז געווען אונפעהיג אדער ווייל זי האט עס נישט געוואלט. אין ערשטען פאל האט מען געזאלט די אדמיניסטראציע ענדערען אין צווייטען פאל, מוז מען אויפהויבען אפענע אנ־קלאגען געגען ענגלאנד, איך גלויב קוים, דאס עס זאלען קענען אויסברעכען אונרוהען, ווען די ענגלי שע אדמיניסטראציע וואלט עס נישט געוואלט.

וואס שייך דעם באזיגן פראבלעם, מוזען מיר אויפהויבען פאלגענדע אנקלאגען: ווען איהר האט געגעבען אייער הסכמה צו דער אויפריכטונג פון דער יודישער נאציאנאל היים, האט איהר געוואוסט, אז מן פוים נישט אין דער לופטען, נאר אויפ'ן בארען. יעדעס פעלד און יעדען זימפ האבען מיר אבגעוואוי גען מיט געלד, און אנשטאט אונז צו העלפען האט איהר אונז בלויז מעלעגט שווערע שטיינער אין וועג, כדי דאס לאנד צו פעהוואנדלען אין א גיהנום. נישט מיר זענען די שולדיגע נאר איהר.

אין בעצוג אויף דער עליה האט עס געזאלט זיין אונזער אויפגאבע פארצושטעלען אלע גגישות און בעגרענצונגען פון דער עמיגראציע. אנשטאט דעם האט מען אבער דעם יודישען שטאנדפונקט פארטיר־ דיגט אין דער ריכטונג „מיר זענען נישט שולדיג" און אין א געוויסע מאל האט מען איינגעארדנעט נאר דער קעניגליכער קאמיסיע קורסען פאר פאליטס־ מינאגראפיע. טייל לעהרער האבען דערביי געהאט ער פאלג, אנדערע נישט. אבער די שילער לאנגווילען זיך און די גאנצע קורסען זענען פריקרע.

נאכהעם ווי ווייצמאן האט געהאלטן זיין אויס געציכנעטע און וואונדערבארע רעפעראט, האב איך איהם געזאגט, אז וועגען צוויי זאכען האט ער נישט גערעדט רעדען:

ערשטענס וועגען דעם, אז די רעגירונג האט צו ווייניג געטון פאר די אראבער. דאס צו זאגען איז געווען די אויפגאבע נייט פון אונזער פרעזידענט, נאר פון מתפטי. אויב מע' זאל זיך צואייטען ווייטער מאנס מיינונג, וועט מען די אראבער העלפען מיט אונ זער געלד.

צווייטענס וועגען עבר הירדן. איך האב געהאל־ טען, אז מען האט, אמת. די דאזיגע געדאנקען גע־דארפט ארויסזאגען, אבער אין אנ'אנדער פארם. מען האט געזאלט זאגען דער קאמיסיע: זעהט וואס איהר האט אונז געגעבען מיט דער באלפור דעקלא ראציע און וואס דערפון איז געווארען.

אין אקציאנס קאמיטעט האב איך מאנכמאל גע רעדט אין שארפער פארם. איך האב דיסקוטירט מיט דר. רופין וועגען זיין כוונה צו בעווייזען פאר דער קע ניגליכער קאמיסיע, אז עס איז פאראן גענוג בארען און אז מיר שטויסען נישט ארויס די אראבער. דאס אלץ האבען מיר שוין בעוויזען פאר דער שאוו קאמיסיע. עס האט נישט קיין זין צו אפערירען מיט טא בעלען, וועלכע עס וועלען געגענגעשטעלט ווערען אנדערע. מיר האבען געמוזט ערקלערען: לויט אונזער מיינונג איז פאר די אראבער פערהאן פלאץ אין לאנד אויב אבער די רעגירונג האט אנ'אנדערע מיינונג, דאן מוז זי פאר די אראבער שאפער בארען, אבער נישט אויף אונזער חשבון.

עס איז דא אנ'אראבישע פאלק, וואס איז אויסגע שפרייט איבער אזוינע סיריען, עגיפטען און מאודי־ אראביען און וואס פעזיצט ווייטע שטחים; און עס איז פאראן א פאלק, וואס פערמאגט גארנישט חוץ די ד' אמות פאר א קבר; איז עס א יושר אז עס זאל אזוי זיין? דאס האט געדארפט זיין דער וועג פון אונזער ארגומענטאציע, און נישט קיין אפערירען מיט צאה לשון און טאבעלען.

דער צד שבנגד אין אקציאנס קאמיטעט האט ערקלערט, אז אזא ארגומענטאציע איז געפעהרליך, און איך בין מיט מיינע אנשוואונגען געבליבען איי־ נער אליין וואלט מיין שטאנדפונקט בעזיגט און וואל מען אנדערע געהערט אין און די זעלבע שפראך, דאן וואלט איך אויך ערשינען פאר דער קאמיסיע; אזוי אבער האב איך עס נישט געטון.

מיט 9 יאהרען צוריק — האט אוסישקין לסוף ערקלערט — איז דא געווען די שאוו קאמיסיע. פאר זיצער פון דער עקזעקוטיווע איז דעמאלט געווען הער רי סאקער. מען האט זיך צו איהם געווענדעט מיט דער בקשה, אז זשאבאטינסקי און איך זאלען איינ־ געלאדען ווערען אויפצוטרעטען פאר דער קאמיסיע וואס שייך זשאבאטינסקי, האט סאקער געענטפערט אז ער וועט זיך מישב זיין, וואס שייך מיר, האט ער געזאגט, ניין! זיין ישוב הדעת איז געווען: ווען זשא־ באטינסקי וועט אויפטרעטען מיט ערקלערונגען, וועט מען נאכדעם קענען זאגען, אז ער איז דער פיהרער פון דער אפאזיציע, אבער ווען איך וועל רעדען, וועט מען מוזען שווייגען. דאס זעלבע האט זיך איי־ בערגעחזרט איצט. גראד ווייל איך בין פארזיצער פון אקציאנס־קאמיטעט, טאר איך נישט טראגען קיין שפאלטונג אין דער בעוועגונג. ענטוועדער מיר קו־ מען צו א געשלאסענער מיינונג, אדער איך מוז שווי־ גען. אין אנ'אויגענבליק פון קאמף אויף לעבען און טויט מיטן שונא פון ישראל גילט דער סאמע ערשטער כלל: אינעווענייגסטע אחדות!

אביסעלע קיביץ

(הומאר פון טאג)

פאציענטקע: איך בין אין א זעהר געדריקטען צו־ שטאנד. איך פיהל, ווי איך וואלט זיך יעדע סעקונדע געקאנט נעהמען דאס לעבען.

דאקטאר: נו, פערלאזט זיך אויף מיר, מאדאם. איך וועל שוין אלץ בעזארגען.

* * *

מוטער: זאגט מיר נאר, איך בעט אייך, אויערע קינדער האבען אויך די טבע נישט צו זאגען דעם אמת?

שכנה: יא, אבער דאס ארט מיך פיל ווייניגער ווי דאס, וואס זיי זאגען אפט דעם אמת, גראד ווען עס איז שטארק אומבעקוועם...

* * *

פרעמדער מאן (צו דער פרוי וואס האט געעפענט די טיר): — איהר ווילט אפשר קויפען וואנצען־פראשקעס?

די פרוי: אזעלכע פראשקעס דארף איך נישט.

פרעמדער מאן: גוט, אויב אזוי, וועל איך נעהמען דעם צימער וואס איהר האט אנאנסירט צו פערדינגען.

* * *

סטודענט: איז עס טאקע אמת, אז פערהייראטע מע־ נער לעבען לענגער?

פראפעסאר: ניין, עס קוקט זיך נאר אויס אזוי.

מ'וועט קאנען איבערמאכען מענער אין פרויען און פרויען אין מענער

פון ל. בארארולין

צוויי בעזונדערע וויסענשאפטליכע פארשער איז צוויי בעזונדערע טיילען פון דער וועלט האבען ענט דעקט פראצעסען צו פראדוצירען געשלעכטס־האר־ מאנען אויף א קינסטליכען אופן. איינער פון זיי, האט ענטדעקט דעם פראצעס צו בעשאפען דעם מענ־ ליכען געשלעכטס־הארמאן, און דער צווייטער — דעם ווייבליכען געשלעכטס־הארמאן.

די געשיכטע אליין איז שוין א שעהנע עטליכע חדשים אלט, אבער די רעזולטאטען פון זייערע דערפינדונגען ווערען אלץ מעהר בעשטעטיגט, און דא וועלען מיר דערקלערען, וועגען וואס עס האנ־ דעלט זיך און וואו עס ליגט די בעדייטונג פון אט די צוויי ענטדעקונגען.

די הארמאנען זענען עס יענע פליסיגקייטען, וואס די איבערליכע דריזען אין אונזערע קערפערס פראדוצירען. יעדער דריז בעזונדער פראדוצירט זיין הארמאן, און יעדער פון זיי פערשפרייט זיך דורך די בלוטען איבער'ן גאנצען קערפער און קאנטראָ־ לירט די הארמאנען און די אויפפיהרונגען פון דעם קערפער.

ווען א קערפער וואקסט און ענטוויקעלט זיך נישט נארמאל דערפאר, וואס עס פעהלט איהם א געוויסער הארמאן, קאן מען אמאל אריינשפריצען אין דעם קערפער דעם נויטיגען הארמאן, וואס מען קריגט פון אנ'אנדער קוואל, און מען קאן די חסרו־ נות אין קערפער פעררייכטען. דאס האט מען שוין א סך מאל געטון מיט גרויס ערפאלג.

אויף דעם צוזאמענפאהר פון די אמעריקאנער פסיכיאטארען אין סט. לואי אנהויב היינטיגען זומער האט ד"ר מעטיו מאליטש געהאלטען א פארטראג און בעריכטעט, אז ער האט אונטערזוכט הונדער־ טער יונגלעך פון שלעכטע אויפפיהרונגען, און איז געקומען צו דער איבערצייגונג, אז אמוייביגסטעס א פערטעל פון אט די יוגגלעך, וואס זענען פון געריכט פערשיקט געווארען אין אויסבעסערונגס־ הויז, זענען שלעכט דערפאר, ווייל זייערע דריזען ארבייטען נישט נארמאל. אין דאס מיינט, ערשטענס אז אין זייער שלעכטקייט זענען זיי גארנישט שול־ דיג, למשל, ווי איינער איז נישט שולדיג, ווען ער איז טויב אדער בלינד. און צווייטענס — אז מען וועט ענטדעקען א מיטעל צו פעררכטען די דריזען ביי אזעלכע קינדער און זיי וועלען ווערען נארמאל — וועט געלעזט ווערען א גרויס געזעלשאפטליך פראבלעם. אז אזא זאך איז מעגליך — אין דעם קאן מען זיין זיכער, ווייל שוין א היבש ביסעל קערפערליכע און גייסטיגע חסרונות זענען שוין פעררייכט געווארען דורך דעם, וואס מען האט פעררייכט זייערע דריזען.

איינער פון די, וואס האט ענטדעקט א פראָ־ צעס צו פראדוצירען געשלעכטס־הארמאנען אויף א קינסטליכען אופן איז א לאבאראטאריע איז ד"ר לעאפאלד רוזשיטשקא פון ציריך, שווייץ. ער האט דערפונדען דעם פראצעס צו פראדוצירען מענליכע געשלעכטס.הארמאנען, און זיינע קינסטליכע האר־ מאנען זענען פיל מאל שטארקער, ווי נאטירליכע.

ער האט גענומען יונגע, וואקסענדע היגדליך און אריינגעשפריצט אין זיי מענליכע געשלעכטס־ הארמאנען. האבען אויף זייערע קעפלעך אנגע־ הויבען וואקסען קאמען, אדער „קרוינען" ווי ביי העגער. עס איז די זעלבע זאך, ווי ביי א פרוי זאל אנהויבען וואקסען א באָרד. ער האט פאקטיש א „זי" פערוואנדעלט אין אנ„ער". דעם זעלבען רע־ זולטאט האט ער אויך דערגרייכט, ווען ער האט אין יונגע הינדעלעך אריינגעשפריצט זיינע קינסט־ ליכע הארמאנען, וואס ער האט פראדוצירט אין זיין לאבאראטאריע; נאר דעם קינסטליכען הארמאן האט ער געדארפט האבען פינף מאל ווייניגער, ווי דעם נאטירליכען, ווייל ער איז פינף מאל שטארקער.

די בעדייטונג פון דעם איז דער פאקט, וואס מען קאן אין א לאבאראטאריע פראדוצירען אזעלכע פליסיגקייטען, וואס דער קערפער אליין פראדוצירט אויף א נאטירליכען אופן. דאס אליין איז א גע־ וואלדיגע דערגרייכונג. עס מיינט, נאכצומאכען די נאטור און קאנקורירען מיט איהר. מיט א פאר צענדליג יאהר צוריק האט מען זיך גארנישט גע־ קאנט פארשטעלען, אז אזא זאך זאל גאר מעג־ ליך זיין.

„כאפטאמאניע"

(פעליעטאן)

פון א. מ. קייזער

„כאפטאמאניע" איז אויף פראסט יודיש „כאַ־ פעניש". עס איז א טיפישע אייגענשאפט, וועלכע שפילט א חשוב'ע ראל אין אונזער טאג־טעגליכען לעבען.

אמת, אז דאס כאפעניש איז ביי אנדערע פעל־ קער אויך עפעס אנ'עבין, ווייל וואס זאלען זיי געבען טון, אז עס איז בעוונותינו הרבים א וועלט פון בלויז כאפ־לאפ. אלע כאפען און אלץ ווערט פערכאפט, כאפען זיי אויך. עס איז אבער א גרויסער חילוק פון אונזער כאפעניש ביז זייער א כאפ. פון אונזערע כאפ־השגות ביז צו זייערע. סוף כל סוף זענען זיי דאך גוי'אישע קעפ, כאמעס, איז זייער כאפעניש אויך אויף א כאמישען אופן.

איטאליען, למשל, האט פערכאפט א שטיק אביסיניען. אין דייטשלאנד כאפט מען סאציאליסטען און מען פערשפארט זיי. אין רוסלאנד כאפט מען ציוניסטען און מען פערשיקט זיי. אין ארץ־ישראל כאפט מען אימלעגאלע טוריסטען און מען איז זיי משלח. אין אמעריקא כאפען געננסטערס אנגעזע־ עהענע לייט, כדי דערנאך צו כאפען אויסלייז־געלד.

אונזער כאפעניש האט אבער א גאנץ אנדערען פרצוף־פנים. ביי אונז וועט מען נישט פערכאפען קיין לענדער אדער מענשען. פע, עס איז חולשי־ חלשות! פאסקודסטווא! עס איז גארנישט פאר אונ־ זער כבוד!! בכלל איז עס גארנישט פראקטיש, ווייל לענדער און מענשען דארף מען דאך אויס־ האלטען, מען דארף זיי געבען צו עסען. היינט פון וואנען זאלען מיר עס נעמען, אז מיר לייגען אליין די ציינער אויף דער פאליצע? דערפאר כאפט מען ביי אונז אזעלכע אלוועלטליכקייטען, וואס האדע'ן נישט קיין עסען. מיר כאפען אזוי רוהביות'דיגע איי־ ניגקייטען, וואס קומען אפ מיט שה"י פה"י. אויף אזעלכע מינים כאפעניש'ען זענען מיר גרויסע בריות, ממש מומחים. דאס כאפען איז ביי אונז א שטענ־ דיגער פראצעס. מיר זענען די פערמאנענטע און אייביגע כאפערס. דאס גאנצע לעבען אונזערס איז א געכאפטעס.

באלד ווי א יוד כאפט זיך אויף אין דער פריה, כאפט ער זיך גלייך ארויס אין גאס ארויס, כדי צו כאפען א פערדינסטעל. כאפט זיך, איז גוט!! כאפט זיך נישט, כאפט ער א הלוואהלע, כאפט ער א גמילת חסדל, אבי זיין פלוניתטע זאל איהם ביי דער פאלע נישט אנכאפען...

א יוד געהט נישט צו יענעם, נאר ער „כאפט זיך צו"...

א יוד רעדט נישט צו יענעם, סיידען ער כאפט איהם פריהער נישט אן ביים לאץ...

א יוד עסט נישט, נאר ער „כאפט עפעס איבער". ער נעמט עפעס, כדי דאס הארץ צו „דערכאפען".

א יוד טרינקט נישט, נאר „כאפט א גלעזעל". טיילמאל „כאפט ער אריבער די מאס"...

א יוד געהט נישט שפילען אין קארטען, נאר ער געהט „כאפען א קארטעל"...

א יוד טוט נישט אן זיין אויבער־בגד, נאר „ער כאפט אויף זיך ארויף די קאפאטע"...

א יוד וועט סתם אזוי נישט גיין אויף דער לופט נאר ער וועט געהן „כאפען אביסעל פרישע לופט"...

א יוד לייענט נישט קיין צייטונג, נאר ער „כאפט א קוק"... ער כאפט אויך א קוק אין יענ־ עמס א בריף... אין יענעמס א ספר...

א יוד שלאפט נישט, נאר ער „כאפט א דרי־ מעל"... און שלאפט ער שוין יא, „כאפט ער זיך אויף"...

א יוד האט ליב צו כאפען א שמועס מיט א למדן, וואס וואו מען כאפט איהם אן, איז ער „אנגעכאפט"...

א יוד וואלט זיך אויך „א־ויפגעכאפט" אויף דער „יונגפרוי"... נאר זי איז פאר איהם א קאַ־ פעטשקעלע צו הויך (איינגאנצען א קימא־לך פון 13 טויזענד פוס איז פעררעכענט אלס דער דריטער העכסטער בארג אין דער שווייץ)). באין ברירה, ער זיך ארויף אויפ'ן... בענקעל פון גבאות...

א יוד האט אימפעריאליסטישע צילען. ער וואלט וועלען פער־כאפען דאס „ברעטעל", דעם עמוד, נישט בלויז צו יאהרצייט, נאר דאס גאנצע קיילעכדיגע יאהר...

א יוד, אז ער זוכט זיך אפ „אנ'ערשטקלאסיגע כשר'ע אכסניא, וואו מען דארף אייגענטליך שוין גארנישט כאפען, כאפט ער... פליי.

א יוד האט זומער ליב זיך ארומצוכאפען צום וואסער, כדי צו כאפען א קוק ווי די נשים באדען זיך, איבאייבוועגס כאפט ער אויך א שווים, כאפט אן אין וואסער א פיסעל פון א מיידעל אדער א ווייב בעל, און כאפט דערנאך א נאסען פאטש.

א יוד, אויב ער איז „געכאפט אין דער מעשה" כאפט ער זיך אמאל ארום מיט דער דינסט. שייך צו זאגען „ער כאפט זיך ארום" — ער לאפט זיך ממש צו ווי צו א הייס ברויט... און אז די פלוניתטע האט זיך אויף א מינוט פון שטוב ארויסגעכאפט, כדי עפעס אין שטוב אריינצוכאפען, כאפט איהם אויף דער הייסער מינוט, כאפט ער דעמאלט דעם אמת'ן כאפ...

א יוד, אז ער האט טעכטער — בוגרותן, זאגט ער צו זיי: „קינדער מיינע, כאפט זיך ערגעץ איין אין א טאנץ־זאל. אפשר וועט איהר כאפען א יאלד און סיועט אויף אייך קומען אנבאויסכאפעניש"... נאר קיינער וויל זיי נעבעך נישט אויסכאפען.

עס כאפט זיי בלויז דער וואכענמאכער!!

א יוד איז אזוי איינגעוואוינט אין כאפעניש, אז אפילו בעת ער געהט א גאנג (אין שאך) כאפט ער איהם אויף צוריק...

א יוד איז נישט קיין באנקראטניק, ער כאפט בלויז אן... אז ער האט שוין אומעטום אנגע־ כאפט און ער כאפט זיך, אז ער האט שוין נישט וואו ... כאפט ער זיך אריבער איבער דער גרע־ נעץ, כדי די בעלי־חובות זאלען איהם נישט אַנ־ כאפען ביים גארגעל...

דערצו האט ער נאך צו אייך א פרעטענציע, אז א י ה ר כאפט!! אז איהר עסט מיט איהם קוגעל פון איין טעלער און ער כאפט ווי ער קען נעבעך כאפען, שרייט ער: „וואס כאפט איהר, וואס? וואס איז דאס פאר א מין כאפעניש? כאפט נישט!!".

א יוד, אפילו אז ער איז בלינד אויף ביידע אויגען, דערזעהט ער אויך, אז יענער כאפט. עס האט געטראפען א מעשה, אז צוויי קבצנים וואס געהען איבער די הייזער, — איינער א בלינדער און דער צווייטער א בלינדער, — האבען ביי א בעל־ הבית שבת געגעסען טשאלענט פון איין שיסעל. פלוצלינג אינמיטען עסען האט דער זעהעוודיגער געכאפט פון דעם בלינדען א קבאק איבער דער האנט מיט'ן לעפעל.

— וואס שלאגסטו זיך, וואס? דו בלינדער זולל יסובא!! — האט זיך דער זעהעוודיגער צושריגען.

— ווייל דו כאפסט אזוי גיך! — האט דער בלינדער מיט כעס געענטפערט.

— ווי אזוי זעהסטו, אז איך כאפ, אז דו ביזט דאך גאר בלינד אויף ביידע אויגען?

— איך דארף גארנישט זעהען — האט איהם דער בלינדער מסביר געווען — איך פיל שוין בחוש אז דו כאפסט, ווייל אז איך כאפ אזוי און דו שווייגסט איז א סימן, אז דו כאפסט נאך מעהרער פון מיר!!

אזא כאפער איז דער יוד. ער האלט אין אייך כאפען. ממש ער לידט פון כאפטאמאניע. דאס כאפעניש איז איהם אזוי אריין אין די ביינער, אז אפילו אין א שוהל, אין א מקום־קדוש, כאפט ער אויך א... „קדושה־ברכו", כאפט ער אריין א קאפיטעל תהילים, כאפט ער אריין א „קדיש"... כאפט־אפ דאס דאווענען.

און אז ער האט שוין גארנישט וואס צו כאַ־ פען, כאפט ער אויך עפעס — ער כאפט שיריים ביים רבין, אדער ער זיצט אינדערהיים און כאפט פליגען.

אי, ס'אראַ כאפענדיג פאלק מיר זענען.

די רעזאָלוציעס פון ערשטען אַלפּוילישען צוזאַמענפאָהר פון טעכניקער יודען מיט העכערער בילדונג אין פּוילען

1) דער ערשטער אַלפּוילישער צוזאַמענפאָהר פון די פעראיינען פון טעכניקער יודען מיט העכערער בילדונג אין פּוילען, נעהמענדיג אין אכט די פראגע פון איבערשיכטונג און פראָדוקטיוויזאַציע פון די יודישע מאַסען, מאַכט אויפמערקזאַם אויף געוויסע אַרבייטס־צווייגען אין דער אינדוסטריע, וואו די בעשעפטיגונג פון די יודישע אַרבייטער טרעפט אָן אויף אַ ווידערשטאַנד פון די קריסטליכע אַרבייטס־חברים, אפעלירט צו די אינדוסטריעלער און יודישע טעכניקער, אַז זיי זאָלען זיך געגענשטעלען די שטערונגען און ווידערשטאַנדען און מיטווירקען צו דער שאַפונג פון שיכטען פון קוואַליפיצירטע יודישע אַרבייטער אין געוויסע צווייגען פון דער אינדוסטריע.

2) דער צוזאַמענפאָהר בעשטימט צו שאַפען אַנ׳אויסשולונגס – סעמינאַר, געשטיצט אויף מיטגלידס־אָפּצאָהלען פון די אנטיילנעהמער און כוביסידיעס פון ווירטשאַפטליכע אינסטיטוציעס.

3) דער צוזאַמענפאָהר פאָדערט אויף די יודישע אינסטיטוציעס, וואָס בעשעפטיגען זיך מיט דער פראָדוקטיוויזאַציע פון יודען אין פּוילען, איבערהויפּט „אָרט״, „צעקאָבע״, „איקא״, „החלוץ״ און אַנד., זיי זאָלען קאָאָרדינירען זייער פראָדוקטיוויזאַציע־טעטיגקייט אין פּוילען, שאַפענדיג אַ געמיינזאַמע פערשטענדיגונגס – קאָמיסיע, אין וועלכער עס זאָלען אויך זיין פערטרעטען פאָרשטעהער פון דעם ניי־געשאַפענעם פערבאַנד פון די יודישע טעכניקער.

4) דער צוזאַמענפאָהר, אַרויסגעהענדיג פון שטאַנדפּונקט, אַז די איבערשיכטונגס־פראַגע איז היינט־צו־טאָג דאָס אַקטועלסטע פּראָבלעם פאַר דעם פּוילישען יודענטום, עמפּפעהלט די ניי־געוועהלטע אָרגאַנען פון פערבאַנד צוצוטרעטען צו דער אָרגאַניזירונג פון אַ „יודישען פאָרשונגס־אינסטיטוט״ אַ טעכניש־ווירטשאַפטליכען פאַר די ענינים פון איבערשיכטונג און פּלאַנמעסיגער עמיגראַציע.

5) דער צוזאַמענפאָהר רוקט אַרויס די נויטווענדיגקייט, פון שאַפען אַ שטענדיגען, גרויסען געזעלשאַפטליכען פאָנד פאַר דער איבערשיכטונג פון די יודען אין פּוילען. די אַקציע פאַר דעם פאָנד דאַרף געפיהרט ווערען סיי אין פּוילען, סיי אין אנדערע לענדער, וועלכע זענען בעקאַנט מיט זייער צדקה־טעטיגקייט פאַר יודישע צוועקען.

6) דער צוזאַמענפאָהר האַלט, אַז מען דאַרף מיטאַרבייטען מיט די אינסטיטוציעס, וואָס בעשעפטיגען זיך מיט די פראַגען פון עמיגראַציע אין אַלגעמיין און הויפּטזעכליך מיט דער עמיגראַציע פון יודען. בעהמענדיג אָבער אין אַכט, אַז די עמיגראַציע־מעגליכקייטען פון אַ יודישען אינזשיניער זענען מינימאַלע, האַלט ער נישט פאַר פּאַסיג צו שטיצען אויף דעם די טעטיגקייט פון פערבאַנד.

7) דער צוזאַמענפאָהר בעשטימט אויסצוועהלען אַנ׳עמיגראַציע־קאָמיטעט, מיט׳ן ציל איינצופאַסען דאָס עמיגראַציע־פּראָבלעם אין די ראַהמען פון אַ ראַציאָנעלער עמיגראַציע – פּאָליטיק.

8) דער צוזאַמענפאָהר עמפּפעהלט די אָרגאַנען פון פערבאַנד אָנצוקניפּען אַ קאָנטאַקט מיט׳ן צענטראַלען ארץ־ישראל־אַמט, כדי צו בעקומען אַנ׳אייבפלוס אויף דער סערטיפיקאַטען־פערטיילונג פאַר טעכניקער־יודען. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט דאַרפען אונטערגענומען ווערען פאָרבערייטונגס־שריט אויף צו שאַפען אַנ׳אָרגאַניזאַציע פאַר פאָר־פאָרבערייטונג פון די קאַנדידאַטען, אויף עליה קיין ארץ־ישראל.

9) דער צוזאַמענפאָהר ווענדעט זיך מיט אַנ׳אַפּעל צו דער געזעלשאַפט און איבערהויפּט צו די פאָרשטעהער פון דער אינדוסטריע, זיי זאָלען ווי ווייט מעגליך זיך בעמיהען צו בעשעפטיגען אינזשיניערען יודען און אַזוי אַרום געגענשטעלען זיך דער כסדר זיך פערשפרייטענדער פּויפּעריזאַציע פון דעם יודישען טעכניקער.

10) דער צוזאַמענפאָהר שטעלט פעסט, אַז דער רעאַלסטער אויסגאַנג פון דער שווערער לאַגע איז קודם־כל די זעלבסטהילף פון דער גאַנצער יודישער געזעלשאַפט אין אַ ברייטען מאַסשטאַב, ווייל נאָר אויף רעאַלע יסודות געשטיצטע אַרבייט, האַנדעל און פּראָדוקציע קען פערזיכערן די יודישע טעכניקער געהעריגע בעשעפטיגונג און שטעלונג.

11) דער צוזאַמענפאָהר שטעלט פעסט, אַז נאָר אַ פעסטע און שטאַרקע אָרגאַניזאַציע קען פערזיכערן שוץ פאַר די אינטערעסען פון יודישע טעכניקער.

12) דער צוזאַמענפאָהר שטעלט פעסט, אַז די יודישע אינדוסטריע איז פערפליכטעט צו בעשעפטיגען יודישע טעכניקער לויט דער בעדערפעניש פון טעכנישע כחות.

13) דער צוזאַמענפאָהר שטעלט פעסט די נויטווענדיגקייט פון אויסקוואַליפיצירען שיכטען פון יודישע טעכניקער, אויף צו קענען זיי אויסנוצען אין אַלע צווייגען פון ווירטשאַפטליכען לעבען.

14) דער צוזאַמענפאָהר עמפּפעהלט די צוקונפטיגע אָרגאַנען פון פערבאַנד אָנצוקניפען אַ קאָנטאַקט מיט דעם אַרבייטס־דעפּאַרטאַמענט, עמיגראַציע־דעפּאַרטאַמענט און דעפּאַרטאַמענט פאַר אינדוסטריע אין האַנדעל פון דער יודישער אַגענץ, אין ירושלים, מיט דעם פערבאַנד פון אינדוסטריעלער און פערבאַנד פון ערד־אַרבייטער אין ארץ־ישראל אין דער פראַגע פון די מעגליכקייטען פון עמיגראַציע און בעקומען אַרבייטס־פּלעצער פאַר די מיטגלידער, וואָס ווילען עמיגרירען קיין ארץ־ישראל.

15) דער צוזאַמענפאָהר עמפּפעהלט דער פערוואַלטונג פון פערבאַנד דאָס צוגרייטען איז דער נאָהענסטער צייט אַ מעמאָריאַל וועגען דער אַרבייטסלאָזיגקייט צווישען די יודישע אינזשיניערען און דער בעשעפטיגונגס־צושטאַנד פון יודישע אינזשיניערען אין מלוכה־אונטערנעהמונגען און אין קאָמונאַלע אינסטיטוציעס ווי אויך אין אינסטיטוציעס, וואָס זענען פערבונדען מיט אינוועסטיציעס פון אַרבייטס־פאָנד, ווי אויך דאָס אַרויסשיקען אַ דעלעגאַציע צו די מאַכט־אָרגאַנען (הויבט עלס־מיניסטעריום, קאָמוניקאַציע – מיניסטעריום א. אַ.)

16) דער צוזאַמענפאָהר שטעלט פעסט, אַז:

א) דער יודישער אינזשיניער קען נישט בעקומען, צוליב זיין גלויבען, קיין בעשעפטיגונג אין מלוכה־אונטערנעהמונגען און אינסטיטוציעס, אין דער טעריטאָריאַלער און געזעלשאַפטליכער זעלבסט־פערוואַלטונג.

ב) אין די געצעהלטע פאַלען, וואו יודישע אינזשיניערען זענען נאָך בעשעפטיגט, ווערט זייער צאָהל סיסטעמאַטיש דערפיהרט ביז אַ נול.

ג) אַזאַ סיטואַציע דראָהט די רייהען פון די אַרבייטסלאָזע יודישע אינזשיניערען מיט אַ גייסטיגען און פיזישען איבערבראָך. דער צוזאַמענפאָהר בעשליסט אונטערצונעהמען אַ באַלדיגע און זעהר ענערגישע אינטערווענץ ביי דער מאַכט, אַז מען זאָל ביי גלייכע קוואַליפיקאַציעס נישט מאַכען קיין אונטערשיד אין אַ יודישער אינזשיניער זאָל האָבען די גלייכע רעכט אויף אַרבייט, וואָס אַ נישט־יודישער אינזשיניער, און מען זאָל ביי אַלע אַרבייטען, וואָס ווערען געפיהרט דורך עפענטליכע אינסטיטוציעס, ווי צ״ב: אַרבייטס־פאָנד, קאָמונאַלע פעראיינען, אַנגאַזשירען לויט׳ן בעדערפעניש אינזשיניערען אָהן שום אונטערשיד פון גלויבענס – צוגעהעריגקייט, ווי ביז־איצט.

ד) דירעקט אויס דעם וואונש פון אַנ׳אָרגאַניזאַציאָנעלער פערבינדונג פון אַלע אינזשיניערען און טעכניקער אָהן אונטערשיד פון נאַציאָנאַליטעט מיט׳ן צוועק צו פיהרען אַ געמיינזאַמען קאַמף פאַר געמיינזאַמע אינטערעסען.

17) דער צוזאַמענפאָהר פּראָטעסטירט קאַטעגאָריש געגען דער וואַקסענדער כוואַליע פון אַנטיסעמיטיזם און אַפּעלירט צו די געהעריגע מאַכט־אָרגאַנען אונטערצונעהמען ענערגישע מיטלען און געגענצושטעלען זיך דער שעדליכער אַניטאַציע.

18) דער צוזאַמענפאָהר עמפּפעהלט די אָרגאַנען פון געשאַפענעם פערבאַנד די מיטאַרבייט מיט אַנדערע אָרגאַניזאַציעס אין געביט פון קאַמף מיט אַנטיסעמיטיזם.

19) דער צוזאַמענפאָהר שטעלט פעסט, אַז אויסערליכע פאַקטאָרען זענען געווענדעט געגען די אינטערעסען פון דער יודישער געזעלשאַפט, און ספּעציעל געגען יודישען אינזשיניער און טעכניקער.

20) דער צוזאַמענפאָהר האַלט, אַז די פּראָיעקטירטע אינזשיניערען־קאַמערען זענען געוועזען שעדליך פון שטאַנדפּונקט פון שוץ פון די פּראָפעסיאָנעלע אינטערעסען פון די ברייטע מאַסען פון אינזשיניערען אין דער פּראָיעקטירטער ביז־איצט פאָרם.

21) דער צוזאַמענפאָהר עמפּפעהלט די אָרגאַנען פון פערבאַנד אָנצוקניפּען אַנ׳ענגען קאָנטאַקט מיט דער קליינער אינדוסטריע, האַנדווערק און ערד־אַרבייט ביי יודען, כדי אויסצווירקען אַ פּרוצעס באַ־ע מיטאַרבייט.

22) דער צוזאַמענפאָהר עמפּפעהלט די ניי־געוועהלטע אָרגאַנען פון פערבאַנד דאָס אַרויסגעבען אַ פעריאָדישען ביולעטין, וועלכער זאָל אילוסטרירען די אַלזייטיגע פעראינטערעסירונג פון די אַנגעשלאָסענע פעראיינען און פון די בעזונדערע מיטגלידער.

23) דער צוזאַמענפאָהר עמפּפעהלט דער פערוואַלטונג צו שאַפען אַ סטאַטוט פאַר די יודישע רעגיאָנאַלע טעכנישע פערבאַנדען מיט העכערער בילדונג ביי די האַנדעלס־ און אינדוסטריע־קאַמערן און אָרגאַניזירען אַזעלכע פערבאַנדען.

די אויבענגעגעבענע רעזאָלוציעס זענען בעשטעטיגט געוואָרען אויף דער זיצונג פון דער פערוואַלטונג פון פערבאַנדען פון די פעראיינען פון טעכניקער יודען מיט העכערער בילדונג אין פּוילען דעם 15־טען נאָוועמבער 1936.

א וועלט פון שער־הנער וויזיע

צו דער בילדער־אויסשטעלונג פון ז. שרעטער

די פערקאַפּטשעטע, זיך רויכערנדיגע לאָדז, די סוחרישע און הענדלערישע, האָט אַרויסגעגעבען אַ סך פלאַסטישע קינסטלער. אַ וואונדערליכע און שיינע דערשיינונג, וואָס ווייזט, אַז וואָס גרעסער דער נעפּעל אַלץ גרעסער איז די בענקשאַפט נאָך זון; וואָס מאַטעריאַליסטישער דאָס לעבען, אַלץ שטאַרקער דער באַגעהר נאָך אידעע און טרוים; וואָס מאָנאָטאָנער דער אַרום, אַלץ מעהר זשעדנעקייט נאָך זוניג־צעהיצטע קאָלירען.

איינער פון די בעדייטענדסטע לאָדזער קינסטלער איז זיכער ז. שרעטער.

וויזיעס און ווירקליכקייט.

דעם גרויסען קינסטלער דערקענט מען אין זיין פעהיגקייט אויפצונעהמען די וועלט מיט אַ נייעם בליק, נישט קאָפּירען דאָס לעבען, נאָר שאַפען אַנ׳אייגענע אויסגעטראַגענע און אויסגעטרוימטע ווירקליכקייט.

אויך אַ טעות האָבען די אַלע, וואָס מיינען, אַז כדי צו דערגרייכען די אייגענע וועלט, דאַרף מען שלאָגען אויף אַליאַרם, אויף ספּעציעלער אויסגעקליגעלטער אָריגינאַליטעט, דער אמת׳ער קינסטלער ברענגט אַרויס אַ שטילע אין זיך פערטיפטע וועלט, וואו וויזיע און ווירקליכקייט זענען ענג צונויפגעפלאָכטען.

אַזאַ אייגענע וועלט ברענגט אַרויס ז. שרעטער. — אַ שטילע, אַ פרומע, דורכגעאַפּט מיט די צאַרטסטע קאָלירען, טענער. זילבער־גראָה און שטילער גרין, די דינסטע ניואַנסען, וואָס קוים זיי וויבּרירען. די אַלע פּייזאַזשען. טויטע־נאַטורען און פערזאָנען זענען ווי אויסגעטאָן פון זייער טאָג־טעגליכער פאָרם. זיי זענען בלויז ווי אַנגעדייט מיט דינע וואו נישט וואו צאַפּלענדיגע קאָנטורען. וואָס בעווייזען זיך ווי אומגעריבט און זענען פערשידען אין זייער נערוועזען ציטער. ווי דינע בלוט־געוועבען אינם לעבעדיגען מענשליכען קערפּער.

מייסטערשאַפט.

אויפן ערשטען קוק רוכט זיך אויס פאַר מענשען, וואָס האָבען ווינציג דערפאַהרונג און גוטער קונסט, אַז די אַלע שטריכען און קאָלירען זענען ביי שרעטער בלויזע צופעליגקייטען, אָבער דאָס איז אַ טעות. דער קינסטלער האָט קענטעניש און מייסטערשאַפט. פערהאַן זאַכען וואו דער קינסטלער האָט לאַנג געאַרבייט אויף זיי אָבער די מייסטערשאַפט בעשטייט אין דעם, וואָס פאַרן עולם זעהט עס אויס ווי אַנ׳ענטוואורף. דער קינסטלער דאַרף אַרבייטען, שווער אַרבייטען איבער זיך, שטודירען, פלאַנירען, אָבער ווען ער גייט צו שאַפען אַ בילד, דאַרף דאָס קענען ליגען אין זיין בלוט, אין זיין האַנד און בלויז די אינטואיציע האָט דאַן דאָס וואָרט. ז. שרעטער איז דערגאַנגען צו אַזאַ מייסטערשאַפט. ז. שרעטער מאַכט זיך בכלל נישט לייכטער. זיין צוגאַנג איז אַנ׳ערנסטער, אַ פערטיפטער, אַ פעראַנטוואָרטליכער. ס׳איז באמת צו בעוואונדערען, ווי אַזאַ קינסטלער. וואָס לעבט אין פאַריז איז נישט אַוועק אויפן וועג פון קלענסטען ווידערשטאַנד, נאָר קאַפּריער, ער האָט זיך פערטיפט, געוואונען בעשיידען שאַפענדיג קליינע בילדער מיט די צאַרטסטע, פיינסטע טענער.

פּרימיטיוויזם.

אַ סך זאַכען זענען געמאָלט מיטן פּרימיטיוויזם פון אַ קינד, דאָס ווייזט ווי לײַדענשאַפטליך דער קינסטלער פערנעמט זיך מיט זיין שאַפען. ווי ווייט ער בעהערשט דעם מאַטעריאַל, אַז די זאַכען זענען געמאָלט שפּילעוודיג, געשאַפען, מיט נחת־רוח און זיי ווירקען אַזוי גלויביג און עהרליך, ווי גלויביג און עהרליך ס׳איז די צייכנונג אָדער אַ מעשהלע וואָס אַ קינד דערציילט. דאָס ווייזט, אַז דער קינסטלער האָט שוין בעוויזען איבערצוווינדען אין זיך אַ סך שוועריגקייטען און איצט איז אַרויס אויף זיין אייגענעם וועג אויף וועלכען ער קאָן אַ סך, אַ סך דערגרייכען.

קאָליר, דופט און ליכט

שרעטערס אַלע זאַכען זענען געמאָלט אין די דראַסטישע קאָלירען, וואו די זילבער גראָע און גרינע טענער ווערען בעלעבט מיט ברוין־רויטע קאָלירען. אָדער מיט צאַרטע געלע און ראָזע. די אַלע קאָלירען קאָנקורירען נישט מיט אַנאַנדער נאָר דערגענצען זיך. די ראַזיגע אַלע שטילע, געדעמפטע טענער שאַפען אַזאַ פערטרוימטע, לופטיגע דעמערנדיגע אַטמאָספער, מיט גרויס מייסטערשאַפט לייגט שרעטער אויס אַ פלאַסען זון־שיין וואָס ער קאָנצענטרירט איהם אויף איין אָרט און בילד און דורך איהם ווערט דאָס בילד בעלעבט.

די בעסטע זאַכען.

זעהר אינטערעסאַנט איז דאָס וואָס אויף שרעטערס אויסשטעלונג איז נישט צו געפינען קיין שוואַכע זאַכען. דאָס ווייזט די גרויסע אחריות פונם קינסטלער פאַר זיין אַרבייט און פאַרן עולם. די אַלע אויסגעשטעלטע זאַכען זענען פיינע קונסט בילדער, אויף וועלכע ס׳ווילט זיך קוקן און קוקען.

אָבער ס׳זענען פאַראַן זאַכען וואָס ווערען געשאַפען אין די גליקליכסטע מינוטען. צו די זאַכען געהערען די מיידעל ביים שפּיגעל (20), ווי די בעוועגונג און די אָפּשפּיגלונג איז פּרעכטיג געגעבען, וואו דער געלער פלעק פון פלוזקע שפּילט אַרויס פון גראָען פאָן און. ס׳שטעהט גאַרנישט וואָס דער אונטערשטער טייל קערפּער איז נישט פערענדיגט, דאָס ווייזט אויך אויף מייסטערשאַפט; די פּלאַזשע (5) מיט די זילבער פיאָלעטע טענער, די גרויסע פלאַך און דער צונג־ערד אַריינגעשניטען אין ים; די קליינע טויטע נאַטורען (פ 7.21) מיט זייערע פלאַכע גרינע און רויטליכע טענער. מייסטערהאַפט אויסגעפיינט פון צירק (25) וואו די גאַנצע צייכנונג איז ווי אַ צאַרט שפּינען געוועב אויף וועלכען עס ציטערען פיגורען זילבערנער שטויב אויף שפּינען פאָדים. די טויטע נאַטור (24) וואו די געגענשטאַנדען זענען אויסגעטון פון אַלע קאָנקרעטע פאָרמען און ט׳גאַנצע בילד שפּיגעלט זיך אין לויטער געבראָכענע טענער און זיי ווערען בעלעבט פון די ציגעל־רויטע מערען און באַרדאָ־רויטע רעטכעלען דער מוזיק־האַל און דער קליינער אויטאָפּאָרטרעט, וואָס די גאַנצע געשטעל פון דער פיגור, די אַנמעסקיצירטע האַנט מיטן פּענזעל און די גאַנצע בעוועגונג, איז מייסטערהאַפט.

פאַר מיר, אַ ווילנער, פון דער שטאָט פון גייסט און קולטור, וואָס האָט אָבער לײַדער פאַר פּלאַסטישער קונסט ווינציג חוש, איז געוועזען אַ איבעראַשונג די פּראָזאַאישע שטאָט לאָדז מיט איהרע אַפּטע אויסשטעלונגען און פעראינטערעסירונג מיט פּלאַסטישער קונסט. אָבער נישט אַלע מאָל האָב איך געזעהן די געהעריגע פערשטענדניש פאַר די זאַך וואָס איז עס באמת ווערט.

ס׳ווילט זיך גלויבען, אַז דאָס מאָל וועט דער לאָדזער עולם פערשטיין אָפּצושאַצען אַזאַ אמת׳ען און בעדייטענדען קינסטלער ווי דאָס איז ז. שרעטער, מען דאַרף זיך בלויז וועלען איבערצייגען, ווערט מען בעהערשט פון זעלטענער שיינער וויזיע, וואָס דער קינסטלער האָט פערשאַפען און מען ווינשט איהם אַלדאָס גוטס פאַרן נחת־רוח..

וואָלף וויטאַל

דער גורל פון אפריל

סענסאַציאָנעלער און שפּאַנענדער ראָמאַן

53)

אָבער ערגעץ טיף, טיף אין איהר נשמה, האָט עפּעס געוואוינען שווער און דראָהענד. ס׳איז איהר אַליין נישט געווען קלאָר. וואָס... נאָר ווען ס׳האָט זיך דערהערט אַ קלאַפּ אין טיר און זי האָט אַ זאָג געטאָן אריין! און די טיר האָט זיך געעפענט און עס האָט זיך בּאַוויזען סטעפאַן דער פּאָליאַק, און כלומרשט געפרעגט צי זי איז שוין גרייט צו פאָהרען אַהיים, האָט זי גלייך בּעגריפען, וואָס ס׳האָט אַזוי שווער געוואוינען אויף אַ הר נשמה... זי האָט אויפגעציטערט ווען זי האָט דערזעהען דעם מערדערליכען פּרצוף פון דעם ברוט, ווייל זי האָט קלאָר געזעהען ווי ס׳האַלט מיט איהר... די האָט זי געהיט! זי איז געווען אין זיינע הענד! יעדער פערלויפען זיך אין סענטימענטאַליטעט יעדער נישט אויסגעהרעכנעטער שריט קאָן איהר קאָסטען דאָס לעבען... ווי אַ שיכור׳ן אַז מען וויל איהם אויסניכטערען, גיט מען איהם אַ שטאָר סען זעץ, — ווי אַזאַ שטאַרקען זעץ האָט געווירקט אויף רחלען סטעפאַנס בעווייזען זיך. זי האָט זיך אויסגעניכטערט פון איהר האַרציגקייט און גענומען שפּילען דעם שפּיאָן:

— פונוואַנען קומט איהר איצט צו פליהען?

פון פראָנט!

די מלחמה איז שוידערליך!

דער גרעסטער פערברעכען פון דער מענשהייט!

— און וואו איז ישולדיג?

— די דייטשען! זיי זענען אַרומגעטער פון זינען זיך איינגערעדט, אַז די וועלט דאַרף זיין זייערע און זיי שטעלען זיך נישט אָב פאַר די שוידערליכסטע גרוילטאַטען האָפענדיג דאָס צו דערגרייכען!

— מען זאָגט, אַז דער לופט־פלאָט וועט געווינען די מלחמה! „מיר״ האָבען אַ שטאַרקען לופט פלאָט איאָ.....?

זעהר אַ שטאַרקע!

איהר קומט איצט פון אַנ׳אָרט וואו עס זענען פאָר געקומען שלאַכטען?

— יאָ, בלוטיגע שלאַכטען!

זי האָט געדאַרפט אויסגעפינען וואו די פראַנצויזישע לופט פלאָט איז קאָנצענטרירט, פונוואַנען עס פליהען אַרויס די אַעראָפּלאַנען אויפן שלאַכט־פעלד; ווען זי געפינט דאָס אויס, וואָלט איהר אייצטיגער שפּיאָנאַזש געווען גענענדיגט. מען וואָלט דאַן געלאָזט וויסען אין דייטשלאַנד וואו דער לופט פלאָט געפינט זיך, מען וואָלט פון דייטשלאַנד אַרויסגעשיקט אַהין אַעראָפּלאַנען און זיי וואָלטען באָמבאַרדירט די פראַנצויזישע לופט שיפען און צעשטערט איינע פון די שטאַרקסטע פלי... ; פון דער מלחמה.

זי האָט אָבער פערשטאַנען אַז ווייטער דירעקט זיך אָנפרעגען וואָלט געווען נאַריש. מען דאַרף וואַרטען אויף שפּעטער, ווען זי וועט מיטן אוויאַטאָר ווערען אינטימער היימישער... זי האָט דעריבער גלייך גענומען פערדרעהען דעם געשפּרעך:

לאָמיר רעדען וועגען פרעהליכערע זאַכען!

— יאָ, עס ווערט שווער אויפן הארצען ווען מען נעמט רעדען וועגען דער מלחמה!

— מיר לעבען אין אַ שרעקליכער וועלט!

— איהר וועלט... די וועלט פון קינסטלער.....

פון באַהעמיש פרייען לייכטזיניגען לעבען געפעלט מיר גראָר זעהר. איך האָב אַלעמאָל געהאַט שוואַכקייטען צו אַזאַ לעבען, נאָר מיין פאָטער וועלענדיג דאָס אויסראָטען אין מיר האָט מיר געגעבען אַ מיליטערישע ערציהונג.

— איהר מאַכט אַ גרויסען טעות וועגען דער קינסטלערישער וועלט וועגען דער באָהעמיע.

— וואָס מיינט איהר?

ווען איהר רעדט פון קינסטלערישען לעבען האָט איהר, ווייזט אויס, אין זינען די קינסטלער פון אַ מאָל: די טשודאַקעס מיט לאַנגע האָר און גרויסע שניפּסען, וואָס פלעגען וואוינען אין בוידעם שטיבלעך, און שטאַרבען צעהן מאָל אַ טאָג פון הונגער שרייבענדיג לידער אָדער מאָלענדיג בילדער. היינט זענען די פאַרשוינען אויף דער וועלט נישטאָ.

די איצטיגע קינסטלער זענען פּראַקטישע בעלי־בתי׳שע מענשען מיט די זעלבע קלייניגליכקייטען און בעטרישטעצטקייטען וואָס אַלע אַנדערע מענשען האָבען... פערקערט, איך גלויב, אַז אין איער פּראָפעסיע איז פאַראַן אמת׳ע אוואַנטורע.... אמת פריי לעבען... איהר הויבט זיך אויף פּויגל דער ערד אין די הימלען אַריין... ווייט, ווייט, הויך, הויך... אַ, ווי איך בין אייך מקנא!

ווען זי האָט געהערט האָט געבריאַנר פון איהר נישט אַראָפּגענומען די אויגען. אחוץ איהר אויסערגעוועהנליכער שיינקייט האָט ער, מיט אַנגענעמער איבעראַשונג, בעמערקט, אַז זי איז אויך אויסערגעוועהנליך קלוג און זי רעדט אַזוי שטיל, אינטערעסאַנט, און לייגט אַריין אַזוי פיל לעבען אין אַלץ וואָס זי זאָגט, אַז ער וואָלט געקענט זיצען אַ גאַנצע נאַכט, און קוקען אויף איהר, און הערען זי רעדען.

„זי איז אַ מאָדנע מיידעל אָט די רחל — האָט ער געטראַכט, „זי איז עפּעס אויסגעטיילט פון אַלע אַנדערע, וואָס איך האָב ווען עס איז געקענט... זי איז נישט נאָר שענער. נאָר זי איז אויך אַנדערש... זי האָט עפּעס אַ בעזונדערען חן, אַ בעזונדערע חכמה״

אַ זיסע וואַרימקייט האָט אַרומגענומען זיין נשמה. פון די געדאַנקען וועגען רחלען, און ער האָט געפיהלט, אַז אין אַזאַ פרוי וואָלט ער זיך געקענט פערליבען ביז משוגעת, ער האָט אָבער אפילו נישט געוואַגט צו טראַכטען, אַז ער וועט קאָנען געווינען איהר ליבע. ווען זי שענקט איהם נאָר איין נאַכט מיט איהר פערברענגען, וואָלט ער זיך געשעצט גליקליך...

— אויב איך צווינג זיך נישט אַרויף אויף איך וואָלט איך אייך איינגעלאַדען מיט מיר צו פערברענגען אַ פּאָר שעה...

ער האָט אַ שיינעם גופען שמייכעל געטאָן און מיט אַ לייכטען טאָן צוגעגעבען:

אויב נישט צוליב מיינע אייגענע מעלות, איז צוליב אייערע פּאַטריאָטישע געפיהלען... איהר וועט אַ ביסל צעשטרייען אַנ׳אויסגעמוטשעטען סאָלדאַט נאָך דעם קראַך פון קאַנאָנען און די ווילדע געשרייען פון מלחמה, וועט אייער וואונדערליכער געשפּרעך זיין ווי באַלזאַם אויף מיין צערודערט האַרץ!

(המשך קומט)

דאס לאדזער לעבען

מאָנטאג, 18 יאנואר
ו' שבט תרצ"ז

זון-אונטערגאנג 3.58
זון-אויפגאנג 7.20

קהלה האט געהעכערט די סומע אויף פאטענטען-הילף

די פערטיילונג וועט פארקומען דורך די האנדווערקער און קליינהענדלער-פעראיינען

נעכטען האט זיך ווידער צום פרעזעס מינצבערג געווענדעט א דעלעגאציע פון האנדווערקער און קליינהענדלער-פארשטעהער וועגען דעם ענין פון אויסקויפען פאטענטען פאר פעראָרימטע האנדווערקער און קליינהענדלער.

ווי בעקאנט האט די קהלה אריינגעשטעלט אויף דעם צוועק אין בודושעט אויפן יאהר 1937 די סומע פון 2000 זל. די האנדווערקער און קליינהענדלער-פעראיינען האבען אבער זיך אפגעזאגט אנצונעהמען די דאזיגע סומע, האלטענדיג, אז זי שטעהט נישט אין קיין שום פערהעלטניש צו די בעדערפענישען און צו דער צאהל האנדווערקער און קליינהענדלער, וועלכע ווארטען אויף דער דאזיגער הילף און אויב זיי וועלען זי נישט בעקומען מוזען זיי אויפהערען צו האנדלען און געהען איננאנצען אונטער.

אויף דער נעכטיגער קאנפערענץ האט די דעלעגאציע אנגעוויזען, אז הונדערטער האנדווערקער און קליינהענדלער האבען נישט אויסגעקויפט קיין פאטענטען, ווייל זיי האבען נישט געהאט די פאר זלאטעס דערויף, מען מאכט זיי שוין פראטאקאלען און זיי פערלירען איננאנצען די עקזיסטענץ.

פרעזעס מינצבערג האט מסכים געווען צו העכערען די סומע ביז 3000 זל. אזוי, אז 150 פערזאן זאלען געניסען פון הילף אויף פאטענטען.

די סומע דארף פערטיילט ווערען לויט א פערשטענדיגונג צווישען די האנדווערקער און קליינהענדלער-פעראיינען.

מארגען — די זיצונג פון שטאט-ראט

פ.פ.ס. טראגט אריין א פארשלאג וועגען רענומעראציע. — ענדעקעס טראגען אריין א רייה אנטי-יודישע פארשלאגען

מארגען קומט פאר די דריטע זיצונג פון נייעם שטאט-ראט. דאס וועט שוין נישט זיין קיין פארמעלע זיצונג מיט א בעשטימטער טאג-ארדנונג. נאר דער שטאט-ראט טרעט שוין צו צו זיין אייגענטליכער ארבייט.

אויף דער טאג - ארדנונג געפינען זיך די וואהלען פון קאמיסיעס, די ערשטע לעזונג פון בודזשעט און דאן פרייע פארשלאגען, אינטערפעלאציעס, אנפראגען און דרינגענדע פארשלאגען.

דעם לעצטען פונקט וועלען די שטאט-ראט-פראקציעס שוין אויסנוצען, כדי אריינצוטראגען דרינגענדע פארשלאגען, וועלכע זאלען שוין ערלעדיגט ווערען דורך דער צייטווייליגער שטאט-פערוואלטונג. נאך איידער ס'וועלען בעשטעטיגט ווערען דורכ'ן אינערן-מיניסטער די וואהלען פון א פרעזידענט און וויצע-פרעזידענטען.

די פ.פ.ס.-ישע פראקציע האט בעשלאסען אריינצוטראגען א פארשלאג, אז מ'זאל אפשטעלען דאס אויסצאהלען צוזאב-רענומעראציעס פאר העכערע בעאמטע. די פ.פ.ס.-ישע פראקציע האלט, אז די בעאמטע דארפען בעקומען בעצאהלט פאר איבערשעה'ן, אויב דאס איז נויטיג, דאגעגען דארף מען נישט אויסצאהלען קיין עקסטרא בעלוינונגען, וועלכע בעלאסטען די שטאטישע קאסע. א חוץ דעם וועט די פ.פ.ס.-ישע פראקציע אריינטראגען א פארשלאג וועגן הילף פאר ארבייטסלאזע.

די ענדעקעס וועלען אויך נישט בלייבען הינטערשטעליג און זיי גרייטען זיך צו דער מארגנדיגער זיצונג אריינצוטראגען א גאנצע רייה אנטי-יודישע פארשלאגען. מיר האבען שוין געשריבען, אז דער ערשטער פארשלאג וועט זיין, אז די שטאט-פערוואלטונג זאל בעזייטיגען אלע יודישע בעאמטע פון דער שטאט-פערוואלטונג. דערמיט בעגנוגען זיי זיך נאך נישט. זיי האבען נאך א גאנצע רייה שארפע פארשלאגען פון אנטי-יודישען כאראקטער. זיי האלטען זיי דערווייל אבער בסוד, כדי די איבעררעשונג זאל זיין א גרעסערע...

40.000 קינדער זאלען דערנעהרט ווערען אין לאדזער וואיעוואדשאפט

ווי מיר דערוויסען זיך זאלען די טעג צוטרעטען צו דער ארבייט די דא נישט לאנג ארגאניזירטע פאוויאטאווע קאמיטעטען פאר הילף די קינדער און יוגענד. די קאמיטעטען זאלען צוטרעטען צו א בריי־טער אקציע פון דערנעהרען די קינ ער אין די שולעס אין פארשולעס ווי אויך אין אנדערע קינדער אנ־שטאלטען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט וועט די צאהל קינ־דער, וועלכע זענען ביז איצט דערנעהרט געווא־רען אין די שולעס און פארשולעס אין אונזער שטאט פערגרעסערט ווערען מיט 7000 קינדער, עס איז כדאי צוצוגעבען, אז א חוץ דער שטאטישער פערוואלטונג ,וועלכע דערנעהרט אויף אייגענער רעכנונג 9500 קינדער, פיהרט נאך א דערנעהרונגס אקציע דער שולראט אין לאדז און א גאנצע רייה קלענערע אינסטיטוציעס. מען קאן זאגען, אז ביז'ן איצטיגען מאמענט ווערען אין לאדז דערנעהרט ארום 12,000 קינדער, אזוי ווי די שולעס בעזוכען 80,000 קינדער איז די צאהל פון די דערנעהרטע נישט קיין גרויסע. איצט וועלען אין לאדז דערנעהרט ווערען ביז 20,000 קינדער.

עס איז צו ערווארטען, אז אין דער לאדזער וואיעוואדשאפט וועלען אין משך פון ווינטער דער־נעהרט ווערען 40,000 קינדער.

ס'פעהלט רויה-שטאף אין די ווארשטאטען, עס וואקסט דער יקרות — שטערען פעסט די פאבריק-דעלעגאטען

(א) אין לאקאל פון דעם פראפעסיאנעלען פער־איין „פראצא" איז נעכטען פארגעקומען אן אלגעמיי־נע פערזאמלונג פון פאבריקס־דעלעגאטען אונטער'ן פארזיץ פון ה' פענדזשיוויאט.

מיט רעפעראטען זענען ארויסגעטרעטען דעפו־טאט וואשקעוויטש, פעך און מאלאלעפשי, זיי וויזען אן אין זייערע רעדעס, אז צוליב דעם וואס עס זענען אריינגעפיהרט געווארען בעגרעניצונגען בעקומען איי־ניגע ווארשטאטען נישט קיין רויה־שטאף, טויזנ־טער ארבייטער זענען צוליב דעם אנגעוויזען אויף הונגער.. עס זענען בעגרעניצט די ארבייטס־טעג אפילו אין די גרעסערע ווארשטאטען. א חוץ דעם האבען די דעלעגאטען אנגעוויזען דערויף, אז ברויט ווערט טייערער, די פערדינסטען קלענער, מען דארף אונטערנעהמען אן אקציע, כדי א סוף צו מאכען צו דעם יקרות, עס איז צום סוף אנגענומען געווא־רען א רעזאלוציע, וואו עס ווערט געפאדערט פאר דער לאדזער טעקסטיל־אינדוסטריע א גענוגענדע צאהל רויה־שטאף, כדי צו געבען די מעגליכקייט צו בעשעפטיגען די ארבייטער, אויפזיכט אין קאמף מיטן יקרות און א געזעץ וועגען קאלעקטיווען אפמאך.

Dr.
Wołkowyski
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
ספעצ. פאר טריפער, סיפיליס און הויט-קראנקה. בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
נעמט אן פון 8—11 בייטאג און 4—9 צונאכט

די ארבייטער אין קאטאן-אינדוסטריע גרייטען זיך צו אן אקציע

(א) אויף אן אלגעמיינער פערזאמלונג פון די ארבייטער אין קאטאן-אינדוסטריע, וועלכע איז פארגעקומען נעכטען, איז בעהאנדעלט געווארען די פראגע, אויף וואס פארא יסודות עס דארף גע־שלאסען ווערען דער נייער קאלעקטיווער אפמאך, וועלכער איז געקינדיגט דורך די אינדוסטריעלער ביז'ן 31. ד. ח.

נאך א לענגערער דיסקוסיע איז בעשלאסען געווארען ארויסצונעהמען אין אפמאך אייניגע ארבייטען, וועלכע זענען ביז איצט דורכ'ן אפמאך נישט ארומגענומען. א חוץ דעם איז בעשלאסען געווארען צו פאדערן 8%, וועלכע מען האט פאר־יאהרען רעדוצירט.

די קאנפערענץ ביים ארבייטס - אינספעקטאר וועגען דעם ענין דארף פארקומען דעם 19 ד. ח.

225 נייע לאווניקעס אין ארבייטס-געריכט

(א) אין קרייז־געריכט איז פארגעקומען די פייער־ליכקייט אין צוזאמענהאנג מיט דער נאמינאציע פון 225 נייע לאווניקעס אין ארבייטס־געריכט. די לאוו־ניקעס אין ארבייטס־געריכט ווערען בעשטימט לויט דער פעראָרדנונג פון יוסטיץ־מיניסטער, אויף דריי יאהר.

אין ארבייטס־געריכט זענען בערופען 75 פאר־שטעהער פון די ארבייטסגעבער און 75 פון די ארבייטער א חוץ דעם זענען בערופען צו 75 פערזאן פון יעדער צד פערטרעטער. אזוי ווי די גרופע איז א זעהר צאהלרייכע וועט די שבועה בעלעגט ווערען פון די לאווניקעס אין צוויי גרופעס, איין גרופע האט געשוואוירען נעכטען, די צווייטע וועט שווערען דעם 24 ד. מ.

נאך דער שבועה האט דער ריכטער פארזיצער באשינסקי געהאלטען אן אנשפרעכענדע רעדע מען האט אויך געמאכט א געמיינזאמע פאטאגראפיע.

די נייע לאווניקעס הויבען אן אמטירען פונ'ם 1. פעברואר אן.

1-טע לעטשניצע
מיט שטענדיגע בעטען
פאר כירורגיע פון ציינער, קיהן-באקען און יאסלעס
פון Dr. med.
Sadokierski
פיעטריקאווער 56, טעל. 129-77.
עמפפאנגס-שעה'ן פון 9 פריה ביז 12 בייטאג.

נייער פאלקסבלאט

דער געבורטס-טאג פון מלוכה-פרעזידענט

(א) דעם 1 פעברואר ה.י. וועלען אין שיכות מיטן נאמענס־טאג פונם מלוכה פרעזידענט — אין הסכם מיט דער פעראָרדנונג פון דער שול־מאכט — איבערגעריסען ווערען די לימודים אין אלע שולען, און די שילער וועלען אנטיילנעהמען אין די גאטעס־דינסטען פארן געזונט פונם מלוכה - פרעזידענט.

אזוי ווי דעם 31 יאנואר פאלט אויס זונטאג און דעם 2־טען פעברואר איז א קירכען יום־טוב, וועלען די לימודים איבערגעריסען ווערען אויף 3 טעג.

ערב א שטרייק פון די מייסטערס אין „ווידזעווער מאנופאקטור"

(א) אין דער „ווידזעווער מאנופאקטור" איז אויסגעבראכען א סכסוך מיט די מייסטערס.

נעכטען איז פארגעקומען זייערע אן אלגעמיינע פערזאמלונג און עס איז בעשלאסען געווארען, אז אויב ביז'ן 20 ד. ח. וועט דער סכסוך נישט ער־לעדיגט ווערען, און די פירמע וועט נישט נאכגע־בען זייערע פאדערונגען — וועלען זיי, די מייסטערס הייסט עס, פערשטרייקען.

הפסקה אין מושיאלאוויטשעס פראצעס

(א) דער פראצעס אין לאדזער קרייז־געריכט קעגען דעם געוועז. בעפולמעכטיגטען פון דער פירמע „אלארט, הוסא און קאמפ."', מושיאלאוויטש איז איצט איבערגעריסען געווארען און וועט פעטייט ווע־רען דעם 25 ד.ח.

אזוי פערהאוועט...

אז ער האט נישט בעמערקט, ווי ס'האלט מיט זיין אויער

(א) דער 18-יאהריגער אינקאסענט הענעך נוסבינדער איז נעכטען געווען אזוי פערטון און פעריאגט אין זיינע געשעפטען, דאס ער האט נישט בעמערקט, ווי ער גייט ארום מיט אן אפגעפרוירען אויער.

ערשט ביי פיעטריקאווער 22, וואו דאס אויער איז איהם איננאנצען ארונטערגעפאלען — האט ער געמאכט א געוואלד.

פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט ערשטע הילף און אפגעפיהרט אהיים.

צוגאב פאבאר-קאמיסיע

וועט טעטיג זיין ד. 28-טען ד. ח.

(א) דעם 28 ד.ח. וועט אין לאקאל (פעטריקאווער 165) אמטירען די צוגאב פאבאר-קאמיסיע. שטעלען דארפען זיך די פאבאראוועס פון יאהרגאנג 1916 און עלטערע, וועלכע האבען נאך ביז איצט נישט רעגולירט די מיליטער-פליכט, דאר פען זיך שטעלען די וואס וואוינען אויפן שטח פון די 1. 4. 6. 7. 10. 12. 13. און 14-טע פאליציי קאמיסאריאטען.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) שטעקעל (לימאנאווסקיעגא 37), יאנקעלעוויטש (אלטער מארק 9), סטאנקיעוויטש (פא-מארסקא 91), באדקאווסקי (זאוואדזקא 45), גלו-באווסקי (נארוטאוויטשא 6), האמבורג (גלובנא 50), פאוולאווסקי (פיעטריק. 307).

KINO TEATR
MIRAŻ
[illegible] 16
היינט און פאלג. טעג!
די רייצענדע און געחנ'טע
Marlena Dietrich
און דער העלדישער
GARY COOPER
אין דעם ליבעס-פילם א. נ.
„ריזיק"
אנהויב 4 נאכמ. שבת און זונטאג—12 בייט

אקאדעמיע פון דער „אגודה" אין פילהארמאניע-זאל
גרויסער רעפעראט פון ד"ר יצחק ברויער

די „אגודת ישראל" האט נעכטן איינגעארדנט אין פילהארמאניע־זאל אן ארץ־ישראל אקאדעמיע מיט'ן אנטייל פון די אנגעזעהנסטע אגודה־פעהיגקייטען בראש מיט דעם אגודה־פיהרער אין ארץ ישראל ד"ר יצחק ברויער.

די דאזיגע אקאדעמיע האט געע"פנט עפענען דעם קאמפיין פאר'ן קרן הצלה אין לארץ.

צו דער אקאדעמיע איז בעקומען א ריזיגער עולם אגודה־אנהענגער און איז געעפענט געווארען דורך פרזעס ליבערמאן, וועלכער האט איבערגעגעבען דעם פארזיץ דעם דעפוטאט מינצבערג.

דעפ. מינצבערג האט אין א קורצער רעדע פאר־געשטעלט די פערזאמעלטע דעם ציל פון דער גרויסער פערזאמלונג און בעגריסט די געסט ווי ד"ר ברויער, משה לערנער (וויצע־פרעזעס פון דער ווארשאווער קהלה־פערוואלטונג), יואלף גוטגעלד (ווארשא), ראטשטיין (ארץ ישראל) א. א. וו.

פרנס פרידענזאן בעגריסט אין א שעהנער רעדע דעם אגודה־פיהרער און וויסענשאפטס־מאן ד"ר יצחק ברויער און דאן האלט דער גאסט זיין גרויסען רעפעראט וועגען „ארץ ישראל און קרן הצלה".

דער רעדנער גיט אן איבערבליק וועגען דער לאגע אין ארץ ישראל אין מאטעריעלען און גייסטיגען צושטאנד, רעדט וועגען די טעטיגקייט פון דער קעניגליכער קאמיסיע און רופט די פערזאמעלטע צו שטיצען דעם „קרן הצלה", וועלכער איז פראקלאמירט געווארען דורך דער „אגודה"־צענטראלע נאך די אונרוהען אין ארץ־ישראל.

דאן רעדט נאך ה' משה לערנער, ראטשטיין (פיהרער פון פועלי־אגודת ישראל אין ארץ־ישראל) און דעפ. מינצבערג שליסט די אקאדעמיע.

גוט מארגען!
איהר האט א „קנייטש", פאניע פאשליע!..

ביי יערען אומגליק, איז דא א מזל, צעבראכט איינער א פיס, האט ער מזל, וואס ער האט נישט צעבראכען דעם צווייטען.

קומט א יודישער סטודענט אהיים פון אוני־ווערזיטעט מיט א לאך אין קאפ. זאגט די מוטער:

— האסט נאך מזל מיין קינד, וואס דו ביזט געבליבען ביי די אויגען.

ביי יעדען אומגליק אז דא א מזל, און אויך איצט האבען יודען מזל. יא, מזל האבען מיר, וואס דער פרעמיער איז א דאקטאר. דעם ערשטען פאציענט, האט דער פרעמיער־דאקטאר געפאקט דעם פאסאל בודזשינסקי.

— איהר זענט קראנק, פאניע פאשליע, געהט אייך היילען. אויף „ריין יודיש" הייסט דאס:

— איהר האט א קנייטש אין ש ל ראש, פאניע משוגא...

די התחלה איז געמאכט, איצט דארף מען די אלע איבריגע „הומאניטארע" און „זאדקאווע פאסלעס" נעהמען אויף א „באראניע", אלע האבען זיי „קנייטשען" אויף די קעפלעך, אלע דארפען זיי טעגער רחמים!..

איצט דארף מען אויך אין לאדזשער שטאט־ראט, אדורכפיהרען א „באראניע". אין דער ערשטער ריזה וואלט מען געדארפט „פשעשוויעטלען" דעם של ראש פון אונזער לאדזשער „גדיל", וועט מען דאס מאכען, וועט וויסט וואס פארא „המציאה" מ'וועט דארט געפינען. דאס זעלבע דארף מען טון מיט אלע איבעריגע ארענדארניק־"שמירערס, קאסטעטען־העלדען און סטראשאן־פאליטיקער. נישט פאלעמיזירען, נישט אפעלירען, נישט איבערצייגען — „קאכאנובקא!"

און אבער די מעשה, וואס אויב מ'וועט אזוי טאן וועט דער גאנצער „אבוד נאראדאווי" און זייערע פעט־בינדעטע זיך מוזען איבערפעקלען קיין „קאכאנובקע", טווארקי און אנדערע היול־אנשטאלטען, וואר־רום אלע, אלע האבען זיי קנייטשען אויף די קעסטלעך...

אב—נעק.

זיי, די „האפ-מענשען"
האבען עס גוט אויסגעפלאנעוועט

(א) היום 12 ד.ה. האט מען הינטער מאשטשעניץ געפינען אויף די באהן שינעס דעם צווישענטעגנעם קערפער פון דעם 22 יעהריגען וולאדיסלאוו פאליאק. ריהבי איז פעסטגעשטעלט געווארען אז ער איז פריהער נאך פערוואונדעט געווארען און דער ברוסט פון א ריוואלווער קויל. פון דער דאזיגער וואונד האט ער אויך געקאנט שטארבען.

אזוי ווי פאליאק איז בעקאנט געווען אלס קויהלען־גנב האט מען לכתחילה חושד געווען, אז ער איז געפאלען פון א קויל, וואס א באהן־סטראזשניק האט אין איהם אריינגעשאסען. דאס האט זיך אבער נישט רעכט געלייגט אויפ'ן שכל, ווייל ער איז, ווי געזאגט, געטראפען געווארען פון א ריוואלווער קויל, און די באהן־סטראזשניקעס שיסען אויסשליסליך מיט ביקסען.

די ווייטערדיגע אויספארשונג האט אויפגעקלערט דעם ריכטיגען פערלויף פון דער געשעהעניש.

עס האט זיך געמליך ארויסגעוויזען אז פאליאק איז מיט 2 אנדערע פערשוינען, נעמליך מיט סטאנים לאוו קוביצקי'ן און בראניסלאוו קראוטשיק'ן זענען אוועק בעגנבענען א געוויסער יאדוויגא ברידזינ־סקא פון מאשטשעניץ. אט די דאזיגע פרוי ברידזינ־סקא האט אבער בעמערקט די גנבים און געגומען אויף זיי שיסען.

פון איין קויל איז דאן שווער געטראפען געווא־רען פאליאק.

די חברים זיינע האבען זיך משמעות דערשראקען פאר קאנסעקווענצען ד.ה. אז זיי זאלען אויך נישט אריינפאלען האבען זיי דעם נאך לעבעדיגען פאליאק אוועקגעשלעפט צום באהן־וועג און אוועקגעלייגט אויף די שינעס בכדי אויף אזא אופן שפעטער דעם איינדרוק פון א זעלבסטמארד אדער — אז ער איז דערמארדעט געווארן בעת גנבענען קויהלען. קוביצקי און קראוטשיק זיצען שוין אין טורמע.

קויהלען-קורשען אויף די גאסען
די פראסט בעדראהען די לאנד-ווירטשאפט

(א) אין שייכות מיט די אלץ וואקסענדע פראסט, האט די שטאט פערוואלטונג ארויסגעשטעלט אין פערשידענע פונקטען פון דער שטאט אויף די גא־סען און עפענטליכע פלעצער, קאקס - אויוועלעך, בכדי די גאסען - הענדלער און די ארבייטער, וואס ארבייטען אונטער אפענעם הימעל זאלען זיך קער־נען דערוואריעמען.

צוליב דעם פראסט איז, מחמת מאנגעל אין שניי, הערשט אין די לאנדווירטשאפט־קרייזען א בעאומ־רוהיגונג, ווייל דאס פעהלען פון שניי־צודעק ברענגט צו דעם אויספריהרען פון די ווינטער־זריעות, אגב זענען שוין אויך א סך פרוכט־בוימער פערפרוירען געווארען.

אזוי צאהלען זיי...
עס הויבט אן צו ווערען א סיסטעם אזא

(א) דער 30־יעהריגער משה ריטמאן, א דראזשקער פון דאלנע 17 האט בייגאכט געפיהרט 2 פאסאזשירען, וועלכע זענען צוגעפאהרען צו סטעפאנא־מאס 3 און געהייסען ער זאל זיך אפשטעלען.

די פערשוינען זענען בנעימות ארונטער פון דער דראזשקע און דער דראזשקער האט געבעטען מ'זאל איהם בעצאהלען פאר'ן קורס — האבען יענע ארויסגענומען גאר־שהיילעך פון אונטער די פאל־טעטס, און אזוי „בעליינט" דעם ארימען דראזשקער מיט קלעפ, אז ער איז אוועקגעפאלען פערחלשט...

דערנאך —

דערנאך זענען זיי ענטלאפען, און פאגאטאוויע האט דעם שווער־צוהרגעטען ערטיילט ערשטע הילף און אפגעפיהרט איהם אהיים.

פאליציי פיהרט אן אויספארשונג.

אט דאס הייסט : ארענטליך בעצאהלט...

אנ'ארבייטסלאזע יודישע מיידעל
האט זיך נעכטען געסם'ט צום צווייטען מאל

(א) אויף פעטריקאווער 261 האט זיך געסם'ט מיט זאלץ־זויער די ארבייטסלאזע און היימלאזע אסתר זייף (26 יאהר) אלט.

ערשט מיט 3 טאג צוריק האט זי זיך אויך געסם'ט און מ'האט זי געהאט גענומען אין שפיטאל, וואו מ'האט זי אפגעראטעוועט, און איצט — נאכ'ן 2 טאגיגען אפזיין אין שפיטאל — האט זי זיך ווי־דער געסם'ט.

מ'האט זי אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

קיין ארץ = ישראל

דירך טריעסט און קאנסטאנץ.

אויספלוג קיין וויען

19 — 29 יאנואר 1937 130 זל.

פעקלעך קיין רוסלאנד

פינקטליך און שנעל

ערלעדיגט

דאס וועלט-רייזע-ביורא

Union Lloyd

42 פיעטריקאווער 42

טעל. 107-87.

אכטונג ! ווער ס'וויל, אז די מצות אויף פסח קיין סאוויעט-רוסלאנד זאלען אנקומען. צו דער צייט, דער זאל שוין זיך פערשריי־בען אין „אוניאן לויד" פיעטריק. 42

געפונען א מקום מנוחה...

(א) אויף נארוטאוויטשא 40 האבען דורכ־גייער נעכטען שפעט בייגאכט געטראפען ליגען אין א רינשטאק דעם 33 יאהריגען איגנאצי ראסאווסקי (פון זשירארדאווא 5), וועלכער האט זיך פריהער גע־האט גוט אנגעשיכורט, און דערנאך — זיך אוועקגע־לייגט אין רינשטאק אביסעל אויסרוהען און כאפען פרישע לופט...

ווען נישט דאס, וואס מ'האט איהם בעצייטענס בעמערקט, וואלט ער שוין זיכער געווען פערפרוירען אויף ט'ויט און געווארען א שוכן עפר...

פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט ערשטע הילף און אפגעפיהרט אין... קאמיסאריאט.

א זיסע גובה

(א) א געוויסע העלענא פראנציקיעוויטש האט גע־מאלדען אין דער פאליציי, אז פון איהר געשעפט אויף פיעטריקאווער 86 האבען גנבים ארויסגעטראגען 5 זעקלעך צוקער א. א. ארטיקלען אין דעם אל־געמיינעם ווערט פון 600 זלאטעס.

פאליציי האט פערפיהרט אנ'אויספארשונג.

ר. איזראעל

אויף נאוואמיעיסקא
שפאנענדער ראמאן פון לאדזשער לעבען

(9

— צילקע, האט רעגינא איצט אנגעהויבען מיט געוויין און געבעט, געגעו מיר ווילסטו אזוי האנד־לען. איך האב דיך געהאלטען פאר מיין בעסטער און איינציגער חבריטע. איך האב זיך געווענדעט צו דיר אין יעדען טראגישען מאמענט, וועלכען איך האב איבערגעלעבט, דאס זעלבע דו צו מיר. ווי אזוי ווילסטו איצט מיט מיר האנדלען?

— אנדערש קען איך נישט, און אנדערש וועט עס נישט זיין, האט צילקע קאטעגאריש געזאגט, איך וויל נישט דערלאזען קיין שום דיסקוסיע אין דער פראגע. איך מוז אפהיטען די ציאה פון מיין טויטען מאן...

— דאס קינד געהער דאך נישט צו אייער מאן, האט העניק אויסגעשריגען, נישט קענענדיג מעהר אויסהאלטען די ריקזיכטסלאזע האנדלונג פון צילקען.

— דער געשפרעך מיט אייך איז פערענדיגט, האט צילקע געזאגט, און איז ארויס פון צימער.

רעגינא האט מיטאמאל אויפגעהערט צו וויינען. די האר"בע רייד פון צילקען האבען אינגאנצען גע־ענדערט איהר שטימונג. זי האט זיך אויסגעגלייכט, פערריכטען איהרע האר, אפגעווישט די טרעהרען פון איהרע באקען, פערקנעפעלט דעם מאנטל און געזאגט:

— קום, העניק, ס'איז א שאד אונזער יעדעס ווארט. קום. אזוי איז מיין גורל און איך וועל זעהן אן עצה זיך אקעגענצושטעלען דעם גורל אויף אן אנדער אופן. אבער איידער איך געה אוועק פון דאנען, וויל איך זיך געזעגענען מיט'ן קינד.

נישט פרעגענדיג ביי קיינעם איז רעגינא אריין אין שלאף־צימער, וואו זי האט געוואוסט, אז עס געפינט זיך דאס בעטעל פון איהר קינד. זי איז צוגע־פאלען צו דעם קינד און אהן א טרעהר צו לאזען, האט זי עס לאנג צוגעדריקט צו זיך, און געקושט או דאס קינד האט אויך אנגעהויבען צו וויינען. העניק איז געשטאנען פון דערווייטענס צוגעקוקט זיך צו דער דאזיגער סצענע און נישט געוואוסט וואס ער זאל טראכטען וועגען דעם, די ענדערונג אין דער שטימונג פון זיין פרוי האט איהם שטארק גע־וואונדערט, הגם ער איז געווען שטארק צופרידען דערפון, ער האט געמיינט, אז רעגינא האט נאכ'ן געשפרעך מיט צילקען, שלום געמאכט מיט דעם גע־דאנק, אז ס'איז פערפאלען די זאך, און מ'קען אנ־דערש נישט מאכען.

אהיימגעהענדיג האט רעגינא גענומען איהר מאן אונטער'ן ארים און איהם שטארק געדריקט צו זיך. זי איז אפילו געווען פרעהליך און מיט איהם פיל גערעדט וועגען דער פערגאנגענהייט, וועגען דער צייט ווען זיי האבען זיך אזוי שטארק געליבט, וועגען דעם לאנגען קאמף וואס זי האט געפיהרט מיט איהר פאטער אז זי זאל איהם קענען בעזיצען, זי האט גערעדט וועגען דעם, אז מ'דארף זיך נישט צופיל איבערנעהמען מיט קיין צרות, וועלכע מ'לעבט איבער, ווייל אלץ קען מען ענדערען אין לעבען.

זיי זענען אהיימגעקומען און רעגינא האט זיך גענומען צו איהר געוועהנליכע הויז־ארבייט. מיט דער גוטער שטימונג פון רעגינאן איז אויך אנגע־שטעקט געווארען העניק. ער האט געהאט בעשלא־סען ביי זיך ענערגיש צ ובעהמען צו דער ארבייט, כדי עפעס צו פערדינען און קענען אויסהאלטען זיין פרוי מיט דער האפנונג, או זיי וועלען נאך צוריק בעקומען זייער קינד.

העניק איז אוועק אין גאס, זיך גענדרעהט אין די צוקערניעס און רעסטאראנען, וואו ס'פלעגען זיצען אלע די מלחמהדיגע סוחרים און געפיהרט זייערע אריגינעלע מסחרים. ס'איז נישט געווען אזוי לייכט זיך צו צוקלויבען צו עפעס א פערדינסט פאר איינעם, וועלכער איז נישט געווען אריינגעטון אין דעם דעמאלסדיגען אופן פון פיהרען געשעפטען, פאר איינעם, וועלכער האט נישט ריזיקירט מיט גרויסע געלדער און מיט פערזענליכער פרייהייט, אלץ האט באזירט אויף שמוגעל און סוד, גלייך און עהר־ליך האט מען צוליב דער רויבערישער הערשאפט פון דייטשען אקופאנט, נישט געקענט האנדלען און נישט פערדינען. וועגען בעקומען ארבייט האט בכלל נישט געקענט זיין קיין רייד.

העניקן איז שוין איצט געגאנגען אין אמביציע ער האט געוואלט ווייזען זיין פרוי און זיין שוויגער־פאטער, אז ער איז נישט קיין לא יצלח, קיין שלי־מזל, אז ער איז א פעהיגער, יונגער געזונדער מענש, וועלכער קען ארבייטען און פערדינען. זיין שטאר־קער ווילען צו ארבייטען און פערדינען האט איהם צוגעגעבען האפנונג, אז ער וועט זיך דאך צו עפעס דערשלאגען, ער האט זיך היינט געפיהלט בעסער און מוטיגער, אויף איהם האט היינט געווירקט די שטימונג פון רעגינאן, וועלכע איז געווען אנדערש ווי אין די לעצטע חדשים.

אבער נישט לאנג האט געדויערט העניקס גוטע שטימונג, אלע האפנונגען זענען ביי איהם באלד אוועקגערויבט געווארען און נישט נאר די האפנונגען, נאר יעדער ווייטערדיגער זין פון לעבען.

— העניק, געה אהיים, מ'דארף דיך האבען, האט זיך צו איהם געווענדעט זיינס א פריינד ראובן דאווידאוויטש, איך בין פערבייגעגאנגען פאר דיין שטוב, האט מען מיך געבעטען, אז איך זאל דיר זאגען, אז דו דארפסט באלד אהיימקומען.

— איך בין ערשט ארויס פון שטוב, נאך וואס דארף מען מיך דארטען?

— איך קען דיר נישט זאגען, אבער אזוי ווי איך פערשטעה האנדעלט זיך וועגען א וויכטיגען ענין, איך עצה ד"ר אהיימצוגעהען.

העניקן האט עפעס א קלאפ געגעבען אין האר־צען, ער האט אנגעקוקט יאקובאוויטשען, כדי פון זיין פנים עפעס ארויסצולייענען.

— וואס איז דארט געשעהען, יאקובאוויטש?

אנשטאט אנ'ענטפער האט יאקובאוויטש גע־לאזט שטעהען העניקן און האט זיך אויסגעמישט אין דער געדיכטער מענשען־מאסע, וועלכע איז גע־גאנגען אויף פיעט־יקאווער גאס.

העניק האט שוין איצט נישט נאכגעטראכט וועגען דעם, וואס עס האט געקענט געשעהען ביי איהם אין שטוב, נאר איז גלייך אהיימגעלאפען, אויף עק פאלודניאווא און ווסכאדניא וואו ער האט גע־וואוינט, האט ער אנגעטראפען אויף א גרויסע גרופע מענשען, וועלכע האבען זיך געשטופט אין טויער אריין און הויף צווישען זיך גערעדט, ווען העניק איז אנגעקומען איז זיך דע־ עולם פונאנדערגעגאנגען, כדי צו מאכען פלאץ פאר העניקן, או ער זאל קענען פריי אדורכגעהן, אזוי ווי ער וואלט געהאט מעהר רעכט דא א ורכצוגעהען ווי אנדערע. העניק האט זיך נישט אפגעשטעלט דערויף, נאר פייל פון בויגען אריינגעלאפען צו זיך אין שטוב, דא האט איהם שוין קיינער גארנישט געדארפט צוזאגען, ער האט שוין אלץ געוואוסט...

רעגינא איז געלעגען אויף דער ערד א טויטע, מ'האט העניקן אויך שוין נישט געדארפט צו זאגען וואס דא איז פארגעקומען, די טויטע רעגינא, וועלכע איז געלעגען אויסגעצויגען אויף דער פאדלאגע, האט נאך געהאט א דיקען שטריק אויף איהר האלדז, איהר פנים איז געווען פיאלעט־בלוי, די הענד גלעך זענען געווען פערווארפען אויף איהר ברוסט, די ליפען זענען געווען פערלעגט אזוי ווי אין שמייכעל.

העניק האט זיך געוואקעלט אויף די פיס שווארצע. גרויסע רעדער האבען זיך איהם גע־דרעהט פאר די אויגען, ער האט שוין גארנישט גע־זעהען ארום זיך און ווי א שווערע משא איז ער אנידערגעפאלען אויף דער פאדלאגע נעבען דעם טויטען קערפער פון רעגינאן.

(המשך קומט)

די טרויעריגע לאַגע ביי די יודישע בעקער

(בריף איז רעדאַקציע)

ה׳ רעדאַקטאָר!! איך בעט צו געבען אָרט אין אייער חשובער „נייעם פאָלקסבלאַט“ פֿאַר פֿאָלגענדע שורות פֿאַר וועלכען איך דאַנק אייך.

זייענדיג די טעג, ביים ה׳ סטאַראָסטע, צוזאַמען מיט׳ן הרב פֿיינער, וועגען א געוויסען ענין, האָט דער חשוב׳ער רב איבערגעגעבען דעם ה׳ סטאַראָסטע א מעמאָריאַל, מיט וועלכע די יודישע בעקער האָבען זיך געווענדעט צום לאָדזשער ראַבינאַט.

די יודישע בעקער בעטען אין מעמאָריאַל דעם לאָדזשער ראַבינאַט, אז דער לעצטער זאָל זעהען צו פֿועלען אנ׳ע־לויבעניש, אז יודישע בעקערייען, וועלכע זענען שבת נישט טעטיג, זאָלען קענען באַקען אין דער נאַכט פֿון שבת אויף זונטאָג און זונטאָג ביז 10 פֿריה, זאָלען זיי קענען דאָס געבעק פֿערקויפֿען.

נאָכדעם, ווי דער רעפֿערענט פֿון אפּראָוויזאַציע־אָפּטיילונג ביים סטאַראָסטע, האָט געגעבען געוויסע אויפֿקלערונגען וועגען דעם ענין, האָט דער ה׳ סטאַראָסטע ערקלערט, אז ער ווייס פֿון זיין זייט קיין שוועריגקייטען נישט מאַכען, נאָר בכלל געהערט די גאַנצע שאלה נישט צו דער קאָמפּעטענץ פֿון סטאַראָסטע, נאָר אויסשליסליך פֿון דער העכערער, צענטראַלער מאַכט. נאָך דער דאָזיגער קאָנפֿערענץ האָט אונז דער רעפֿערענט איינגעלאַדען צו זיך און איינגעבעטען אויך צוויי אַנדערע יודען, וועלכע האָבען זיך פֿאָרגעשטעלט אלס פֿאַרשטעהער פֿון די יודישע בעקער־אַרבייטער. די דאָזיגע אַרבייטער־פֿאַרשטעהער האָבען ערקלערט: „אונזער לאַגע“ איז מעהר ווי טרויעריג. ביי די יודישע בעקער אַרבייט מען 16—18 שעה אין מעת לעת און עס טרעפֿען אפֿילו פֿאַלן, פֿון מעהר שעה׳ן, אנשטאָט די פֿעסטגעשטעלטע „סטאַווקע“ פֿון עטליכע און פֿופֿציג זל. א וואָך, צאָהלט מען עטליכע און פֿערציג. פֿריהער פֿלעגען די אַרבייטער אָפּגעבען א טאָג פֿערדינסט פֿון דער וואָך, פֿאַר זייערע אַרבייטסלאָזע חברים, היינט, אז זיי האָבען אליין קוים צום לעבען, געבען זיי איין טאָג פֿון צוויי וואָכען פֿערדינסט. יוען א יודישער אַרבייטער זאָגט א וואָרט, ווערט ער גלייך געקינדיגט אויף 14 טעג און — מען וואַרפֿט איהם אַרויס אינגאַנצען פֿון דער אַרבייט. אויף זייער אָרט ווערען אָנגענומען קריסטליכע אַרבייטער, געגען וואָס מיר וואָלטען גאָרנישט געהאַט, ווען די קריסטליכע בעקערייען, וואָלטען אויך בעשעפֿטיגט יודישע אַרבייטער, וואָס עס איז, צום באַדויערען, נישט; מעהר דרייסטערע אַרבייטער, ווערען אַרויסגעטראָגען אויף דער שוואַרצער ליסטע, און אַזעלכע זענען פֿערמשפּט אויף אונטערגאַנג.

אָט דאָס האָבען די יודישע אַרבייטער דערציילט אין אונזער געגענוואַרט. ווען די אַרבייטסלאָזע זענען אַרויס, האָט אונז דער רעפֿערענט צוגעגעבען: „אלץ וואָס זיי זאָגען, איז ריכטיג, די לאַגע ביי די בעקער איז אַ טראַגישע. זיי עסען זיך אַלייך אויף לעבעדיגערהייט, אָט איז געווען אין סטאַראָסטווע אַ קאָנפֿערענץ וועגען די פּרייזען, די יודישע בעקער, זענען אויף מעסערס,מיט׳ן נישט יודישען בעקער־צעך, די יודישע בעקער האָבען ערקלערט, אז זיי לאָזען אַראָפּ 5 גראָשען פֿון קילא ,הגם מיר האָבען געזעהען או דאָס קען געשעהען נאָר אויפֿ׳ן חשבון, פֿון נישט צאָלען קיין שכירות, אָדער אַרבייטען 20 שעה אין מעת־לעת, אָדער נעמען מעהל און נישט בעצאָהלען ,צי נישט צאָהלען קיין שטייערען א. אַז. וו.

מיט דער נישט אויסגעהאַלטענער און נישט בערעכטיגטער טאַקטיק, האָט מען, אבסאָלוט אומנוטיג, פֿערשאַרפֿט שרעקליך די בעציהונגען מיט׳ן נישט יודישען צעך, מיט וועלכען מען האָט געקענט און געדאַרפֿט לעבען בשלום און אין אַלע ענינים, וואָס האָבען א שייכות מיט׳ן צעך. אדרבא, ווענדעט זיך דער רעפֿערענט צום הרב פֿיינער און צו מיר, זעהט זיך אַריינצומישען און מאַכט א שטיקעל טאָלק ,ווייל מיט אַזאַ האנדלונג, ווי ביז איצטער, וועלען זיי דערפֿיהרען זיך אליין, די אַרבייטער און אלעמען צו אונטערגאַנג.

מען קען האָבען געוויסע בעוואָרענישען יעגען דער דעלעגאַציע פֿון די אַרבייטער. אינטערוועניר־ען וועגען אַרבייטסלאָזע און וועגען אַזעלכע ענינים דאַרפֿען פֿאַרשטעהער פֿון דער אָרגאַניזאַציע ,אזא דעלעגאַציע, וואָס בעשטייט פֿון צוויי „פּראָפֿעסיאָנעלע“ אַרבייטסלאָזע, ווי זיי אליין האָבען ערקלערט (איינער איז שוין אַרבייטסלאָז 8 יאָהר און אַ צווייטער 3—4 יאָהר) מאַכט נישט קיין גוטען איינדרוק ווייל דאָס טראָגט, אין אַ געוויסער מאָס, א פּערזענליכען כאַראַקטער, נאָר די פֿאַקטען, וואָס זיי האָבען אָנגעגעבען, בלייבען אָבער פֿאַקטען, טרויעריגע, אָבער אמת׳ע .ס׳איז אויך נישט צו בעגרייפֿען ווי אַזוי שטעלען זיך בראש פֿון א צעך מענשען, וועלכע ווי עס שיינט האָבען קיין אהנונג נישט, ווי אַזוי: א צעך צו פֿיהרען, אמת, דער קריסטליכער צער איז נישט אַזאַ אוהב ישראל (און וועלכער צעך יאָ ?) דעריבער, טאָר מען נישט קומען מיט איהם צו אַ הסכם וועגען אַ גאַנצער רייה פֿאַך־פֿראַגען און קומען צו א פֿערשטענדיגונג ,בנוגע די בלוטיגסטע אינטערעסען פֿון דער אייגענער עקזיסטענץ ? ניין, חשוב׳ע ה״ה פֿון יודישען בעקער־צעך, איידער איהר גייט זוכען יושר פֿאַר זיך ביים לאָדזשער ראַבינאַט, ביי דער מאַכט א. א. וו. מוזט איהר קודם־כל איינפֿיהרען א געוויסע יושר׳דיגע בעציהונג ביי זיך אליין אין דער ערשטער רייה לגבי אייערע אַרבייטער, איהר מוזט אויך פֿאַר יעדען פּרייז אָנבינדען א קאָנטאַקט מיט׳ן נישט יודישען צעך און בכלל נעמען דעם צעך פֿיהרען א ביסעל לייטישער.

די העכסטע צייט צו קומען צום שכל און ראַטעווען דאָס וואָס מען קען.

מאַג ב. באַלבערישסקי

ראַדיאָ - ווינקעל

פינף שעה טאַנץ מוזיק.
גרויסער טאַנץ אָוענד אין ראַדיאָ לטובת דער ווינטער הילף.

איינער פֿון די ראַדיאָ־הערערס האָט אריינגעשיקט אין דער ד׳רעקציע פֿאַר פּראָגראַמען פֿון פּוילישען ראַדיאָ א אינטערעסאַנטען פּראָיעקט, אַז אין דער היינטיגער קאַרנאַוואַל־צייט זאָל איינגעאָרדענט ווערען א גרויסער אָוענד פֿון טאַנץ־מוזיק, וועלכער קאָן אויף אַזאַ אופֿן געבען די מעגליכקייט, איבערהויפּט דער ווייטער פּראָווינץ, צו אַרגאַניזירען דעמאָלט א רייה טאַנץ - פֿערוויילונגען, טאַנץ־אָוונט א. ד. גל. דער גאַנצער רייוח פֿון די דאָזיגע פֿערוויילונגען זאָל געהען אויפ׳ן פֿאָנד פֿון ווינטער־הילף פֿאַר אַרבייטסלאָזע.

אָט די אינטערעסאַנטע און נוצליכע איניציאַטיוו האָט גראַד אָנגעטראָפֿען אויפ׳ן זעלבען ריציון, מיט וועלכען אויך דער פּוילישער ראַדיאָ האָט זיך אַרומגעטראָגען. א דאַנק דעם וועט טאַקע געגעבען ווערען אין ראַדיאָ אַזאַ אַוריציע דעם 20־סטען יאַנואַר וועלכע וועט געדויערען העכער 5 שעה: פֿון 19.45 ביז א זייגער 1 ביינאַכט. ביי דער דאָזיגער טאַנץ־מוזיק וועלען אלע ראַדיאָ־סטאַנציעס צווישען זיך פֿערבונדען און שפּילען וועלען גאַנצע פיר אנסאַמבלען: דער קליינער אָרקעסטער פֿון פּוילישען ראַדיאָ אונטער דער לייטונג פֿון זדזיסלאַוו גורזינסקי, די קאַפּעלע פֿאַלקס אונטער דער לייטונג פֿון פֿעליקס דזשערזשאַנאָווסקי, דער ווילנער סאַלאָן־אָרקעסטער און טאַדעאוש פֿערעדינסקי׳ס אָרקעסטער פֿון לעמבערג. א חוץ דעם וועט דאָ זיין אויך דאָס „ראַדיאָ פּיערעל“ און רעפֿריינסטען.

אלזא, דעם 30־סטען יאַנואַר וועט זיך אין גאַנץ פּוילען הערען אויס די ראַדיאָ־הילכערס טאַנץ מוזיק אויסגעפֿיהרט פֿון די בעסטע אנסאַמבלען. אַזוי ווי דאָס איז זעהר נוצליך פֿאַר דער געזעלשאַפֿט, וועלכע וועט אַזוי אַרום אַרויסווייזען פֿערשטענדניש פֿאַר די נויטען פֿון די אָרימע — דאַרפֿען אין אלע זאַלען לאָקאַלען פֿון פֿעראיינע און אָרגאַניזאַציעס, שולען, אַרבייטער־קלובען און פּריוואַטע וואוינונגען איינגעאָרדענט ווערען יענעם טאָג טאַנץ־פֿערוויילונגען וואָס די הכנסה דערפֿון זאָל געהען אינגאַנצען אויף ווינטער־הילף פֿאַר אַרבייטסלאָזע.

א נייער כלי משחית פאַרן מלאך המות׳ס וועגען
קורצע ראַדיאָ כוואַליעס אין דינסט פֿון מאָרד קונסט.

אין א רייה דייטשע צייטונגען פֿאַר פֿיזאלאָגיע און געאָראַפֿאַטאָלאָגיע ווערט לעצטענס שטאַרק אַרומגערעדט וועגען דער ווירקונג פֿון הערצ׳ס קורצע כוואַליעס אויפֿ׳ן מענשליכען אָרגאַניזם, איבערהויפּט אויפֿ׳ן מאָרך“. אויסען איז מען דאָ גאַנץ פשוט: צי קאָן מען דאָס דאָזיגע אויסנוצען אויף אומצוברענגען מענשליכע לעבענס.

די ערשטע ערפֿאַהרונגען אויף דעם געביט האָט מען דורכגעפֿיהרט אין פֿיזישען לאַבאָראַטאָריום פֿון אוניווערזיטעט אין יענאַ, וואו אין 1929 האָט נאָך געאַרבייט פּראָפֿ. עסאַן, וועלכער האָט מיט קורצע כוואַליעס אומגעבראַכט מייז און אַנדערע חיה׳לעך. אין 1930 האָט ער שוין דאָס אויסגעפֿיהרט אויף גרעסערע חיות: הינד, אָקסען און מענשען־ענליכע מאַלפּעס.

ביי די אלע עקספּערימענטען זענען די חיות קראַנק געוואָרען און א העלפֿט פֿון זיי זענען אינגאַנצען אומגעקומען. ווי דאָס פּאַלמעסען האָט אַרויסגעוויזען, ווערט דאָ אָבגעשטעלט די טעטיגקייט פֿון האַרץ, וואָס פֿריהער נעהמט דאָס גאָר זעהר שטאַרק קלאַפּען און דערנאָך — אינגאַנצען אָפּגעשטעלט.

אין 1935 האָט מען די דאָזיגע פֿאָרשונגס־אַרבייט אַריבערגעטראָגען אין קייזער־ווילהעלם אינסטיטוט און געמאַכט עקספּערימענטען מיט די דאָזיגע כוואַליעס אויף פֿערש דענע מענשליכע איברים. אַרויסגעוויזען האָט זיך, אז דריי־ און פֿיר־מעטעריגע כוואַליעס ווירקען מייסטענס אויפ׳ן בלוט. כוואַליעס פֿון 5 ביז 8 מעטער דערהיצען מייסטענס די געוועבען, וואָס האָבען אין זיך שוועבעל און צוליב דעם ווערט דער מוח אומגעבראַכט.

אַזוי אַרבייטען די דייטשע געלעהרטע אָהן אויפֿהער און ווילען אלץ צוקומען צו דער „פֿערפֿולקאָמונג“ פֿון די טויט־שטראַהלען. און טאָמער וועט עס זיי יאָ געלונגען, וועט דער אַרסענאַל פֿון מאָרד־קונסט רייכער ווערען מיט נאָך א כלי משחית פֿאַרן מלאך־המות׳ס וועגען..

ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פֿאָלג. טעג!
גרויסער פֿילם פֿול מיט עראָטיק, און וואָס שילדערט אין שרעקליכע פֿאַרבען דעם צאַריזם א. נ.
„בורלאַק פֿון דער וואָלגע“
אין די הויפּט־ראָלען: INKISZYMOW
Wiera Korene.Pierre Blanchar
2) גרויסער פֿילם א. נ.
„זיי האָבען זיך בעקאַנט אין מאָנטע־קאַרלאָ“
אין דער הויפּטראָל Liljana Harvey
נעכסטער פּראָגראַם:
„KAPITAN BLOOD“
אָנהויב 4 נ״מ, שבת און זונטאָג—12 בייט.

רעהאַביליטאַציעס פֿון פֿערמשפּטע

נישט אלע פֿערמשפּטע ווייסען, אז אין אונזער שטראַף פּראַקטיק איז איינגעפֿיהרט א סיסטעם פֿון קענען אויסשטרייכען פֿון שטראַף־קאַטאַסטער אַדנאָטאַציעס וועגען אַרויסגעטראָגענע שטראַף־אורטיילען אָדער אַזויגערופֿענע רעהאַביליטאַציע פֿון פֿערמשפּטע.

פֿון דעם חסר האָבען רעכט צו געניסען אלע פֿערמשפּטע אויף וואָס פֿאַר א שטראַף ס׳זאָל נישט זיין.

דאָס געזעץ שטעלט בלויז א בעדינג, אז אַזאַ אַקציע קאָן ווערען אונטערגענומען ערשט נאָך 10 יאָהר צייט דער פֿערמשפּטער איז אָפּגעזעסען די שטראַף אָדער די שטראַף איז איהם געשאָנקען געוואָרען אָדער פֿערעלטערט געוואָרען, קוים האנדעלט זיך וועגען פֿערזאָגען, וועלכע האָבען אין צוזאַמענהאַנג מיט פֿערמשפּט ווערען צו אַ געוויסע שטראַף גלייכצייטיג אויך פֿערלוירען זייערע עפֿענטליכע רעכט (רעכט צו וועהלען אדער געוועהלט צו ווערען צו די געזעצגעבערישע קערפּערשאַפֿטען, קאָמונאַלע אָדער אַנדערע עפֿענטליכע אינסטיטוציעס צו פֿערנעהמען א לאַווניק־אַמט אין געריכט אבער אין אַנדערע עפֿענטליכע שטעלונגען; אָדער די בירגערליכע עהרען־רעכט (רעכט אויף עהרען־טיטולען, אָרדערס, אויסצייכנונגען) הייבט אָן די דערמאָהנטער 10־יעהריגער טערמ׳ן צו לויפֿען ערשט פֿון דעם טאָג, ווען דער פֿערמשפּטער האָט צוריקבעקומען זיינע אונגעוואוירענע רעכט.

וויבאַלד דער בעטרעפֿענדע איז אין דער צווישענצייט בעגאַנגען א נייע פֿערברעך און מ׳האָט איהם דערפֿאַר פֿערמשפּט צו א תפיסה שטראַף, הייבט זיך אָן דער לויף פֿון 10־יעהריגען טערמין צו רעכענען פֿון מאָמענט ווען ר׳איז אפּגעקומען די לעצטע שטראַף, אנ׳אורטייל אויף אַרעסט אדער א געלד־שטראַף פֿאַר א שפּעטער־בעגאַנגענעם פֿערברעך האָט נישט קיין השפעה אויפ׳ן לויף פֿון טערמין פֿון ערשטע פֿערברעך. בכלל נעהמט א רעהאַביליטאַציע אַרום אלע שטראָפֿען.

א רעהאַביליטאַציע פֿון א פֿערמשפּטען בעדייט, אז דער רעהאַביליטירטער דאַרף נישט אויף דער פֿראַגע פֿון געריכט אדער אַדמיניסטראַטיווער מאַכט בנוגע זיין בעשטראָפֿליכקייט דערציילען, אַ ער איז געוואָרען אַמאָל פֿערמשפּט און אז די מאַכט מוז אויסשטרייכען פֿון קאַטאַסטער די אַדנאָטאַציע וועגען דער אַרויסגעטראָגענער שטראַף און ס׳טאָר שוין נישט געמאַכט ווערען וועגען דעם קיין שום בעמערקונג נישט אין די אַרויסגעגעבענע מאָראַל־צייגנישען אָדער אין וועלכען ס׳איז נישט אַנדערען דאָקומענט, אפֿילו פֿאַר׳ן אינערליכען געברויך פֿון געריכט אָדער פּראָקוראַטור טאָר נישט די שטראַף־קאַטאַסטער מיטגעטיילט ווערען קיין שום אינפֿאָרמאַציעס וועגען דעם רעהאַביליטירטענס אַמאָליגער בעשטראָפֿליכקייט.

וואָס שייך דער פּראָצעדור פֿון אַזאַ רעהאַביליטאַציע דאַרף דער פּעטענט דערלאַנגען א געהעריגע בקשה אין קרייז געריכט, וואו דער פּראָצעס איז צום ערשטען מאָל בעטראַכט געוואָרען, קוים גייט וועגען אנ׳אורטייל פֿון שטעטישען געריכט איז קאָמפּעטענט צו דעצידירען וועגען א רעהאַביליטאַציע דאָס קרייז־געריכט, אין ראַיאָן פֿון וועלכען דאָס דאָזיגע שטעטישע געריכט ליגט.

דאָס קרייז־געריכט מעג דאַן די דערהאַלטענע בקשה איבערשיקען דער פּראָקוראַטור בכדי צוזאַמענצונעמען געוויסע אינפֿאָרמאַציעס וועגען דעם פּעטענט אויפֿפֿיהרונג נאָכ׳ן אָפּקומען די שטראַף ביז׳ן לעצטען מאָמענט.

די אונטערזוכונג מוז דורכגעפֿיהרט ווערען מיט דער שטרענגסטער דיסקרעציע אַזוי, אַ ס׳זאָל אין דער מינדעסטער מאָס נישט אָנרי׳הרען די רעפּוטאַציע פֿון פּעטענט.

די פֿערהאַנדלונגען וועגען אויסשטרייכען פֿון קאַטאַסטער קומט פֿאָר אויף א געשלאָסענער זיצונג אַזוי, אז אפֿילו דער פּעטענט איז נישט דערויף אַנוועזענד, פֿונ׳עסטוועגען אויב דאָס קרייז־געריכט וואַרפֿט אָפּ די בקשה פֿון פּעטענט מעג ער פֿערקלאָגען די דעציזיע.

צי וועט היטלער רעזיגנירען פֿון קאַנצלער־אַמט ?

(ענדע פֿון דער 4־טער זייט)

לויב וואָס שטעקט אין דער דייטשער בעציהונג: „דאָס איז א גאַנצער קעז ל״.

עס זענען פֿאַראַן פֿערשטעהט זיך, מענשען, וואָס בעציהען זיך צו געהרינגען קאַלט. קיין אָפּענט שונאים האָט ער נישט, ווייל ער האָט צופֿיל מעגליכקייטען זיי צו פֿעריכטען. געוויסע פֿערזאָנען פֿון דער רייכסוועהר קענען נישט שלום מאַכען מיטן געדאַנק, אז א קאַפּיטאַן אין רעזערוו אין יאָהר 1932, איז געהרינג אין יאָהר 1933 שוין געוואָרען א גענעראַל און אין יאָהר 1935 א פֿעלדמאַרשאַל.

אין בערלין שמועסט מען, אז אין געהרינגס קאַבינעט וועלען זיך בעטייליגען, בכדי אונטערצושטרייכען דעם פּאָליטישען כאַראַקטער פֿון דער נאַציאָנאַל סאָציאַליסטישער רעגירונג, צוויי בעדייטענדע פֿאַרשטעהער פֿון דער פּאַרטיי, אלס טעאָרעטיקער פֿון דער אידעאָלאָגיע אין „נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישער“ וועלט־אַנשויאונג אַלפֿרעד ראָזענבערג, ווי אויך דער שעף פֿון דער גאַנצער דייטשער פּאָליציי און שעפֿער פֿון די שוץ - שטאַפֿעטען „ס. ס.“ הימלער. די אָנהענגער פֿון דער קאָנצעפּציע אז היטלער וועט זיך אָפּזאָגען פֿון די פֿונקציעס פֿון קאַנצלער, בעצייכענען דעם געוועלטען קאַבינעט פֿון געהרינגען אלס א מיליטערישען און נישט נאַציאָנאַל סאָציאַליסטישען.

די גאַנצע ווערסיע איז אָבער זעהר וועניג גלויבווירדיג. די נאַציאָנאַל סאָציאַליסטישע רעגירונג שטיצט זיך אויף דעם „פֿיהרער - פּרינציפּ“ און וועלכען עס טרעט אַרויס קודם כל דער פּערזענליכער עלעמענט. פֿאַרוואָס איינציג זאָל זיך היטלער אָפּזאָגען פֿון א טייל פֿון זיין מאַכט. די דעסאַרטען מיט וועלכע היטלער אינטערעסירט זיך אמייסטען זענען די אויסלענדישע און מיליטערישע ענינים. דאָס איבעריגע געהעריגען די אַלגעמיינע אויפֿזיכט איבער די ווירטשאַפֿטליכע פֿראַגען האָבען היטלער׳ן אין א בעדייטענדער מאָס ענטלאַסטעט. אויב ער האָט געוואָלט נאָך מעהר זיך ענטלאַסטען קען ער דאָס טון דורך געוויסע ענדערונגען אין זיין קאַבינעט.

עס איז אלזא נישט צו גלויבען, אז אין דער ווערסיע וועגען געהרינגען אלס קאַנצלער שטעקט א געוויסער אמת. מען דאַרף ערוואַרטען, אז היטלערס קאַבינעט וועט פֿערשטאַרקט ווערען דורך נייע נאַציאָנאַל סאָציאַליסטישע עלעמענטען. דער טערמין פֿון די דאָזיגע ענדערונגען איז נישט פֿעסטגעשטעלט און וועלען אָבער זיכער נישט פֿאַרקומען פֿאַר דעם 30־טען יאַנואַר ר. ה. אין דעם 4־טען יאָהרטאָג פֿון איבערנעהמען דורך היטלער׳ן די מאַכט. עס וועט אַוועק דער „שטאַהלהעלם“ מאַן, דער אַרבייט מיניסטער זעלדטע, און דער קאָמוניקאַציע מיניסטער, דער קאַטוילישער עלץ־רובענאַך, זעלדטען וועט וואַהרשיינליך פֿערטרעטען דער פֿיהרער פֿון „אַרבייטס פֿראָנט“ דר. לעי.

די מיסיעס זענען זיכער. עס זענען אָבער נאָך נישט בעקאַנט די טערמינען און פּערזאָנען. דער רייכסטאַג איז צוזאַמענגערופֿען געוואָרען אויף דעם 30 יאַנואַר און דאַן וועט געוואָרפֿען ווערען א געוויס ליכט אויף די אינערליכע פּראָבלעמען פֿון דריטען רייך.

משה-מחויב!

מען מוז די באַנדיטען געבען געלד אויף בראָנפֿען?

(ז) עהרענכטען ביינאַכט, אַרום 2 אזייגער זענען 2 פּערזאָן צוגעגאַנגען צו דעם 42־יאָהריגען מנחם יאַקובאָוויטש (פֿון זגיערזשא 35) און געפֿאָדערט, ער זאָל זיי געבען געלד אויף בראָנפֿען.

ווען יאַקובאָוויטש האָט זיי אָפּגעזאָגט — האָבען זיך ביידע אויף איהם א וואָרף געטון און אָנגעהויבען איהם צו שלאָגען מיט א שטעקען.

דערנאָך זענען די 2 באַנדיטען ענטלאָפֿען.

דעם שווער־פֿערוואונדעטען און צובלוטיגטען יאַקובאָוויטש האָט ערטיילט הילף די בלוטער פֿאַ נאָטהילף, און אָפּגעפֿיהרט איהם צהיים.

פּאָליציי פֿיהרט אנ׳אויספֿאָרשונג.

אַלפּוילישער צוזאַמענפֿאָהר פֿון בעקער־אַרבייטער

(ז) נעכטען איז אין לאָקאַל פֿון ז.ז.ז. (קילינסקיעגאָ 105), פֿאָרגעקומען אַנ׳אַלפּוילישער צוזאַמענפֿאָהר פֿון בעקער־אַרבייטער, אין וועלכען עס האָבען אָנטיילגענומען 250 דעלעגאַטען.

די פֿערזאַמעלטע האָבען געפֿאָדערט אָפּצושאַפֿען די נאַכט־אַרבייט אין אלע בעקערייען פֿון גאַנץ פּוילען.

דער דאָזיגער בעשלוס איז איבערגעשיקט געוואָרען דעם קרייז־אַרבייטס־אינספּעקטאָר וויזשיקאָווסקי, דעם וואָיעוואָדע ה׳ האוקע־נאָוואַק און דעם אַרבייטס־מיניסטעריום.

איבערזיכט פֿון טאַקסובקעס

(ז) די וואָיעוואָדזטווע איז צוגעטרעטען צו אַנ׳איבערזיכט פֿון די לאָדזער טאַקסובקעס, וואָס וועט געדויערען פֿון 16 יאַנואַר ביז 31־טען מערץ ה. י..

עס וועט קאָנטראָלירט ווערען דער אויסערליכער אויסזעהן פֿון די טאַקסובקעס און דאָס פֿונקציאָנירען פֿון די האַמולצעס און סיגנאַלען.

ספארט-באוועגונג

באקס-מאטשען אין לאדז

גייער — באלטיק (סדריגיע) 3:11.
קרושענדער — באלטיק (גדריגיע) 6:10

האקעי אין לאדז

ווענען דער מייסטערשאפט פון „א" קלאס

ל. ק. ס. — אוניאן - טורינג 3:7

וועגן דער מייסטערשאפט פון „ב" קלאס

ווימא — ס. ק. ס. 0:4
זיעדנאטשאנע — הכח 2:4
ל. ק. ס. II אוניאן-טורינג II 5:7.

באקס-פארמעסטונגען וועגן דער פוילישער מאנשאפטס-מייסטערשאפט

ווארטא (פויזען) — רוך (שלעזיען) 7:9
לעגיא (ווארשא) — א. ז. ס. (ווילנא) 7:9
ווארשאוויאנקא — הכח (לאדז) 5:11
ל. ק. ס. (לאדז) — קשא (ווארשא) 8:8

האקעי-טורניר פון פויזנער ווארטא

א. ז. ס. (פויזען) — ווארשאוויאנקא 2:3
ווארטא (פויזן)—פאלאניא (ווארשא) 0:2
ווארשאוויאנקא — פאלאניא 0:9.
א. ז. ס. — ווארטא 0:4.

פוילישע מייסטערשאפט אין נעץ-באל פאר מענער

אין די מינאל-מאטשען וועגן דער פוילישער מייסטערשאפט אין נעץ-באל פאר מענער, האט דעם מייסטער-טיטעל בעקומען פאלאניא (ווארשא) פאר א. ז. ס. (ווארשא), סאקאל (לעמבערג) און אימקא (לעמבערג).

דאמב אויסגעשלאסען פון דער ליגע

אויף דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון פ. ז. פ. נ. (פוילישער פוסבאל) פערבאנד איז בעשלאסען געווארען אויסצושליסען דעם שלעזישען פוסבאל-קלוב „דאמב" פון דער ליגע פאר די פאר-שידענע מאכינאציעס, אזוי ארום וואס היי-יאהר ארויספאלען פון דער ליגע נאר איין קלוב, אין דער ליגע וועלען ארייין 2 קלובען.

פרל. וואלאשעוויטש — א פראפעסיאנעלע ספארטלערין

ניו-יארק, 17 (ספ. טעל.)
פרל. וואלאשעוויטש איז איבערגעגאנגען צום פראפעסיאנאליזם.

פון מכבי-פערבאנד אין פוילען

סקי-קורסען פון מכבי פערבאנד אין קרעמיעניץ.

דער צענטראל - קאמיטעט פון מכבי אין פוילען ארגאניזירט פון 1 פעברואר ביז'ן 1 מערץ ה. י. א צענטראלען אויסשולונגס - לאגער פאר סקי-אינ-סטרוקטארען אין קרעמיעניץ. אין די ראהמען פון לאגער וועלען פארקומען 10 טאגיגע קורסען, וועלכע זיינען פאר: 1) אויסשולונגס-קורס פאר סקי-אינ-סטרוקטארען, 2) קורסען פאר לערנען פאהרען אויף נארטען פאר אנפענגער און אוואנסירטע. דער אפ-צאהל פאר א 10-טאגיגען קורס צוזאמען מיט גע-האלט בעטרעפט 52 זל..

די אנטיילנעמער אין די קורסען וועלען געניסען פון 82% באהן-הנחות. די בעטייליגונגס-קארטע אויפן קורס, וועלכע איז נ ייטיג צו בעקומען די באהן-הנחה, וועלען מיר איבערשיקען באלד נאכ'ן בעקו-מען די מעלדונג צוזאמען מיט'ן אפצאהל פארן קורס.

צום שלוס פון די קורסען וועלען פארקומען עק-זאמענס אויף סקי-אינסטרוקטארען פ. ז. נ. און וועט סאמטען פאר און פ. ז. נ. אויסצייכנונג.

די מעלדונגען דארפען געשיקט ווערען לויט'ן אדרעס פון דער צענטראלע, „מכבי" ווארשא, סקרו-לעווסקא 20, ביילייגענדיג דעם אפשניט פון איינצא-צאהלונג געלד אויפן קורס לויט דער קאנטע פ. ק. א. 29.314 ד"ר י. ליפשיטער ווארשע.

גימנאסטיק מייסטערשאפטען פון מכבי-פערבאנד אויפן יאהר 1936-37

דעם 14 פעברואר ה. י. קומען פאר אין ביאלסק די מייסטערשאפטען פאר גימנאסטיק פון מכבי-פער-באנד אין פוילען אויפ'ן יאהר 1936-37. דער צענ-טראל קאמיטעט האט אנגעטרויט דאס ארגאניזירען די מייסטערשאפטען דעם קלוב ז. ט. ג. מכבי — ביעלסק.

די מעלדונגען דארפען צוגעשיקט ווערען ביז'ן 4 פעברואר ה. י. אויפ'ן אדרעס פון גימנאסטיק קא-פיטאן ה' שטערנליכט, ביעלסקא, קאזימיערזא וויעל-קיעגא 17.

די וועט-קאמפען וועלען פארקומען אין די פאל-גענדע קאנקורענצען: 1) 12 — קאמף פון ערשטע שטופע, 2) 12 — קאמף פון צווייטע שטופע, 3) 9 — קאמף פאר סעניארען, 4) 7 — קאמף פאר פרויען. די זיגער בעקומען מייסטער-טיטלען פון מכבי פערבאנד אין פוילען און אויסצייכנונגען.

סקי-מייסטערשאפטען פון מכבי-פערבאנד אויפן יאהר 1937

דעם 13 און 14 פעברואר ה. י. קומען פאר אין קרעמעניץ די מייסטערשאפטען פאר סקי און שליטען פון מכבי פערבאנד אין פוילען אויפ'ן יאהר 1937. דער צענטראל - קאמיטעט האט אנגעטרויט דאס אר-גאניזירען די מייסטערשאפטען דעם קלוב ז. ק. ס., חשמונאי אין קרעמעניץ. די מעלדונגען דארפען צו-געשיקט ווערען ביז'ן 4 פעברואר ה. י. אויפ'ן אד-רעס: ז. ק. ס. חשמונאי. משה באראן, קרעמעניץ, סלאוואצקיעגא 14.

די וועט-קאמפען זענען פאר די פאלגענדע קאנ-קורענצען: 1) א לויף פון 18 קמ. פאר מענער, 2) א לויף פון 8 קמ. פאר פרויען, 3) א לויף פון 6 קמ. פאר יוניארען, 4) סלאלאם, 5) שליטען וועט-קאמפען (צו איינצעם און צו צווייט), 6) א קאנקורס פאר שפרינ-גען.

די זיגער בעקומען מייסטער - טיטלען פון מכבי פערבאנד אין פוילען און אויסצייכנונגען.

די סקי-טעטיגקייט פון לאדזער „בר-כוכבא"

מיר לאזט די אונגינסטיגע אטמאספערישע בעדינגונ-גען — וועלכע מיר האבען צו פערצייכענען בעזונ-דערס דעם איצטיגען ווינטער סעזאן — ענטוויקעלט די סקי-סעקציע פון לאדזשער „בר כוכבא" א לעב-האפטע טעטיגקייט אין דער ריכטונג צו ענטוויקלען און פאפולאריזירען דעם סקי-ספארט צווישען די ברייטע שיכטען פון דער יודישער יוגענד אין לאדז.

ביי איהר זיינער קורצע עקזיסטענץ האט זי דאך בעוויזען ארגאניזירען א פאראד פון סקי-אימפרע-זעס, דערונטער איינציגע אויספלוגען, א סקי-פראק-טיקום און אינצעהאלטען א לאגער אין וואראכטא (מזרח-בעסקידען). דער לאגער אין ווא-ראכטא האט א סקי-ספארטליכען און אויסבילדונג-כאראקטער.

אין פראגראם איז פאראויסגעזעהען טרוקענע צוגרייטונג, א פראקטישער סקי-קורס פאר אנפענגער און אוואנסירטע סקי-עוואלוציעס, ארצאפאהר-טעכ-ניק, פערמעסטונגען און פונקט אויספלוגען ווענען די אויסצייכנונגען פון פוילישען סקי-פערבאנד.

די טעארעטישע און פראקטישע אויסבילדונג אין אונטער דער אנפיהרערשאפט פון א דיפלאמירטען פ.ז.נ.-אינסטרוקטאר.

די אנטיילנעהמער פון לאגער געניסען פון 82 פראצענט באהן-הנחה און בעקומען א פ.ז.נ.-לעגיטי-מאציע וועלכע דערמעגליכט צו געניסען פון באהן-הנחות אין יאהר 1937.

עס איז מערקווירדיג אז דער לאגער, טראצדעם וואס ער איז אינטערנאציאנאל און בעקאנטען פענסיאר „ווארשאוויאנקא" — איז צוגענגליך פאר יע-דען, צוליב דעם וואס ער איז ניטש אויסגערעכענט אויף מאטעריעלען פערדינסט, נאר בעצוועקט אויס-שליסליך צו פראפאגירען די סקי בעוועגונג צווישען דער יודישער יוגענד. עס איז מאקע צו האפען, אז דער דאזיגער ציל וועט מאקע געהעריג אפגעשאצט ווערען דורך די יודישע ספארט-וועלט.

די נאהענטסטע גרופע פאהרען אפ דעם 25-טען פעברואר און 5-טען מערץ ה.י.

טעאטער, מוזיק און פערוויילונג (קאמוניקאטען)

אלעקסאנדער אונינסקי אין לאדז

אלע געדענקען נאך דעם קאנצערט פון אלעקסאנדער אונינסקי דעם וועלט-בעריהמטען פיאניסט, לאורעאט פון אינטערנאציאנאלען שאפען - קאנקורס, וואס איז בעלויכט געווארען מיט דער ערשטער העכסטער אויסצייכנונג. זיין שפילען מאכט אויף די צוהערער דעם גרעסטען און נישט-פערגעסליכען איינדרוק. אונינסקי קומט צו אונז נאך די טריאומפען און ערפאלגען, וועלכע ער האט לעצטענס גע-האט אין אויסלאנד.

די אויסלענדישע פרעסע שרייבט מיט דער גרעסטער ענטציקונג וועגען אונינסקי'ס טאלאנט.

אלעקסאנדער אונינסקי וועט ארויסטרעטען אויפ'ן פינפטען מייסטער - קאנצערט, וועלכער וועט פארקומען אין פילהארמאניע, דינסטאג דעם 26 יאנואר האלב ניין אווענד.

צווייטער אויפטריט פון דארא קאלינובנא אין פילהארמאניע

נאך די גרויסע און פארדיגטע ערפאלגען אין ענג-לאנד, טרעט די קאלינובנא ארויס מיט א ריזה רעציטא-ציעס אין די גרויסע שטעט פון פוילען.

בעת איהר ערשטען אויפטריט אין פילהארמאניע איז דער זאל געווען פול איבער די ברעגעס און פיל מענ-שען זענען געווען געצוואונגען אוועקצוגעהן פון דער קאסע צוליב'ן פעהלען פון בילעטען. צוליב דעם וועט די בעקאנטע ארטיסטין ארויסטרעטען צום צווייטען מאל דעם 21 יוני האלב ניין אין אווענד אין זאל פון פילהאר-מאניע מיט א געענדערטען פראגראם.

אין פראגראם געהען אריין צוו. אנד.: טעקסטען פון טובים, העמאר און סלאנימסקי. דער צווייטער אווענד פון דער קאלינובנא וועט האבען זיכער ערפאלג ווי דער ערשטער.

פון די פוילישע טעאטערס

אין שטאטישען טעאטער ווערט היינט 7.30 געשפילט „גאך וו גראנד האטעל".

— אין טעאטער פאלסקי ווערט היינט 8.30 אווענד געשפילט „טשארויאנצי כלאפיעץ".

— אין פאפולארני טעאטער ווערט היינט 8.30 אווענד געשפילט „איך טשווארא".

ראדיא-פראגראם

מאנטאג, דעם 18-טען יאנואר 1937

6.33 גימנאסטיק, 6.50 מוזיק (פליטען), 7.15 ידיעות, 7.35 מוזיק (פליטען), 8 אודיציע פאר שולען, 11.57 צייט-סיגנאל, 12.03 „דער ציגיינער פון דער מוזיק" (פליטען), 12.40 ידיעות, 12.50 שמועס וועגען היגיעניע, 1 פליטען, 2.75 לאדזער בערזע, 3 ווירטשאפט ליכע ידיעות, 3.15 רעקלאמען - קאנצערט, 3.50 לידלעך פאר קינדער (פליטען), 4.05 פליטען, 4.15 שפראכען-ווינקעל, 4.30 אודיציע פון לעמבערג, 5 רעפעראט, 5.15 לידער, 5.35 פליטען, 5.50 „דאס לעבען אויף די מארק-פעלדער" — שמועס, 6 אקטועלער שמועס, 6.10 ספארט-ידיעות, 6.20 „בעריהמטע פאליטען" (פליטען), 6.45 „לאדזער אויף דער ברייטער וועלט" — רעפעראט, 7 זעלנערישע אודיציע, 7.30 קאנצערט, 8.45 אווענד-ידיעות, 8.55 אקטועלער שמועס, 9 „די פאעזיע אין דער ליבע", 9.30 אויף א פוילישער התונה, 10 סימפאני-שער קאנצערט אונטער דער דיר. פון איגנאצי נוימארק.

פינקעלשטיין פינג-פאנג-מייסטער פון פוילען

נוטעק — ווידער מייסטער

אין ווארשא זענען פארגעקומען די פינאל-פערמעסטונגען וועגען דער פוילישער מייסטער-שאפט אין פינג-פאנג.

דעם מייסטער-טיטעל האט דערגרייכט פינ-קעלשטיין פון ווארשעווער „חשמונאי", וויצע-מייס-טער איז געווארען דער פאראיאהריגער מייסטער גוטעק פון טארנאווער „שמשון".

קלאבג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

הייבט רעוועלאציאנס-פרעמיערע! פילם, וואס שילדערט דאס לעבען פון פרעמדעי-לעגיאן אין אפריקע א. ג.

„הינטער 2 פעהנער"

רעזשי פון ללאויד פראנק

CLAUDETTE COLBERT, RONALD COLMAN, VICTOR MC. LAGLEN אין די הויפט-ראלען

אויסער'ן פראגראם: קלאנג-צונאבען און P. A. T. אקטואליטעטען.

פרייזען פון די פלעצער אויף אלע סעאנסען פון 54 גר.

קליינע אנאנסן

1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

פרייע פאסטענס

ס'ווערט געזוכט א פרוי צו ווירט-שאפט און דערביי אכט געבען אויף א שיוצבע פערזאן. צו ערפאהרען לעגיאנוב 3. ביי איינזען, פראנט געוועלב.

ס'ווערט געזוכט א קוואליפיצירטער ארבייטער אויף פלאט-לאק. צו ערפאהרען פאלודניאווא 29, ביירד.

א גרויס געוועלב אויף א באה-מלעטשארניע אדער אנ'אנדערע גרעסערע אונטערנעהמונג, אויך א קעלער מיט „קארושעס" צו קאנסערווירען אייער, פלייש אדער פרוכטען צו פערמיטען ביליג. — 11. ליסטאפאד 67, ביים ווירט.

פערשידענעס

קווארץ-לאמפען

אונטער דער אויפזיכט פון א דאקטאר צו מעסיגע פרייזען אין אמבולאטאריום ביים „מחזיקי חולים" (דאווברארטשיקוב (יוליוש) 28, טעלעפאן 152-65.

ראקאלען

צו פערמיטען א לעצט צימער פאר 2 יונגעלייט צו שלאפען מיט בעקוועהמ-ליכקייטען ביי אנ'אנשטענדיגער פאמיליע. פיעטריקאווער 42, וואהנ. 32.

BUCHALTER-PODATKOWIEC
na stanowisku zaprowadza i prowadzi księgi handlowe w większych i mniejszych przedsiębiorstwach. Sporządza bilanse. Organizuje również księgowość przebitkową. Za uznanie ksiąg gwarantuje kaucją. Opłata przystępna. LEON KRELL, Piotrk. 79, m. 40, tel. 145-64

Zaginiony został kwit lombardowy za № 216402, wyd. w Łodzi przez Lombard przy ul. Zachodniej 31. na imię Sala Winer, na sumę zł. 90.—

בחנם ווערט צוגעפאסט אלערליי גלעזער!

„OPTICUM"
28 פיעטריקאווער 28
בעזיצט אויף לאגער א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע ברילען, בינאקלען, אלערליי צילינדער-גלעזער, קאמ-בינירטע גלעזער, טערמאמעטערס, אלעס צו די ביליגסטע פרייזען.
ס'ווערן אויך אויסגעפיהרט רעצעפטען פון די ה"ה דאקטוירים. (ערגענזונג: פינקטליך און רעעל. — געדענקט די אדרעס עס וועלען אנגענומען אלע ארט רעצעפטען)

Doktór
A. S. TENENBAUM
אינערליכע קראנקהייטען (ספעציעל לונגען)
Piotrkowska 109
tel. 220-25.
נעהמט אן פון 6—8 אווענד.

לעטשניצע

פאר וועגערישע-קראנקע מענער - שוועכע און הויט-קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענד.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרויען-דאקטאר פון 11-1 און פון 5-7 אווענד.
א בעראטונג 3 זל.

Dr. med. Niewiażski

ספעציאליסט פאר טריפער, סיפיליס און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע
אבדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1טער שטאק
נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אווענט
זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.
ספעציעלער ווארטעזאל פאר פרויען,
נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אווענט

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר ניערען בלאז און אורין-קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

בעקומען אויסצייכנונגען און א גאלדענעם מעדאל אויף די אויסשטעלונגען אין די גרעסטע שטעט פון אייראפא און אין תל-אביב (ארץ-ישראל)

פערקויפט אין אלע אפטייקען, אפטייק-געשעפטן און פערפומעריעס.
Fabr. Chem. - Kosm.
„Pharmachemja", Bydgoszcz.

Dr. med.
Michał Eljasberg
CHIRURG
przeprowadził się
na ul. Zachodniej 63
tel. 117-87.

Ze wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21